

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki biopolttoaineista ja bionesteistä.

Laissa säädettäisiin liikenteen biopolttoaineiden ja muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten tuotettujen bionesteiden kestävyysarvioinnin sovellettavista vaatimuksista. Keskeisiä arvioinnissa olisivat biopolttoaineen tai bionesteen elinkaaren aikainen kasvihuonekaasupäästövähennys sekä biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aineen alkuperä.

Laissa säädettäisiin myös kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatettavista menettelyistä. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen perustuisi lähtökohtaisesti toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään, johon perustuen toiminnanharjoittajalla olisi oikeus antaa kestävyystodistuksia

osoituksena biopolttoaine- tai bioneste-erän taikka biopolttoaineiden tai bionesteiden raaka-aine-erän kestävyyskriteerien täyttymisestä.

Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotukset laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta, laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta, laiksi päästökauppalain muuttamisesta ja laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta. Lakeja muutettaisiin siten, että niihin sisältyvä sääntely sovitettaisiin yhteen biopolttoaineista ja bionesteistä annettavan lain säännösten kanssa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	5
1 JOHDANTO	5
2 NYKYTILA	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	5
Biopolttoaineiden käytön edistäminen liikenteessä	5
Nestemäisten polttoaineiden valmistevero	6
Päästökauppaa koskeva lainsäädäntö	7
2.2 EU:n lainsäädäntö	7
RES-direktiivi	7
Polttoaineiden laatudirektiivi	8
Päästökauppaa koskeva EU:n lainsäädäntö	8
Ajoneuvojen hiilidioksidirajoja koskevat EU:n asetukset	9
2.3 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö	9
Ruotsi	9
Saksa	11
Iso-Britannia	12
2.4 Nykytilan arviointi	12
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	13
3.1 Tavoitteet	13
3.2 Keskeiset ehdotukset	13
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	15
4.1 Taloudelliset vaikutukset	15
Taloudelliset vaikutukset toiminnanharjoittajille	15
Vaikutukset viranomaisten toimintamenoihin ja henkilöresursseihin	15
4.2 Muut vaikutukset	15
5 ASIAN VALMISTELU	16
5.1 Esitysluonnoksen valmistelu	16
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	16

6	RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	17
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	18
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	18
1.1	Laki biopolttoaineista ja bionesteistä.....	18
	1 luku. Yleiset säännökset	18
	2 luku. Kestävyyskriteerit	20
	3 luku. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen	26
	4 luku. Todentajat	38
	5 luku. Valvonta	40
	6 luku. Erinäiset säännökset	44
	7 luku. Voimaantulo	46
1.2	Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä	47
1.3	Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta	48
1.4	Päästökauppalaki	48
1.5	Laki lentoliikenteen päästökaupasta.....	48
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	49
3	VOIMAANTULO	49
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	49
	LAKIEHDOTUKSET	52
	Laki	52
	biopolttoaineista ja bionesteistä	52
	Laki	62
	biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ..	62
	Laki	63
	nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta	63
	Laki	63
	päästökauppalain muuttamisesta.....	63
	Laki	64
	lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta	64
	LIITE.....	65
	RINNAKKAISTEKSTI	65

Laki	65
biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ..	65
Laki	67
nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta	67

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan unionin (EU) tavoitteena on ilmaston lämpenemisen pysäyttäminen pitkällä aikavälillä kahteen asteeseen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää globaalien energiajärjestelmän muuttamista liki päästöttömäksi.

EU:ssa tavoitteeseen pyritään etenkin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön lisäämisellä, energian säästöllä ja parantamalla energiatehokkuutta. Samalla parannetaan energian huoltovarmuutta, edistetään teknologian kehitystä ja innovaatioita sekä luodaan työllistymis- ja aluekehitysmahdollisuuksia.

EU:ssa on sitouduttu vuoteen 2020 mennessä lisäämään uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus 10 prosenttiin liikenteen energian loppukulutuksesta. Liikennettä koskevan uusiutuvan energian tavoitteen toteuttamisen kannalta on EU:ssa katsottu tarpeelliseksi edellyttää biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotannolta kestävän kehityksen mukaisuutta sekä varmistaa toisen sukupolven biopolttoaineiden kaupallinen saatavuus. Biopolttoaineilla tarkoitetaan nestemäisiä tai kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita, jotka tuotetaan biomassasta, ja bionesteillä biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten (sähkö, lämmitys ja jäädytys mukaan lukien) tuotettuja nestemäisiä polttoaineita.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Biopolttoaineiden käytön edistäminen liikenteessä

Biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluelvoitelaki*, nojalla valmisteverotuslain (182/2010) 12 §:n 1 momentin 1 tai 2

kohdan mukaisesti verovelvollisen liikenne-polttoaineiden jakelijan on toimitettava kulutukseen biopolttoaineita. Jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentin nojalla biopolttoaineiden energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden energiasisällön kokonaismäärästä (*jakeluelvoite*) tulee olla vähintään 6,0 prosenttia vuosina 2011–2014. Sen jälkeen jakeluelvoite nousee tasaisesti 20,0 prosenttiin vuonna 2020, joka ylittää EU:n jäsenvaltioille asetetun 10 prosentin tavoitteen. Jakeluelvoitelain 3 §:n 2 momentin nojalla jakeluelvoite ei kuitenkaan koske jakelijaa, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittama moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden määrä on enintään miljoona litraa. Jakeluelvoite ei myöskään koske bionesteitä.

Jakeluelvoitelain 5 §:n 2 momentin nojalla biopolttoaineen energiasisällön lasketaan täyttävän jakeluelvoitetta kaksinkertaisena (jäljempänä *tuplalaskenta*), jos biopolttoaine on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosasta tai lignoselluloosasta.

Jakeluelvoitelain 5 a §:n 1 momentin nojalla jakeluelvoitteeseen sisällytettävien biopolttoaineiden tulee täyttää uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY, jäljempänä *RES-direktiivi*, säädetyt kestävyyskriteerit.

Jakeluelvoitelain 5 a §:n 2 momentin nojalla jakelijan tulee käyttää kestävyyskriteerien valvonnassa RES-direktiivin mukaisia menetelmiä ja jakelijalla tulee myös olla järjestelmä, jolla ainetasemenetelmään perustuen varmistetaan raaka-ainetuotannon ja kasvihuonekaasupäästövähennyksen vaatimusten mukaisuus.

Jakeluelvoitelaisissa säädettyä jakeluelvoitetta sovelletaan tällä hetkellä viiteen

liikennepolttoaineen jakelijaan: Neste Oil Oyj, Oy Teboil Ab, North European Oil Trade Oy (NEOT), ST1 Energy Oy ja GT Trading Finland Oy.

Nestemäisten polttoaineiden valmistevero

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994), jäljempänä *polttolain*, mukaan polttoaineista kannetaan valmisteverona polttoaineen energiasisältöön perustuvaa energiasisältöveroa ja hiilidioksidin ominaispäästöön perustuvaa energiasisältöön suhteutettua hiilidioksidiveroa. Polttoaineverolaissa säädetään kestävyyskriteereistä ja niiden noudattamisesta polttoaineiden hiilidioksidiverotuksessa vastaavalla tavalla kuin jakeluvetoilaisissa. Polttoaineverolakia sovelletaan sekä biopolttoaineisiin että bionesteisiin.

Lain 2 §:n 27 kohdan nojalla lyhenteellä R tarkoitetaan tuotetta, joka täyttää RES-direktiivissä säädetyt kestävyyskriteerit, ja lyhenteellä T tuotetta, joka täyttää kestävyyskriteerit ja on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta.

Lain 4 §:n 3 momentin nojalla edellytyksenä verotaulukon R- tai T-lyhenteellä merkittyjen tuoteryhmien soveltamiselle on, että polttoaineiden raaka-aineet täyttävät kestävyyskriteerit, toiminnanharjoittaja käyttää kriteerien valvonnassa RES-direktiivin mukaisia menetelmiä ja toiminnanharjoittajalla on järjestelmä, jolla varmistetaan raaka-ainetuotannon, ainetasemenetelmän ja kasvihuonepäästövähennyksen vaatimustenmukaisuus.

Lain liitteenä olevan verotaulukon mukaan R-tuoteryhmään kuuluvista tuotteista perittävä hiilidioksidivero on puolitettu ja T-tuoteryhmään kuuluvat tuotteet on vapautettu kokonaan hiilidioksidiverosta. Esimerkiksi kestävä R-tuoteryhmään kuuluvan bioetanolin hiilidioksidivero on 4,6 senttiä litralta alempi kuin bioetanolin yleinen verotaso. T-tuoteryhmään kuuluvan bioetanolin hiilidioksidivero on 9,19 senttiä litralta yleistä veroa pienempi. R-tuoteryhmään kuuluvan biodieselin hiilidioksidiveronalennus on 7,28 senttiä litralta ja T-tuoteryhmään kuuluvan

biodieselin veroalennus on 14,57 senttiä litralta. Hiilidioksidiverotuksessa on otettu huomioon RES-direktiivin mukaisesti biopolttoaineilla ja -nesteillä saavutettavat elinkaarenaikaiset hiilidioksidivähennykset verrattuna fossiilisiin polttoaineisiin. Polttoaineiden verotuksen tarkoituksena ei ole edistää tai tukea biopolttoaineiden käyttöä, vaan verottaa kaikkia polttoaineita mahdollisimman objektiivisesti ja neutraalisti niiden energiasisällön ja elinkaarenaikaisen hiilidioksidipäästön perusteella.

Valmisteverotuslain 104 §:n nojalla Tullihallitus voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta. Lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on sitovana noudatettava hakijan valmisteverotuksessa Suomessa vuoden ajan antamispäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta, jollei ennakkoratkaisua annettaessa sovellettu säännöstä ole ennakkoratkaisun voimassa ollessa muutettu tai jollei Tullihallitus ole peruuttanut antamaansa ennakkoratkaisua lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkinnan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä. Peruutettua ennakkoratkaisua on, jos hakija sitä kirjallisesti vaatii, kuitenkin noudatettava kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi.

Tullihallitus on tähän mennessä antanut muutamia ennakkoratkaisuja siitä, katsotaanko raaka-aineen perusteella biopolttoaine tai bioneste sellaiseksi polttoaineeksi, josta kannetaan verotaulukon tuoteryhmien T mukainen valmistevero (esimerkiksi bioetanoli T, biodiesel T, biopolttoöljy T). Päätökset perustuvat aina tapauskohtaiseen harkintaan ja kokonaisarviointiin. Ennakkoratkaisuissa tällaiseksi biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aineeksi on hyväksytty muun muassa raakamäntyöljy, raakatärpätti, teollisuuden, kaupan ja kotitalouksien jätteet sekä teollisuuden prosessitähteet, raakamäntyöljystä erotettu raakarasvahappo (CFA), elintarvikekäyttöön valmistettavan palmuöljyoleiinin valmistuksessa tähteeksi jäävät rasvahappotisla (PFAD) ja palmuöljysteariini sekä ravinto-oloista kerätty käytetty paistinrasva. Tuoteryhmän T mukaiseen valmisteveroon oikeut-

tavaksi raaka-aineeksi ennakkoratkaisuissa ei kuitenkaan ole hyväksytty sokeriruo'osta ja sokerijuurikkaasta valmistettavan sokerin valmistuksen sivutuotteena syntyvää melasia.

Päästökauppaa koskeva lainsäädäntö

Päästökaupasta säädetään päästökauppalailla (311/2011) ja lentoliikenteen osalta lentoliikenteen päästökaupasta annetulla lailla (34/2008).

Päästökauppalaan nojalla päästökauppajärjestelmään kuuluvilla laitoksilla tulee olla toimivaltaisen viranomaisen myöntämä kasvihuonekaasujen päästölupa. Lupaan liittyy päästöjen seuranta- ja raportointivelvoitteita. Toiminnanharjoittaja on velvollinen tarkkailemaan laitoksensa päästökauppaan kuuluvia kasvihuonekaasupäästöjä sekä laatimaan kunkin kalenterivuoden kasvihuonekaasupäästöistä selvityksen. Toiminnanharjoittajalla on myös velvollisuus todennuttaa päästöselvitys todentajalla ja toimittaa päästöselvitys ja todentajan lausunto päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä. Lupaan liittyy myös velvoite palauttaa vuosittain toimivaltaiselle viranomaiselle päästöoikeusmäärä, joka vastaa laitoksen edellisen kalenterivuoden päästöjä. Yksi päästöoikeus vastaa yhtä hiilidioksiditonnia.

Lentoliikenteen päästökaupasta annettu laki koskee EU:n jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentopaikalta lähtevien tai tällaiselle lentopaikalle jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta saapuvien lentojen hiilidioksidipäästöjä. Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuutena on muun muassa tarkkailla päästöjä ja tonnikilometrejä, laatia vuosittain selvitys päästöistään ja huolehtia selvityksen todentamisesta sekä palauttaa vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheutettuja lentoliikenteen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

2.2 EU:n lainsäädäntö

RES-direktiivi

RES-direktiivin mukaan vuonna 2020 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian

tulee kattaa 20 prosenttia energian kokonaisloppukulutuksesta yhteisössä. Kullekin jäsenvaltiolle on tämän perusteella asetettu oma sitova uusiutuvan energian tavoitteensa. Suomelle on asetettu sitovaksi tavoitteeksi nostaa uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta 38 prosenttiin vuonna 2020.

RES-direktiivissä säädetään erikseen kaikille jäsenmaille yhteinen sitova tavoite nostaa uusiutuvan energian osuus liikenteen energian loppukulutuksesta 10 prosenttiin vuonna 2020. Liikenteessä käytettävä uusiutuva energia koostuu nestemäisistä ja kaasumaisista biopolttoaineista sekä sähköautoissa ja raideliikenteessä käytetystä uusiutuvista energialähteistä tuotetusta sähköstä.

RES-direktiivissä on asetettu kestävyyyteen liittyviä vaatimuksia liikenteen biopolttoaineille sekä lämmitykseen ja sähkön tuotantoon käytettäville bionesteille. Jotta biopolttoaineet ja bionesteet voidaan ottaa lukuun RES-direktiivissä asetetuissa kansallisissa tavoitteissa sekä uusiutuvan energian kansallisissa velvoite- ja tukijärjestelmissä, niiden tulee täyttää RES-direktiivin 17 artiklan mukaiset kestävyyskriteerit. Kestävyyskriteerit koskevat niin EU:n alueella kuin sen ulkopuolellakin tuotettuja biopolttoaineita ja biopoltonesteitä sekä niiden raaka-aineita. RES-direktiivin kestävyyskriteerit biopolttoaineille ja bionesteille voidaan jakaa kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin kriteereihin. Kriteerit koskevat biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotannossa käytettyjen raaka-aineiden alkuperää sekä biopolttoaineiden ja bionesteiden elinkaaren aikana aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä. RES-direktiivin 19 artiklassa ja liitteessä V säädetään tarkemmin kasvihuonekaasupäästöjen laskemisesta.

RES-direktiivillä pyritään myös edistämään uusien, ruoaksi kelpaamattomiin raaka-aineisiin perustuvien biopolttoaineiden markkinoille tuloa. Tämän vuoksi RES-direktiivin 21 artiklan 2 kohdan mukaan jätteilistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosasta ja lignoselluloosasta valmistettujen biopolttoaineiden energiasisältö tulee ottaa huomioon kaksinkertaisena direktiivin mukaisen liikenteen 10 prosentin uusiutuvan

tavoitteen täyttämässä sekä kansallisissa kiintiö- ja velvoitejärjestelmissä.

RES-direktiivin 18 artiklan nojalla kestävyyskriteerien täytyminen voidaan osoittaa kansallisen järjestelmän mukaisesti, komission hyväksymän vapaaehtoisen kansallisen tai kansainvälisen järjestelmän mukaisesti taikka Euroopan unionin ja kolmansien maiden välillä tehtyjen sellaisten kahden- tai monenvälisten sopimusten mukaisesti, jotka EU:n komissio on tunnustanut tarkoitukseen sopiviksi. Toistaiseksi tällaisia sopimuksia ei ole.

RES-direktiivin mukaisten kestävyyskriteerien noudattamisen edellyttämä lainsäädäntö Ahvenanmaan maakunnassa kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla maakunnan toimivaltaan.

Polttoaineiden laatudirektiivi

Direktiivin 98/70/EY muuttamisesta bensiinin, dieselin ja kaasuöljyn laatuvaatimusten osalta sekä kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan ja vähentämiseen tarkoitettujen mekanismien käyttöönottamisen osalta, neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta sisävesialusten käyttämien polttoaineiden laatuvaatimusten osalta ja direktiivin 93/12/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/30/EY, jäljempänä *polttoaineiden laatudirektiivi*, mukaan vuoteen 2020 mennessä tie-, raide- ja vesiliikenteessä sekä liikkuvissa työkoneissa ja maa- ja metsätaloustraktoreissa käytettävien polttoaineiden ja energian energiayksikköä kohti laskettuja kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää mahdollisimman tasaisesti ja vähintään kuudella prosentilla vuoden 2020 loppuun mennessä verrattuna fossiilisten polttoaineiden käytöstä aiheutuviin elinkaarenaikaisiin keskimää räisiin kasvihuonekaasupäästöihin EU:ssa vuonna 2010.

Polttoaineiden laatudirektiiviin sisältyy myös ohjeellinen kahden prosentin kasvihuonekaasupäästöjä koskeva lisävähennys. Vähennys perustuu energiaan, joka on tarkoitettu käytettäväksi tieliikenteessä, liikkuvissa työkoneissa, maa- ja metsätaloustraktoreissa sekä sisävesialuksissa ja huviveneissä. Vähennys voi myös perustua sellaiseen tekno-

logiaan (hiilidioksidin talteenotto ja varastointi mukaan luettuina), jolla pystytään vähentämään toimitetun polttoaineen tai energian käytöstä energiayksikköä kohti aiheutuvia elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä.

Toinen ohjeellinen kahden prosentin kasvihuonekaasupäästöjä koskeva lisävähennys on tarkoitus saavuttaa käyttäen Kioton pöytäkirjan puhtaan kehityksen mekanismin kautta ostettuja hyvityksiä kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY polttoainetuotannon alalla toteutettaville vähennyksille asetetuilla ehdoilla.

Ohjeelliset lisävähennykset eivät tule voimaan automaattisesti, vaan niistä päätetään normaalissa direktiivien säätämisen järjestyksessä.

Biopolttoaineet ja niiden käytön lisääminen on käytännössä ensisijainen keino polttoaineiden laatudirektiivissä säädetyn kuuden prosentin päästövähennyksen saavuttamiseksi. Jotta kyseiset polttoaineet ja niiden raaka-aineet voidaan ottaa huomioon laskettaessa kasvihuonekaasupäästövähennystä, niiden tulee täyttää polttoaineiden laatudirektiivissä asetetut kestävyyskriteerit. Kriteerit ovat samat kuin RES-direktiivissä. Sisällöllisesti polttoaineiden laatudirektiivin 7 b—7 d artikla vastaavat RES-direktiivin 17—19 artiklaa ja liite IV RES-direktiivin liitettä V. Polttoaineiden laatudirektiiviin ei kuitenkaan ole sisällytetty tuplalaskentaa koskevia säännöksiä.

Päästökauppaa koskeva EU:n lainsäädäntö

Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukainen yritysten välinen päästökauppajärjestelmä käynnistyi EU:ssa vuoden 2005 alussa. Päästökaupan tavoitteena on vähentää päästöjä siellä, missä se on kustannustehokkainta. EU:n päästökauppajärjestelmä kattaa suurten teollisuus- ja energiantuotantolaitosten hiili-

dioksidipäästöt, mikä on yli 40 prosenttia koko EU:n kasvihuonekaasupäästöistä ja noin puolet Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Direktiivi on pantu täytäntöön päästökaupallailla.

Ilmailutoiminta otettiin mukaan yhteisön päästökauppajärjestelmään direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta ilmailutoiminnan sisällyttämiseksi yhteisön kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/101/EY. Lentoliikenteen päästökaupan tarkoituksena on edistää lentoliikenteestä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Päästökauppajärjestelmän laajennus on kansallisesti pantu täytäntöön lentoliikenteen päästökaupasta annetulla lailla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettu kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista annetussa komission asetuksessa (EU) 601/2012, jäljempänä *komission päästöjen tarkkailuasetus*, määrittellään EU:n päästökauppa RES-direktiivin 2 artiklan k kohdan mukaisesti tukijärjestelmäksi. Tästä seuraa asetuksen johdannon 2 kohdan mukaan, että tukijärjestelmä on RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen taloudellinen tuki. Jotta biopolttoaine- tai bionesterän päästökerroin on nolla, tulisi erän kestävyyskriteerien täyttyminen olla osoitettu RES-direktiivin mukaisesti. Asetuksen 3 artiklan 20—22 kohdan mukaiset biomassaa, bionesteitä ja biopolttoaineita koskevat määritelmät ovat vastaavat kuin RES-direktiivin 2 artiklan 2 kappaleen e, h ja i kohdan mukaiset määritelmät.

Ajoneuvojen hiilidioksidirajoja koskevat EU:n asetukset

Päästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 443/2009 6 artikla koskee vaihtoehtoista polttoainetta käyttävien ajoneuvojen päästötavoitteita. Vaihtoehtoinen

polttoaine viittaa polttoainesekoitukseen, jonka etanolipitoisuus on 85 prosenttia. Tällaista polttoainetta käyttävän ajoneuvon hiilidioksidipäästöjä on alennettava viidellä prosentilla 31 päivään joulukuuta 2015 ulottuvalla kaudella ottaen huomioon biopolttoaineita käyttämällä saavutettavat paremmat tekniset ja päästöjen vähentämisvalmiudet. Alennusta sovelletaan kuitenkin ainoastaan, jos vähintään 30 prosenttia siinä jäsenvaltiossa olevista huoltoasemista, jossa ajoneuvo on rekisteröity, tarjoaa tämällyyppistä vaihtoehtoisia polttoainetta, joka täyttää biopolttoaineille asianomaisessa yhteisön lainsäädännössä asetetut kestävyyttä koskevat arviointiperusteet.

Vastaavanlainen päästötavoite on päästönormien asettamisesta uusille kevyille kuljetusajoneuvoille osana unionin kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2011 6 artiklassa. Alennuksen soveltamisen edellytykset ovat samoja kuin vaihtoehtoista polttoainetta käyttävien uusien henkilöautojen päästövähennysten soveltamisen edellytykset.

Suomessa arviolta vähemmän kuin 5 prosenttia huoltoasemista tarjoaa polttoainesekoitusta, jonka etanolipitoisuus on 85 prosenttia. Sen vuoksi mainittujen EU:n asetusten kestävyyskriteerien noudattamista koskevaa vaatimusta ei toistaiseksi ole tarvetta soveltaa Suomessa.

2.3 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Ruotsi

Ruotsissa biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerit on pantu täytäntöön biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteereitä koskevalla lailla (Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen; 2010:598), joka tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2010. Lakimuutoksella (2011:1065), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011, lakia on täydennetty soveltamisalan rajausta ja toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevilla säännöksil-

lä. Valvontaviranomaisena toimii Energimyndigheten.

Tarkemmat säännökset biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteereistä on annettu asetuksella (Förordning om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bibränslen; 2011:1088). Näiden lisäksi Energimyndigheten on tarkentanut säädöksiä edelleen ja julkaissut omat sitovat ohjeensa viranomaisen asetuksen muodossa (Staten energimyndighets föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bibränslen; STEMFS 2011:2).

Ruotsin kestävyyskriteerejä koskevan lainsäädännön soveltamisala on RES-direktiivin vähimmäisvaatimusten mukainen. Kestävyyskriteereitä sovelletaan liikenteen kaasumaisiin ja nestemäisiin biopolttoaineisiin sekä lämmön ja sähkön tuotannossa käytettävään bionesteisiin. Kestävyyskriteereitä ei sovelleta kiinteisiin biomassoihin taikka lämmön ja sähkön tuotannossa käytettävään biokaasuun. Ruotsi ei ole sisällyttänyt lainsäädäntöönsä tuplalaskentaa.

Lain mukaisen verohyvityksen saaminen biopolttoaineista ja bionesteistä edellyttää kestävyyskriteerien täyttymistä. Myös vihreän sähkön sertifikaatin saaminen edellyttää bionesteiltä kestävyyskriteerien täyttymistä.

Ruotsin lainsäädännön mukainen kestävyyskriteerijärjestelmä on pitkälti samankaltainen kuin esityksessä ehdotettu järjestelmä. Keskeisenä on viranomaisen hyväksymä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä. Laissa säädetyt kestävyyskriteerit ovat yhtenevät RES-direktiivin mukaisten kriteerien kanssa.

Ruotsin kestävyyskriteerejä koskevan lain soveltamisala määrittää raportointivelvollisuuden mukaan. Lain mukaan toiminnanharjoittaja on raportointivelvollinen, jos se on verovelvollinen energiaverolain (1994:1776) mukaan taikka jos se osittain tai kokonaan ei ole verovelvollinen, mutta käyttää liiketoiminnassa biopolttoaineita tai bionesteitä. Raportointivelvollinen toiminnanharjoittaja voi hakea Energimyndigheteniltä kestävyysjärjestelmän hyväksymistä. Viranomaisen hyväksyy toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän, jos se täyttää laissa säädetyt edellytykset. Järjestelmä tulee todentaa ennen

hakemuksen jättämistä, ja siitä tulee olla hakemuksessa lausunto.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmältä vaaditaan, että se on tarkka, luotettava ja kattaa koko tuotantoketjun riskinarvioinnin pohjalta. Kestävyysjärjestelmässä tulee laskea kasvihuonekaasupäästövähennys RES-direktiivin periaatteiden mukaisesti, ja sen tulee sisältää asianmukainen poikkeamanhallintajärjestelmä vastuuhenkilöineen. Kestävyysjärjestelmän menettelyt ja ohjeistus tulee kirjata, erityisesti näytteenoton ja ainetaseen osalta. Jäljitettävyyksivaatimuksen mukaan biopolttoaine tai bioneste tulee pystyä jäljitämään raaka-aineen alkuperään saakka. Ainetaseperiaatetta sovelletaan jokaiseen tuotantoketjun vaiheeseen. Toisaalta kestävyysjärjestelmän tulee kattaa vain ne osat tuotantoketjusta, joita ei muu hyväksytty kestävyysjärjestelmä kata.

Jos kestävyysjärjestelmän tuotantoketjuihin sisältyy sopimuksia, kaikkien niiden tulee sisältää ehdot kestävydestä ja näytteenotosta. Näytteenoton voi suorittaa toiminnanharjoittaja, todentaja tai kolmas osapuoli, jonka on myös täytettävä puolueettomuus- ja pätevyysvaatimukset. Näytteenottomenetelmät ja -käytännöt tulee arvioida osana todentamista.

Kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemuksessa on tarkasti kuvattava koko kestävyysjärjestelmä. Järjestelmän tulee olla todennettavissa, ja tietoja on säilytettävä vähintään 10 vuotta. Organisaation sisäisen vastuunjaon tulee olla selkeä. Kestävyysjärjestelmän hyväksyminen kattaa kaikki järjestelmässä kuvatut tuotantoketjut.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätös on voimassa toistaiseksi. Kestävyysjärjestelmän mukaisten biopolttoaineiden ja bionesteiden katsotaan täyttävän kestävyyskriteerit. Laki ei sisällä säännöksiä toiminnanharjoittajan antamista kestävyystodistuksista.

Ruotsin lainsäädännön mukaisessa kestävyyskriteerijärjestelmässä puolueettoman ja pätevän todentajan tulee todentaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ennen kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemuksen jättämistä. Lisäksi todentajan tulee tarkastaa hyväksytty kestävyysjärjestelmä Energimyndighetenin määräämällä tavalla.

Ruotsin lainsäädännön mukaan todentajia ei akkreditoida eikä niitä hyväksytä viranomaisen päätöksellä. Todentajia valvotaan kestävyysjärjestelmien kautta. Jos havaitaan, että todentamisessa on puutteita, kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemus voidaan palauttaa toiminnanharjoittajalle uutta todentamista varten. Toiminnanharjoittajan on kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemuksessa kuvattava todentajan pätevyys ja puolueettomuus.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastusväliä ei määritellä kestävyysjärjestelmää hyväksyttäessä. Energiamyndigheten ilmoittaa toiminnanharjoittajalle etukäteen, kun se katsoo todentajan tarkastuksen ajankohtaiseksi.

Energimyndigheten valvoo toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmiä suunnitelmallisesti ja laatii niitä koskevan valvontasuunnitelman. Viranomaisella on tarkastusoikeus lain noudattamisen valvontaa varten, samoin kuin toimivalta tarvittaviin reaktiokeinoihin. Painavasta syystä viranomaisella voi peruuttaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätöksen.

Saksa

Saksassa biopolttoaineiden kestävyyskriteereitä koskeva asetus (Verordnung über Anforderungen an eine nachhaltige Herstellung von Biokraftstoffen) tuli voimaan 2 päivänä lokakuuta 2009. Se on annettu energiaveroa koskevan liittovaltion lain (Energies-teuergesetz) ja päästörajoituksia koskevan liittovaltion lain (Bundes-Immissionsschutzgesetz) nojalla.

Biomassojen kestävydestä on annettu oma asetuksensa (Verordnung über Anforderungen an eine nachhaltige Herstellung von flüssiger Biomasse zur Stromerzeugung). Asetus on annettu uusiutuvia energianlähteitä koskevan lain (Erneuerbare-Energien-Gesetz) nojalla, ja se tuli voimaan 24 päivänä elokuuta 2009.

Lisäksi valvontaviranomainen Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, jäljempänä *BLE*, on julkaissut laajalti ohjeistusta lainsäädännön käytännön soveltamisesta.

Biopolttoaineen tulee todistetusti täyttää kestävyyskriteerit, jotta siitä voi saada energiaveroa koskevan lain mukaista veroetua tai se luetaan mukaan päästörajoituksia koskevan lain mukaisiin tavoitteisiin. Bionesteen tulee todistetusti täyttää kestävyyskriteerit, jotta siitä voi saada uusiutuvia energianlähteitä koskevan lain mukaisen hyvityksen (NawaRo bonuksen).

Saksan lainsäädännön mukaisen kestävyyskriteerijärjestelmän mukaan biopolttoaineen tai bionesteen kestävyys osoitetaan hyväksytyjen kestävyysjärjestelmien kautta. BLE on hyväksynyt tietyt järjestelmät, joiden se katsoo täyttävän vaaditut kestävyyskriteerit. Jos ketjun viimeinen toiminnanharjoittaja osallistuu hyväksytyyn kestävyysjärjestelmään ja täyttää sen mukaiset kriteerit, se voi BLE:n ohjeissa tarkemmin kuvatuin tavoin antaa toimittamilleen biopolttoaine-erille kestävyystodistuksia.

BLE:n hyväksymät kestävyysjärjestelmät on myös lueteltu BLE:n julkaisemassa ohjeistuksessa. Kaksi kestävyysjärjestelmää (ISCC ja REDcert) on hyväksytty pysyvästi BLE:n päätöksellä. Muut BLE:n hyväksymät järjestelmät ovat EU:n komission hyväksymiä vapaaehtoisia järjestelmiä, jotka ovat komission hyväksymispäätöksen mukaan voimassa viisi vuotta. Kaikki BLE:n hyväksymät kestävyysjärjestelmät täyttävät kestävyyskriteerit, jotka ovat RES-direktiivin mukaiset. BLE:n pysyvästi hyväksymät järjestelmät ovat lähes identtisiä komission hyväksymien vapaaehtoisten järjestelmien kanssa. BLE valvoo hyväksymiään kestävyysjärjestelmiä.

Keskeisenä työkaluna Saksan lainsäädännön mukaisessa kestävyyskriteerijärjestelmässä on tietojärjestelmä Nachhaltige Biomasse System (Nabisy). BLE hallinnoi biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassojen kestävyyttä tietojärjestelmän kautta. Tietojärjestelmän kautta BLE myös antaa sähköisesti osittaisia kestävyystodistuksia toiminnanharjoittajan tai jakelijan pyynnöstä, jos niille määritetyt ehdot täyttyvät.

BLE hyväksyy todentajat. Todentajien hyväksymispäätöksen voimassaolo voi olla määräaikainen tai pysyvä. Käytännössä BLE

hyväksyy todentajat ensin vuoden määräajaksi ja sen jälkeen pysyvästi.

Iso-Britannia

Iso-Britanniassa tuli vuonna 2007 voimaan uusiutuvia liikennepolttoaineita koskeva velvoitelaki (Renewable Transport Fuels Obligation; jäljempänä *RTFO*). Säädestä on täydennetty RES-direktiivin mukaisilla kestävyyskriteereillä joulukuussa 2011. Samassa yhteydessä säädökseen sisällytettiin tuplalaskentaa koskevat säännökset sekä säännökset todentamisesta. RTFO:n valvontaviranomaisena toimii Renewable Fuels Agency, jäljempänä *RFA*.

RTFO:ssa asetetaan fossiilisten liikennepolttoaineiden jakelijoille velvoite toimittaa kulutukseen laissa määrättyä prosenttiosuutta vastaava määrä biopolttoainetta kokonaispolttoaineen myynnistä. Prosenttiosuus voidaan saavuttaa joko omalla polttoaineen myynnillä tai hankkimalla vastaava osuus RTFC-sertifikaattien (Renewable Transport Fuel Certificate) avulla muilta biopolttoaineen toimittajilta RTFO:ssa säädeltyyn hintaan. Vaihtoehtoisesti jakelijoilla on mahdollisuus maksaa RFA:lle täyttämätöntä veloitetta vastaava lunastushinta.

RTFO:n mukaisen jakeluelvoitteen soveltamisala on määritelty polttoainevolyymin mukaan siten, että se kattaa kaikki jakelijat, jotka toimittavat kulutukseen yli 450 000 litraa polttoainetta vuodessa. RTFC-sertifikaatteja voi hakea myös sellainen toiminnanharjoittaja, joka ei ole RTFO:n mukaan jakeluelvollinen. Sertifikaatteja myönnetään kuukausittain, ja niistä tarkistetaan jakeluelvoitteen täytyminen vuoden lopussa.

RTFO koskee vain liikenteessä käytettäviä biopolttoaineita ja biokaasua. Bionesteistä ja biomassasta sähkön ja lämmön tuotannossa sekä niiden kestävyyskriteereistä vastaa Office of the Gas and Electricity Markets.

Yksi RTFC myönnetään yhtä litraa biopolttoainetta kohti taikka yhtä kilogrammaa biokaasua kohti. Tuplalaskettavien biopolttoaineiden ja biokaasujen kohdalla sertifikaatteja myönnetään kaksi. RTFC:n myöntämisen edellytyksenä on, että biopolttoaine täyttää RTFO:ssa määritellyt kestävyyskriteerit.

Sertifikaattien lunastamiseksi RFA vaatii jakelijoilta selvityksen biopolttoaineen RTFO:n mukaisesta kestävyydestä. RTFO:ssa asetetut kestävyyskriteerit vastaavat RES-direktiivin kriteereitä.

RTFC-hakemuksen biopolttoaineen kestävyyttä koskevien tietojen tulee olla todentajan todentamat. Vaadittavien tietojen tulee sisältää kaikki RES-direktiivin mukaiset asiat. Kasvihuonekaasupäästövähennys tulee laskea todellisten päästöjen mukaan, jos direktiivin oletusarvoja ei voida käyttää tai jos hakemuksessa halutaan esittää oletusarvoja suurempi vähennys. Myös raaka-aineen alkuperälle, ainetaseelle ja koko tuotantoketjun jäljitettävyydelle asetetut vaatimukset ovat direktiivin vaatimusten mukaiset.

RFA tutkii tiedot ja hyväksyttyään hakemuksen myöntää RTFC-sertifikaatit. RTFC-hakemus tehdään tietojärjestelmän (ROS) kautta. RFA on julkaissut yksityiskohtaiset ohjeet kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta ja RTFC-hakemuksen tekemisestä tietojärjestelmän mukaisesti.

Kestävyyskriteerien täytyminen voidaan osoittaa myös komission hyväksymien vapaaehtoisten järjestelmien mukaisesti. Tuotantoketjusta voidaan osoittaa kestävyyskriteerien täytyminen vapaaehtoisten järjestelmien kautta myös osittain siten, että niiltä osin, joita vapaaehtoinen järjestelmä ei kata, kestävyys osoitetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2.4 Nykytilan arviointi

RES-direktiivin kestävyyskriteerejä koskevat 17—19 artikla ja liite V on saatettava kattavasti kansallisesti voimaan. Biopolttoaine ja bioneste lasketaan RES-direktiivissä asetettuun kansalliseen uusiutuvan energian sitovaan tavoitteeseen ainoastaan, jos sen kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu RES-direktiivissä edellytetyllä tavalla. Myös biopolttoaineita tai bionesteitä koskevissa kansallisissa velvoitejärjestelmissä (esimerkiksi biopolttoaineiden jakeluelvoite) on vaadittava osoitusta kestävyyskriteerien täyttymisestä. Lisäksi biopolttoaineen tai bionesteen tuotannon tai käytön taloudellinen tukeminen (esimerkiksi energiatauki, veroetu,

päästökauppa) on mahdollinen vain, jos tuetavan biopolttoaineen tai bionesteen kestävyyskriteerien täyttyminen on osoitettu RES-direktiivissä edellytetyllä tavalla.

Kestävyyskriteereistä ja kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta on jakeluvuolitoissa ja polttoaineveroissa säädetty viittaamalla RES-direktiiviin. Etenkin kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen ja sen valvonta vaativat yksityiskohtaisempaa sääntelyä. Kestävyyskriteereistä ja kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta ei ole säännöksiä päästökauppalaissa tai lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa.

RES-direktiivin 21 artiklan 2 kohdan mukainen tuplalaskenta edellyttää ennakkotiedon saamista koskevaa nykyistä yksityiskohdaisempaa sääntelyä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on säätää biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteereistä ja niiden täyttymisen todentamisesta RES-direktiivin mukaisesti. Samalla saatettaisiin voimaan polttoaineiden laatudirektiivin mukaiset kestävyyskriteerit koskevat säännökset.

RES-direktiivi ja vastaavasti polttoaineiden laatudirektiivi sisältävät varsin yksityiskohtaiset säännökset kestävyyskriteereistä. RES-direktiivin ja vastaavasti polttoaineiden laatudirektiivin säännökset kestävyyskriteerien täyttymisen todentamisesta sen sijaan ovat varsin yleisellä tasolla. Tavoitteena on säätää kansallisesta järjestelmästä noudattaen vastaavasti, mitä EU:n komissio edellyttää hyväksyessään vapaaehtoisia kansallisia ja kansainvälisiä järjestelmiä.

Biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerit ja kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskevat vaatimukset ovat samoja riippumatta siitä, mistä RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaisesta perusteesta on kysymys. Tämän takia tavoitteena olisi säätää laki biopolttoaineista ja bionesteistä puitelaiksi, jonka säännösten soveltaminen perustuisi muualla laissa säädet-

tyyn velvoitteeseen tai valtionavustuspäätökseen. Muuta lainsäädäntöä tarkistettaisiin tarvittavilta osin.

Biopolttoaineen ja bionesteen raaka-aineeseen on otettu kantaa Tullihallituksen valmisteverotuslain nojalla tekemissä valmisteverotusta koskevissa ennakkoratkaisupäätöksissä. Päätökset ovat voimassa vuoden. Biopolttoaineiden ja bionesteiden valmistuksen edellyttämien investointien kannalta on tarpeen kehittää ennakkoratkaisumenettelyä.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Laissa säädettäisiin biopolttoaineille ja bionesteille asetettavista vaatimuksista (*kestävyyskriteerit*) RES-direktiivin mukaisesti. Kestävyyskriteerit koskevat biopolttoaineen ja bionesteen elinkaaren aikaista kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä verrattuna korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin sekä biopolttoaineiden ja bionesteiden raaka-aineiden alkuperää. Arvioitaessa biopolttoaineiden ja bionesteiden raaka-aineiden kestävyyskriteerien täyttymistä (biologinen monimuotoisuus, maankäytön muutos ja turvemaiden kuivattaminen) keskeistä on tarkastella tilannetta verrattuna tammikuuhun vuonna 2008. Lisäksi EU:n alueella viljeltyjen maatalouden raaka-aineiden tuotannossa olisi noudatettava eräitä ympäristöä ja kasvinsuojelua koskevia hoitovaatimuksia sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia.

Velvoite osoittaa biopolttoaine- tai bioneste-erän taikka biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine-erän täyttävän kestävyyskriteerit perustuisi muuhun lainsäädäntöön tai investointia varten myönnettyyn valtionavustuspäätökseen. Toiminnanharjoittaja olisi se, johon tällainen velvoite kohdistuu.

Biopolttoaine- tai bioneste-erän taikka biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine-erän kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen kansallisen järjestelmän mukaan edellyttäisi toiminnanharjoittajan kestävyyskriteerien noudattamista koskevaa omaa järjestelmää (*toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä*). Energiamarkkinavirasto voisi hakemuksesta hyväksyä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän. Hakemukseen olisi liitettävä

Energiamarkkinaviraston hyväksymän todentajan lausunto järjestelmän vaatimustenmukaisuudesta. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva päätös olisi voimassa viisi vuotta kerrallaan.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tulisi sisältää menettelyt biopolttoaine- tai bioneste-erän elinkaaren aikaisen kasvihuonekaasupäästövähennyksen taikka biopolttoaineen tai bionesteen raaka-ainetta sisältävän erän elinkaaren aikaisen kasvihuonekaasupäästön laskemiseksi sekä biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aineiden alkuperän kestävyyskriteerien täyttymisen selvittämiseksi. Kestävyysjärjestelmään tulisi myös sisältyä ainetase, joka mahdollistaisi kestävyyskriteerien soveltamiseen vaikuttavilta ominaisuuksiltaan toisistaan poikkeavien biopolttoaine- tai bioneste-erien taikka biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine-erien sekoittamisen. Lisäksi kestävyysjärjestelmän tulisi olla tarkka ja luotettava sekä täyttää muut laadulliset vaatimukset.

Energiamarkkinaviraston hyväksymän todentajan olisi tarkastettava säännöllisesti toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä. Tarkastuksesta olisi laadittava tarkastuskertomus, johon tulisi sisältyä todentajan varmennus ja lausunto tarvittavista korjaavista toimenpiteistä. Varmennus koskisi toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamista hyväksymispäätöksen mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja, jonka kestävyysjärjestelmä on hyväksytty, voisi antaa biopolttoaine- tai bioneste-erästä taikka biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine-erästä kestävyystodistuksen osoituksena kestävyyskriteerien täyttymisestä.

Toiminnanharjoittaja, joka on sertifioitu tai hyväksytty EU:n komission hyväksymän vapaaehtoisen kansallisen tai kansainvälisen järjestelmän mukaisesti, voisi osoittaa biopolttoaine- tai raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen myös tällaisen järjestelmän mukaisesti annetuilla todistuksilla tai tiedoilla. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen olisi mahdollista tällaisilla todistuksilla tai tiedoilla siltä osin kuin EU:n komissio on RES-direktiivin nojalla katsonut kyseisen järjestelmän sisältävän kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevan kestävyys-

kriteerin soveltamisen kannalta tarkkaa tietoa tai osoittavan biopolttoaine- tai raaka-aine-erän täyttävän raaka-aineiden alkuperää koskevat kestävyyskriteerit. Muilta osin kestävyyskriteerien täytyminen voitaisiin osoittaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään perustuvilla kestävyystodistuksilla.

Toiminnanharjoittaja olisi velvollinen säilyttämään valvontaa varten tarpeelliset tiedot, jotka koskevat muun muassa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää ja kestävyystodistuksia tai vastaavasti EU:n komission hyväksymän vapaaehtoisen järjestelmän mukaista sertifiointia tai vastaavaa hyväksyntää ja järjestelmän mukaisesti annettuja todistuksia tai tietoja kestävyyskriteerien täyttymisestä.

Jos biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine hyväksytään jätteeksi, tähteeksi, syötäväksi kelpaamattomaksi selluloosaksi tai lignoselluloosaksi, sovelletaan jakeluvetoilain nojalla tuplalaskentaa ja polttoaineverolain nojalla T-taulukkoa. Energiamarkkinavirasto voisi hakemuksesta antaa asiassa ennakkotiedon. Päätös olisi voimassa toistaiseksi.

Kulutukseen luovutetuista biopolttoaine- ja bioneste-eristä olisi kalenterivuositain laadittava selvitys kestävyyskriteerien noudattamiseen liittyvistä seikoista. Selvitys olisi toimitettava Energiamarkkinavirastolle, joka valvoo lain noudattamista.

Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotus laiksi jakeluvetoilain muuttamisesta, ehdotus laiksi polttoaineverolain muuttamisesta, ehdotus laiksi päästökauppalain muuttamisesta ja ehdotus laiksi lentoliikenteen päästökaukasta annetun lain muuttamisesta. Lakeja muutettaisiin siten, että niihin sisältyvä sääntely sovitettaisiin yhteen biopolttoaineista ja bionesteistä annettavan lain säännösten kanssa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset toiminnanharjoittajille

Toiminnanharjoittajille, joita jakeluvetoilain, polttoaineverolain, päästökauppalain tai lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain taikka valtionavustuspäätöksen nojalla koskee velvoite biopolttoaine-, bioneste- tai niiden raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta, aiheutuu kustannuksia lähinnä kestävyysjärjestelmän perustamisesta ja ylläpidosta sekä todentajien lausunnoista ja todentajien tekemistä kestävyysjärjestelmää koskevista tarkastuksista.

Ehdotettujen säännösten mukainen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä antaisi toiminnanharjoittajille mahdollisuuden tehdä omasta kestävyysjärjestelmästä sellaisen, että se parhaiten soveltuu toiminnanharjoittajan biopolttoaineita, bionesteitä tai niiden raaka-aineita koskevaan liiketoimintaan ja on yhdistettävissä toiminnanharjoittajan käytössä olevaan laatujärjestelmään, johtamisjärjestelmään, asioiden hallintajärjestelmään ja vastaaviin järjestelmiin. Koska toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmät voivat laajuudeltaan huomattavasti poiketa toisistaan, niihin liittyvät kustannukset myös vaihtelevat tapauskohtaisesti.

Vaihtoehtoisesti toiminnanharjoittajat voivat biopolttoaine-erien ja raaka-aine-erien osalta osoittaa kestävyyskriteerien täyttymisen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän mukaisten kestävyystodistusten sijasta EU:n komission hyväksymän vapaaehtoisen järjestelmän perusteella saadun sertifiointin tai vastaavan hyväksymisen mukaisesti annettavilla todistuksilla tai tiedoilla.

Vaikutukset viranomaisten toimintameneihin ja henkilöresursseihin

Energiamarkkinaviraston tehtävänä olisi muun muassa päätöksellään hyväksyä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ja todentajat, antaa tuplalaskentaa koskevia ennakkotietoja sekä valvoa kestävyyskriteerien

täyttymisen osoittamista ja muutoin lain noudattamista. Tehtävät liittyvät kiinteästi Energiamarkkinaviraston uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010), jäljempänä *tuotantotukilaki*, ja päästökauppalain mukaisiin tehtäviin.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään liittyviä tehtäviä ja muita biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisia tehtäviä varten Energiamarkkinaviraston henkilöresursseja on lisätty vuonna 2012 kahdella henkilötyövuodella.

Energiamarkkinaviraston biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisiin tehtäviin liittyvät toimintamenot olisivat vuosittain noin 190 000 euroa. Toiminta rahoitettaisiin osittain toiminnanharjoittajilta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti perittävillä maksuilla. Vuonna 2013 maksutuloja arvioidaan olevan 50 000 euroa, jolloin Energiamarkkinaviraston rahoitustarve on noin 140 000 euroa. Vuonna 2014 ja sen jälkeen maksutuloja arvioidaan vuosittain olevan noin 30 000 euroa. Vuoden 2013 talousarviossa ja valtiontalouden kehitysissä on otettu huomioon Energiamarkkinaviraston toimintameneihin tarvittava korotus.

Esitys vähentäisi jonkin verran tullin työ määrää. Kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamisen valvontaan liittyvät tehtävät ja raaka-aineiden ennakkotietoja koskevat päätökset siirtyisivät Energiamarkkinavirastolle.

Useilla viranomaisilla ja laitoksilla on kestävyyskriteerien soveltamiseen liittyviä tietoja ja asiantuntemusta. Esityksessä ei kuitenkaan ehdoteta uusia tehtäviä näille viranomaisille ja laitoksille.

4.2 Muut vaikutukset

RES-direktiivi kannustaa edistämään biopolttoaineiden ja bionesteiden käyttöä. Samalla RES-direktiivissä pidetään tärkeänä biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotannon kestävyttä. Kestävyyskriteerit koskevat biopolttoaineita ja bionesteitä riippumatta siitä, ovatko niiden raaka-aineet peräisin Suomesta tai muualta EU:n alueelta taikka EU:n alueen ulkopuolelta. Poikkeuksena maatalouden raaka-aineita koskeva kestävyyskriteeri, jota

sovelletaan ainoastaan EU:n alueella viljeltyihin maatalouden raaka-aineisiin.

Suomen RES-direktiivin mukaiseen kansalliseen uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka edellyttää uusiutuvan energian osuudeksi 38 prosenttia energian loppukulutuksesta vuonna 2020, on mahdollista laskea ainoastaan RES-direktiivin mukaisesti kestäviksi osoitetut biopolttoaine- ja bioneste-erät. RES-direktiivin mukaiseen liikennettä koskevaan veloitteeseen, joka edellyttää uusiutuvan energian osuudeksi kussakin jäsenvaltiossa 10 prosenttia liikenteen energian loppukulutuksesta vuonna 2020, on samoin mahdollista laskea ainoastaan RES-direktiivin mukaisesti kestäviksi osoitetut biopolttoaine-erät.

Päästökauppa katsotaan RES-direktiivin mukaiseksi tukijärjestelmäksi. Sen vuoksi ainoastaan sellaisten biopolttoaine- ja bionestereiden päästökertoimeksi voidaan ilmoittaa nolla, joiden kestävyyskriteerien täyttyminen on osoitettu RES-direktiivin mukaisesti. Myös biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotannon tai käytön edistämiseksi myönnetty valtionavustukset (esimerkiksi energiatuki) sekä biopolttoaineita ja bionesteitä koskevat polttoaineverolain mukaiset veroedut ovat RES-direktiivissä tarkoitettuja tukijärjestelmiä. Biopolttoaineita tai bionesteitä koskevat taikka niiden käyttöön tai tuotantoon liittyvät tuet ja tukijärjestelmät ovat sallittuja ainoastaan, jos kestävyyskriteerien täyttyminen on osoitettu RES-direktiivin mukaisesti.

Velvollisuus osoittaa, että biopolttoaine- tai bioneste-erä täyttää kestävyyskriteerit, koskee vain tilanteita, joista säädetään jakelovelvoitelaisissa, polttoaineverolaisissa, päästökauppalaissa tai lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa, taikka biopolttoaineiden tai bionesteiden käyttöä tai tuotantoa koskevia investointihankkeita, joille on myönnetty valtionavustusta. Yleistä velvollisuutta osoittaa, että biopolttoaine- tai bioneste-erä täyttää kestävyyskriteerit, ei ole. Kiinteään biomassaan ei sovelleta esityksen mukaisia kestävyyskriteerejä, eikä esitys sen vuoksi vaikuta kiinteän biomassan tuotantodellytyksiin.

5 Asian valmistelu

5.1 Esitysluonnoksen valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelun aikana on järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia keskeisille ministeriöille (ympäristöministeriö, valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö), viranomaisille (Energiamarkkinavirasto, Tullihallitus, Liikenteen turvallisuusvirasto, Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikkö FINAS ja Maaseutuvirasto) ja sidosryhmille (Öljyalan Keskusliitto ry, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. ja toiminnanharjoittajat).

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Energiamarkkinavirastolta, Tullihallitukselta, Mittatekniikan keskukselta, Maaseutuvirastolta, Suomen ympäristökeskukselta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Suomen metsäkeskukselta, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselta, Metsähallitukselta, Metsäntutkimuslaitokselta, Teknologian tutkimuskeskus VTT:ltä, Öljyalan Keskusliitto ry:ltä, Energiateollisuus ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.:ltä, Bioenergia ry:ltä, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry:ltä, toiminnanharjoittajilta sekä mahdollisilta todentajilta. Lausuntopyyntö lähetettiin 1 päivänä lokakuuta 2012, ja lausuntoaika päättyi 22 päivänä lokakuuta 2012. Lausuntoja annettiin yhteensä 32, ja niistä on laadittu tiivistelmä (www.tem.fi/).

Lausunnoissa biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyttä koskevaa lakia pidettiin tarpeellisena ja toivottiin lainvalmistelun etenevän nopeasti. Esitystä pidettiin huolellisesti valmisteltuna, ja useissa lausunnoissa tunnistettiin esityksen joidenkin heikkouksien olevan lähtöisin RES-direktiivistä. Oikeus-

ministeriö esitti yksittäisiä tarkistuksia esitykseen.

Lausunnoissa pidettiin tarpeellisena, että lakiin sisällytettäisiin jätteen ja tähteen määritelmät. Kestävyysskriteerejä koskevien säännösten muotoilussa lausunnonantajat pitivät onnistuneena ratkaisua, jossa pitäydään RES-direktiivin muotoiluissa. Osa lausunnonantajista kuitenkin piti RES-direktiivin kestävyyskriteerejä osittain huonosti Suomen oloihin soveltuvina ja ehdotti RES-direktiivistä poikkeavia muutoksia kestävyyskriteerejä koskeviin säännöksiin tai niiden perusteluihin. Lausunnonantajat pitivät tärkeänä, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevien säännösten soveltaminen ei käytännössä muodostu liian raskaaksi. Monissa lausunnoissa viitattiin käytössä oleviin sertifiointijärjestelmiin, joiden mukaiset vaatimukset eivät kuitenkaan sisällöllisesti vastaa RES-direktiivin mukaisia kestävyyskriteerejä. Lausunnoissa viitattiin lisäksi vireillä olevaan RES-direktiivin muutokseen ja EU:n komissiossa valmisteilla olevaan kiinteän biomassan energiakäyttöä koskevaan ehdotukseen.

Lausuntojen perusteella oikeusministeriön esittämät tarkistukset on esityksessä otettu huomioon. Biopolttoaineita ja bionesteitä koskevaa lakiehdotusta ja ehdotusta laiksi jakeluelvoitelain muuttamisesta on täydennet-

ty jätettä ja tähdettä koskevilla määritelmillä. Lisäksi biopolttoaineita ja bionesteitä koskevaa lakiehdotusta ja sen perusteluja on muokattu lausunnoissa esitettyjen kysymysten ja huomioiden perusteella.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Ympäristöministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys laiksi polttoaineiden elinkaarinaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä. Laissa olisi tarkoitus säätää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä polttoaineiden laatudirektiivin mukaisesti sekä velvoittaa polttoaineen toimittajaa noudattamaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisia kestävyyskriteerejä ja osoittamaan tämä mainitun lain mukaisesti. Hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle vuonna 2013. Hallituksen esitykseen olisi sisällytettävä ehdotus laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta.

Energiamarkkinavirastosta annettu laki (507/2000) on tarkoitus kumota ja korvata kokonaan uudella lailla. Asiaa koskeva hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle keväällä 2013. Esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen pykälässä, jossa säädetään viraston tehtävistä, on tarpeen mainita biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaiset Energiamarkkinaviraston tehtävät.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki biopolttoaineista ja bionesteistä

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Lain soveltamisala.* RES-direktiivin toimenpanon kannalta on tarpeen säätää biopolttoaineille ja bionesteille asetettavista vaatimuksista (*kestävyyskriteereistä*) sekä kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta noudatettavista menettelyistä. Kestävyyskriteerit koskevat pääosin ympäristönsuojelullisten, luonnonsuojelullisten ja ilmaston muutokseen liittyvien näkökohtien huomioon ottamista. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen edellyttäisi kasvihuonekaasuvaikutusten laskemista ja raaka-aineen alkuperän selvittämistä.

RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaan biopolttoaineista ja bionesteistä peräisin oleva energia otetaan huomioon arvioitaessa kansallisia tavoitteita koskevien RES-direktiivin vaatimusten ja uusiutuvan energian velvoitteiden täyttymistä vain, jos biopolttoaineet, bionesteet ja niiden raaka-aineet täyttävät RES-direktiivin mukaiset kestävyyskriteerit. Vastaavasti RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaan biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotannon tai käytön tukikelpoisuus edellyttää, että biopolttoaineet, bionesteet tai niiden raaka-aineet täyttävät RES-direktiivin mukaiset kestävyyskriteerit.

Lakia ei sovellettaisi kiinteisiin biomassoihin. RES-direktiivi ei edellytä, että energian tuotannossa käytettävät kiinteät biomassat täyttäisivät kestävyyskriteerit.

2 §. *Lain suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 1 momentin nojalla velvollisuus soveltaa 2 luvun kestävyyskriteerejä koskevia säännöksiä biopolttoaineisiin, bionesteisiin ja niiden raaka-aineisiin sekä osoittaa kestävyyskriteerien täytyminen 3 luvussa säädetyn mukaisesti perustuisi muuhun lainsäädäntöön. Kyseessä olisi lainsäädäntö, jolla saataan voimaan RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdassa säädetty vaatimus.

Pykälän 1 momentin nojalla lakia sovellettaisiin biopolttoaineisiin ja bionesteisiin sen mukaan kuin jakeluvuotoilaisissa, polttoaineverolaisissa, päästökauppalaisissa ja lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädetään. Esitykseen sisältyy ehdotukset mainittujen lakien muuttamisesta.

Tarvittaessa 1 momenttia olisi mahdollista täydentää uusilla lakiviittauksilla. Valmistelulla on esimerkiksi laki polttoaineiden elinkaarinaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä. Lisäksi selvitetään jakeluvuotoilteen asettamista bionesteille.

Pykälän 2 momentti perustuu tukikelpoisuutta koskevaan RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen kappaleen c alakohdan. Lakia sovellettaisiin sen vuoksi myös biopolttoaineisiin ja bionesteisiin, joiden käyttöä tai tuotantoa koskevaan investointihankkeeseen on valtionavustuslain (688/2001), yritystuen yleisistä ehdoista annetun lain (786/1997), valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) tai muun lain nojalla myönnetty valtionavustusta. Valtionavustuspäätöksessä voitaisiin tarkemmin määrätä, miten tämän lain kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskevaa 12—25 §:ää sovelletaan tuttavaan investointihankkeeseen, ja tuen saajan velvollisuudesta selvittää tuen myöntäjälle, miten kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu. Käytännössä ensimmäisen maksatushakemuksen yhteydessä olisi tarpeen vaatia selvitystä siitä, miten kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen järjestetään. Lisäksi tuen saaja olisi tarpeen velvoittaa vuoden kuluessa viimeisen maksatuserän saamisesta toimittamaan 27 §:n mukaisesti hyväksytyn todentajan laatima päivätty ja allekirjoitettu tarkastuskertomus, josta säädettäisiin tarkemmin lain 21 §:ssä. Energiatukea on myönnetty muun muassa pyrolyysiöljyn, bioetanolin ja liikenteen biokaasun tuotantolaitosinvestointeihin.

3 §. *Viranomaiset ja niiden tehtävät.* Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi 1 momentin mukaan lain soveltamisalaan kuuluvan toi-

minnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä.

Ministeriön apuna ohjauksessa, seurannassa ja kehittämisessä olisi Energiamarkkinavirasto, joka 2 momentin mukaan toimisi lain noudattamista valvovana viranomaisena ja hoitaisi muut laissa sille säädetty tehtävät. Keskeisimpiä Energiamarkkinavirastolle laissa säädettyjä hallintotehtäviä olisivat toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva päätös 14 §:n nojalla ja muut hyväksymispäätökseen liittyvät 16—19 §:n säädetty tehtävät, todentajaksi hyväksymistä koskeva päätös 27 §:n nojalla sekä ennakkotiedon antaminen 38 §:n nojalla.

Suomen ympäristökeskuksella, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, Suomen metsäkeskuksella, Maaseutuvirastolla, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksella, Metsähallituksella (lähinnä Metsähallituksen luontopalveluilla), Metsäntutkimuslaitoksella ja Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä on lakisääteisten tehtäviensä perusteella katsottava olevan sellaista asiantuntemusta, joka on tarpeen kestävyyskriteerien tulkinnassa. Nämä viranomaiset ja laitokset myös kehittävät ja pitävät yllä tietojärjestelmiä, jotka saattavat sisältää kestävyyskriteerien soveltamisen kannalta tarpeellista tietoa. Pykälän nojalla näille viranomaisille ja laitoksille ei kuitenkaan säädettäisi uutta tehtävää. Energiamarkkinavirasto voisi pyytää näiltä viranomaisilta ja laitoksilta tietoja ja lausuntoja niiden lakisääteisiin tehtäviin kuuluvissa asioissa.

4 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt keskeiset käsitteet.

Jätteitä ja tähteitä ei ole tarkemmin määriteltä RES-direktiivissä. Kestävyyskriteerien soveltamisen lisäksi jätteillä ja tähteillä on keskeinen merkitys jakeluvuotoelaisissa säädetyn tuplalaskennan sekä biopolttoaineiden ja bionesteiden valmisteverotuksen kannalta. Biopolttoaineen energiasisällön lasketaan täyttävän jakeluvuotoetta kaksinkertaisena, jos biopolttoaine on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosasta tai lignoselluloosasta. Polttoaineverolain nojalla jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta valmistetuis-

ta, kestävyyskriteerit täyttävistä tuotteista perittävä vero on alempi.

Pykälän 1 kohdassa viitattaisiin jätelakiin (646/2011), jonka 5 §:n 1 momentin nojalla jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Jätelain nojalla ainetta tai esinettä ei kuitenkaan pidetä jätteenä vaan sivutuotteena, jos se syntyy sellaisessa tuotantoprosessissa, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, ja seuraavat lisäehdot täytyvät: aineen tai esineen jatkokäytöstä on varmuus; ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan sellaisenaan tai sen jälkeen, kun sitä on muunnettu enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaisesti; aine tai esine syntyy tuotantoprosessin olennaisena osana; aine tai esine täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset, eikä sen käyttö kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Pykälän 1 kohdan määritelmän mukaan ainetta ei kuitenkaan pidettäisi jätteenä, jos sitä on tarkoituksellisesti muunnettu, jotta se luettaisiin jätteiksi.

EU:n biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanosta käytännössä sekä biopolttoaineiden laskennassa annettua komission tiedonantoa (2010/C 160/02), jäljempänä *kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskeva tiedonanto*, mukaan jätteellä voidaan ymmärtää mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä. Raaka-aineita, joita on tarkoituksellisesti muunnettu, jotta ne luettaisiin jätteeksi (esimerkiksi lisäämällä jäteainesta ainekseen, joka ei ole jätettä), ei pidetä jätteenä. Pykälän 1 kohdan jätteen määritelmä vastaa tätä määritelmää.

Tähdettä tai prosessitähdettä ei ole kansallisessa lainsäädännössä määriteltä. Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan tähteitä voivat olla maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden tähteet sekä prosessitähteet. Prosessitähde on aine, joka ei ole lopputuote, johon tuotantoprosessilla suoraan pyritään.

Prosessitähde ei ole tuotantoprosessin ensisijainen tavoite, eikä prosessia ole tarkoituksellisesti muunnettu sen tuottamiseksi. Tähteitä ovat esimerkiksi raakaglyseroli, mäntyöljypiki ja lanta. RES-direktiivin liitteessä V on viljelykasvien tähteistä mainittu esimerkkinä oljet, sokeriruokojätteet, kuoret, tähkät ja päihinänkuoret sekä muista jalostustähteistä raakaglyseroli (jalostamaton glyseroli). Pykälän 2 kohdan prosessitähteen määritelmä ja 3 kohdan tähteen määritelmä vastaisivat näitä määritelmiä.

Pykälän 4 kohdan nojalla biomassalla tarkoitettaisiin maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa. Biomassa kattaisi sekä kasvi- että eläinperäisiä aineita. Määritelmä vastaisi RES-direktiivin 2 artiklan toisen kappaleen e alakohdan määritelmää. RES-direktiivin mukaisesti turvetta ei lueta biomassaksi, eikä lakia sovellettaisi turpeeseen.

Pykälän 5 kohdan nojalla biopolttoaineella tarkoitettaisiin nestemäistä tai kaasumaista liikenteessä käytettävää polttoainetta, joka tuotetaan biomassasta. Biopolttoaineita ovat esimerkiksi bioetanoli ja biodiesel. Määritelmä vastaisi RES-direktiivin 2 artiklan toisen kappaleen i alakohdan määritelmää. Esitykseen sisältyy ehdotus, jonka mukaan jakeluvelvoitelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan määritelmä muutettaisiin viittaukseksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa tarkoitettuun biopolttoaineeseen.

Pykälän 6 kohdan nojalla bionesteellä tarkoitettaisiin biomassasta muuhun energiateollisuuteen kuin liikennettä varten tuotettua nestemäistä polttoainetta. Esimerkiksi lämmityksessä käytettävä pyrolyysiöljy on bioneste. Määritelmä vastaisi RES-direktiivin 2 artiklan toisen kappaleen h alakohdan määritelmää.

Polttoaineverolaissa ei säädetä biopolttoaineista eikä bionesteistä, vaan nestemäisistä polttoaineista, joista osa tuotetaan biomassasta ja osa fossiilisista polttoaineista. Biopolttoaineina tai bionesteinä on pidettävä muun muassa seuraavia nestemäisiä polttoaineita:

bioetanoli, bio-MTBE, bio-TAME, bio-ETBE, bio-TAEE, biobensiini, biodiesel (FAME), HVO-diesel, synteettinen biodiesel (BTL) ja biometanoli.

Pykälän 7 kohdan nojalla raaka-aineella tarkoitettaisiin biopolttoaineen tai bionesteen tuottamisessa tai valmistuksessa käytettyä, 4 kohdassa tarkoitettua biomassaa. Raaka-aineita voisivat olla esimerkiksi metsähake ja rypsiöljy.

Pykälän 8 kohdan nojalla kulutukseen luovuttamisella tarkoitettaisiin valmisteverotuslain 8 §:ssä tarkoitettua kulutukseen luovuttamista, muun muassa valmisteveron alaisten tuotteiden poistumista väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä sekä valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella.

Pykälän 9 kohdan nojalla toiminnanharjoittajalla tarkoitettaisiin oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka tuottaa, valmistaa, tuo maahan luovuttaa kulutukseen tai käyttää raaka-ainetta, biopolttoainetta, bionestettä tai niitä sisältäviä polttoaineita tai tosiasiallisesti määrää toiminnasta ja johon lakia sovelletaan 2 §:n nojalla. Toiminnanharjoittajia olisivat muun muassa jakeluvelvoitelaisissa tarkoitettu jakelija, polttoaineverolain biopolttoaineita tai bionesteitä koskevien säännösten nojalla verovelvollinen sekä päästökauppalaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja, joka lain soveltamisalaan kuuluvassa laitoksessa käyttää bionesteitä ja päästöselvityksessä ilmoittaa niiden päästökertoimeksi nollian. Toiminnanharjoittaja olisi myös 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu valtionavustuksen saaja.

Pykälän 10 kohdan nojalla kestävyyskriteereillä tarkoitettaisiin biopolttoaineita ja bionesteitä koskevia vaatimuksia, joista säädetäisiin tarkemmin 6—10 §:ssä.

2 luku. Kestävyyskriteerit

5 §. Kestävyyskriteerien soveltaminen. Pykälässä olisi yleissäännös biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerien soveltamisesta. Yksityiskohtaisesti kestävyyskriteereistä säädetäisiin 6—10 §:ssä. RES-direktiivin 17 artiklan 8 kohdan mukaisesti biopolttoaine-, bioneste- ja raaka-aine-eriin

ei sovelleta muita kuin 6—10 §:ssä säädettyjä kestävyyskriteerejä.

Pykälä vastaisi RES-direktiivin 17 artiklan 1 ja 6 kohtaa. Pykälän nojalla 6—9 §:ssä säädettyjä kestävyyskriteerejä sovellettaisiin riippumatta siitä, onko raaka-aine tuotettu Euroopan unionin alueella vai sen ulkopuolella. Jätteistä ja prosessitähhteistä tuotettujen biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyysarviointiin sovellettaisiin kuitenkin ainoastaan 6 §:ssä säädettyä kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevaa kestävyyskriteeriä. Lisäksi maatalouden raaka-aineita koskevan 10 §:n mukaista kestävyyskriteeriä sovellettaisiin Euroopan unionin alueella viljelyihin maatalouden raaka-aineisiin.

Jätteen ja prosessitähhteen määritelmät sisältyisivät 4 §:ään. Jos kyse ei olisi prosessitähhteistä, vaan tähteet olisivat suoraan peräisin maataloudesta, vesiviljelystä, kalastuksesta tai metsätaloudesta, myös muut 7—10 §:ssä säädetty kestävyyskriteerit tulisivat sovellettaviksi. Sen sijaan mainittuihin aloihin liittyviltä tuotannonaloilta peräisin olevista prosessitähhteistä tuotettuihin biopolttoaineisiin ja bionesteisiin sovellettaisiin ainoastaan 6 §:ssä säädettyä kestävyyskriteeriä. Tämä on myös todettu kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevassa tiedonannossa.

6 §. Kasvihuonekaasupäästövähennys. Pykälässä säädettäisiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevasta kestävyyskriteeristä, ja sillä saatettaisiin lakitasolla voimaan RES-direktiivin 17 artiklan 2 kohta.

Pykälän nojalla biopolttoaineen tai bionesteen elinkaaren aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen verrattuna korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonepäästöihin olisi oltava vähintään 35 prosenttia pienemmät. Kasvihuonekaasupäästövähennystä koskeva vaatimus kiristyisi 50 prosenttiin 1 päivästä tammikuuta 2017 ja edelleen 60 prosenttiin 1 päivästä tammikuuta 2018. 60 prosentin vaatimusta sovellettaisiin kuitenkin vain, jos biopolttoaine- tai bioneste-erä on tuotettu 1 päivänä tammikuuta 2017 tai sen jälkeen toimintansa aloittaneessa laitoksessa. Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan laitoksen käsite kattaa kaikki tuotantoprosessissa käytettävät jalostuslaitokset.

Kasvihuonekaasupäästövähennys olisi mahdollista laskea joko käyttämällä todellisia arvoja, jotka toiminnanharjoittaja laskee itse, tai RES-direktiivin liitteen V mukaisia oletusarvoja. Näiden oletusarvojen käyttöön liittyy rajoituksia.

RES-direktiivin 19 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään tilanteista, joissa toiminnanharjoittajat voivat käyttää oletusarvoja antaakseen näyttöä kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevan kestävyyskriteerin täyttymisestä. Liitteen V osat A, B, D ja E sisältävät biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotantoketjujen oletusarvoja. Vapaaehtoisista järjestelmistä ja oletusarvoista EU:n biopolttoaineiden ja bionesteiden EU:n kestävyysjärjestelmässä annetun komission tiedonannon (2010/C 160/01), jäljempänä *vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskeva tiedonanto*, mukaan komission tarkoituksena on päivittää oletusarvoja kahden vuoden välein ja tarvittaessa muulloinkin. Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon liite I sisältää oletusarvojen sekä eriteltyjen oletusarvojen ja todellisten arvojen yhdistelmien käyttämistä koskevia ohjeita.

Suomessa maatalouden viljelytuotteista valmistettujen biopolttoaineiden osalta ei voida käyttää RES-direktiivin liitteen V osan A mukaisia biopolttoaineiden oletusarvoja eikä osan D mukaisia eriteltyjä viljelyn oletusarvoja, koska viljelyn kasvihuonekaasupäästöjen taso on direktiivin oletusarvoja korkeampi matalamman satotason takia. Suomi on toimittanut EU:n komissiolle rap-sin ja vehnän viljelyn kasvihuonekaasupäästöjä koskevat arvot, ja arvot ylittävät oletusarvot. Niiden käyttö kestävästi tuotettujen biopolttoaineiden tai bionesteiden raaka-aineena on kuitenkin mahdollista, jos koko tuotantoketjun todellinen kasvihuonekaasupäästövähennys on 6 §:n mukainen. Viljelyn kasvihuonekaasupäästöt saattavat myös Suomessa muuttua muun muassa viljelytekniikan ja keskimääräisten satotason muut-tuessa.

RES-direktiivin liite V ei sisällä oletusarvoja ohralle eikä rypsilille. Ohralla ja rypsilillä arvioidaan Suomessa olevan potentiaalia biopolttoaineiden ja bionesteiden raaka-aineena.

RES-direktiivin liitteen V osassa A ja B säädetään myös tyypillisistä arvoista, jotka koskevat biopolttoaineista peräisin olevia kasvihuonekaasupäästöjä. Tyypillisiä arvoja ei ole tarkoitettu toiminnanharjoittajien käyttöön, vaan jäsenvaltiot voivat käyttää niitä RES-direktiivin 22 artiklassa tarkoitettun kerromuksen laadinnassa.

RES-direktiivin 19 artiklan 1 kohdan mukaan kasvihuonekaasupäästövähenystä koskevia todellisia arvoja voidaan käyttää aina riippumatta siitä, onko kyseessä olevalle biopolttoaineelle tai bionesteelle vahvistettu oletusarvo. RES-direktiivin liitteen V osaan C sisältyvät todellisen arvon laskentamenetelmät. Kestävyyjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon liite II sisältää lisätietoja kasvihuonekaasuvaikutuksen laskentamenetelmistä. Tiedonannon mukaan laskentaan ei näytä olevan tarpeen sisällyttää sellaisia tekijöitä, jotka vaikuttavat tulokseen vain vähän tai eivät vaikuta siihen lainkaan. Esimerkkinä mainitaan prosessikemikaalit, joita käytetään vain vähäisiä määriä.

RES-direktiivin liitteen V osan C kohdan 6 mukaan viljelystä aiheutuvien päästöjen laskennassa voidaan todellisten arvojen sijaan käyttää keskiarvoja tietyn maantieteellisen alueen osalta. Tällaisista keskiarvoista on mahdollista laatia kansallisia luetteloita. Keskiarvot voidaan myös sisällyttää toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään. RES-direktiivin liitteen V osan C kohdan 18 mukaan jätteiden, viljelykasvien tähteiden (esimerkiksi olki, sokeriruokojäte, kuori, tähkä, pähkinänkuori) ja muiden jalostustähteiden (esimerkiksi jalostamaton glyseroli) ei katsota aiheuttavan elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä ennen kyseisen materiaalin keräämistä.

Maaperän hiilivarantojen laskentaa koskevista ohjeista direktiivin 2009/28/EY liitteen V soveltamista varten annetussa komission päätöksessä (2010/335/EU) vahvistetaan ohjeet muun muassa maaperän hiilivarantojen yhdenmukaisesta esittämisestä ja hiilivarantojen laskennasta. Lisäksi EU:n komission tilauksesta on syyskuussa 2010 valmistunut kasvihuonekaasupäästöjen laskentaesimerkki selityksineen ja maaperän hiilivarantojen las-

kentaesimerkki selityksineen (kumpikin ECOFYS).

Kasvihuonekaasupäästövähenyksestä säädetäisiin 11 §:n asetuksenantovaltuuden nojalla tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, joka sisältäisi RES-direktiivin 19 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä liitteen V kansallisen voimaansaattamisen edellyttämät täydentävät säännökset.

7 §. Biologinen monimuotoisuus. Pykälässä säädetäisiin biologista monimuotoisuutta koskevasta kestävyyskriteeristä, ja sillä saatettaisiin voimaan lakitasolla RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohta. Ratkaisevaa on, mikä alueen maankäyttömuoto oli tammikuussa vuonna 2008, jäljempänä *vertailuajankohta*, tai sen jälkeen. RES-direktiivissä ei ole yksilöity tiettyä vuoden 2008 tammikuun päivää.

Pykälän nojalla biopolttoaineen tai bionesteen valmistuksessa ei saa käyttää sellaisella alueella tuotettua raaka-ainetta, joka on vertailuajankohtana tai sen jälkeen ollut biologisesti erityisen monimuotoinen. Tällaisina alueina on pidettävä RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua aarniometsää ja muuta puustoista maata, b alakohdassa tarkoitettuja suojelualueita ja c alakohdassa tarkoitettua biologisesti erityisen monimuotoista ruohoaluetta.

Pykälän 1 kohdassa säädetäisiin RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan a alakohdasta tarkoitettua aarniometsästä ja muusta puustoisesta maasta, joissa ei näy selvää merkkejä ihmisen toiminnasta ja joissa ekologiset prosessit eivät ole merkittävästi häiriintyneet. Arvioitaessa, onko aluetta pidettävä biologista monimuotoisuutta koskevan kestävyyskriteerin mukaisena aarniometsänä, voidaan tulkinta-apuna käyttää RES-direktiivin johdannon kohdassa 69 mainittua Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) maailman metsävara-arvion mukaista aarniometsän määritelmää. Määritelmään liittyvien aarniometsien keskeisiä ominaispiirteitä koskevan FAO:n työasiakirjan mukaan aarniometsiä luonnehtivat metsien luontaiseen dynamiikkaan kuuluva puulajirakenne, lahoppuuston esiintyminen ja luontainen ikärakenne sekä luontainen uudistuminen. Niiden tulisi myös olla riittävän laajoja luontaisten ominaispiir-

teiden säilyttämiseen, eikä niissä tulisi olla merkittäviä ihmistoiminnan vaikutuksia tai niistä tulisi olla kulunut riittävän pitkä aika. Direktiivin johdannon 69 kohdan mukaan näihin aarniometsiin rinnastetaan eräät muut metsät, joissa ihmisen vaikutus on vähäinen. Sen sijaan esimerkiksi muutettuja luonnonmetsiä, osaksi luonnontilassa olevia metsiä ja viljelymetsiä ei tulisi pitää aarniometsinä.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu suojelualueesta. Menettelyt, joilla alue osoitetaan luonnonsuojelutarkoitukseen, poikkeavat eri maissa toisistaan. Suomessa biologista monimuotoisuutta koskevan kestävyyskriteerin mukaisia suojelualueita olisivat etenkin luonnonsuojelulain (1096/1996) taikka sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen nojalla perustetut luonnonsuojelualueet. RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdan ii alakohdan nojalla EU:n komissiolla on toimivalta tunnustaa tiettyjä kansainvälisiin sopimuksiin taikka hallitusten välisten järjestöjen tai Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton laatimiin luetteloihin perustuvia suojelualueita RES-direktiivin 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuiksi alueiksi. Toistaiseksi komissio ei ole tehnyt tällaisia päätöksiä.

Pykälä 2 kohdassa säädettäisiin myös RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesta poikkeuksesta. Raaka-aineen tuotanto on kuitenkin sallittua b alakohdan mukaisilla suojelualueilla, jos esitetään näyttöä siitä, että raaka-aineen tuotanto ei haittaa alueen luonnonsuojelutarkoitusta.

Pykälän 3 kohdassa säädettäisiin RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettu biologisesti erityisen monimuotoisesta ruohoalueesta. Biologisesti erityisen monimuotoisena ruohoalueena on RES-direktiivin johdannon kohdassa 69 mainittu biologisesti erittäin monimuotoiset savannit, arot, pensaikot ja preeriat. EU:n komission tarkoituksena on antaa ruohoalueiden tulkinnasta tarkentavia ohjeita. Kestävyyskriteeri koskee RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan erityisen monimuotoisia ruohoalueita riippumatta siitä, ovatko ne luonnontilaisia. Biologisesti erityisen monimuotoisena ei kuitenkaan pidetä

sellaista ruohoaluetta, joka ei ole luonnontilainen, jos esitetään näyttöä siitä, että alueen säilyminen ruohoalueena edellyttää raaka-aineen korjuuta. Suomessa erityisen monimuotoiset ruohoalueet eivät ole luonnontilaisia, ja alueiden säilyminen erityisen monimuotoisina ruohoalueina edellyttää esimerkiksi niittoa tai karjan laidunnusta.

Biologista monimuotoisuutta koskevasta kestävyyskriteeristä säädettäisiin 11 §:n asetuksenantovaltuuden nojalla tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, joka sisältäisi RES-direktiivin 17 artiklan 3 kohdan kansallisen voimaansaattamisen edellyttämät täydentävät säännökset.

8 §. Maankäytön muutos. Pykälässä säädettäisiin maankäytön muutosta koskevasta kestävyyskriteeristä, ja sillä saatettaisiin lakitasolla voimaan RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohta. Ratkaisevaa on, mikä alueen maankäyttömuoto oli vertailuajankohtana ja onko se muuttunut vertailuajankohdan jälkeen.

Pykälän nojalla biopolttoaineen tai bionesteen valmistuksessa ei saisi käyttää sellaisella alueella tuotettua raaka-ainetta, joka on ollut erityisen runsashiilinen vertailuajankohtana, mutta ei sen jälkeen. Tällaisia erityisen runsashiilisiä alueita olisivat RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettut kosteikot, b alakohdassa tarkoitettut pysyvästi metsän peittämät alueet (latvuspeittävyys yli 30 prosenttia) ja c alakohdassa tarkoitettut alueet, joilla latvuspeittävyys on 10—30 prosenttia.

Pykälän 1 kohdassa säädettäisiin RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista kosteikoista. RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaan kosteikko on pysyvästi tai suuren osan vuotta veden peittämä tai kyllästämä maa. Tulkinnaassa olisi otettava huomioon RES-direktiivin johdannon kohdan 73 mukaan Ramsarissa vuonna 1971 tehty vesilintujen elinympäristönä kansainvälisesti merkittäviä vesiperäisiä maita koskeva yleissopimus (SopS 3/1976), joka velvoittaa valtioita edistämään kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen ja vesilintujen suojelua perustamalla luonnonsuojelualueita vesiperäisille maille. Suomen 49 Ramsar-alueen yhteispinta-ala on 785 780 hehtaaria.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin RES-direktiivin 4 kohdan b alakohdassa tarkoitusta pysyvästi metsän peittämästä alueesta. RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaan pysyvästi metsän peittämä alue on yli yhden hehtaarin laajuinen maa-alue, jolla puuston pituus on yli viisi metriä ja latvuspeittävyys yli 30 prosenttia tai jolla puusto pystyy saavuttamaan nämä kynnysarvot kyseisellä paikalla. Määritelmä ei kata pääosin maatalouskäytössä olevia maita eikä taajamia. Kestävyyjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan maatalouskäytössä olevalla maalla tarkoitetaan tässä maatalouden tuotantjärjestelmissä kasvatettavaa puustoa, esimerkiksi hedelmäviljelmiä, öljypalmuviljelmiä ja peltometsätaloustaloustalouksjärjestelmiä, joissa kasveja kasvatetaan puukatteen alla.

Pykälän 3 kohdassa säädettäisiin RES-direktiivin 4 kohdan c alakohdassa tarkoitusta metsästä, jonka latvuspeittävyys on 10—30 prosenttia. RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan maankäytön muutosta koskeva kestävyyskriteeri koskee myös yli yhden hehtaarin laajuista maa-alueita, jolla puuston pituus on yli viisi metriä ja latvuspeittävyys 10—30 prosenttia tai jolla puusto pystyy saavuttamaan nämä kynnysarvot kyseisellä paikalla. Kohdassa säädettäisiin myös RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisesta poikkeuksesta. Raaka-aineen tuotanto on kuitenkin sallittua c alakohdassa tarkoitetuilla alueilla, jos esitetään näyttöä siitä, että 6 §:n mukainen kasvihuonekaasupäästövähennys toteutuu maankäyttömuodon muutoksesta aiheutuvas-ta hiilivarannon muutoksesta huolimatta. Tällöin on sovellettava RES-direktiivin liitteen V osan C mukaisista menetelmää.

Pykälässä tarkoitettua kestävyyskriteerin soveltamisen kannalta ei kuitenkaan olisi es-tettä käyttöä 1—3 kohdassa tarkoitetuilla alueilla tuotettua raaka-ainetta biopolto-aineiden tai bionesteiden valmistuksessa, jos alueen maankäyttömuoto ei ole pysyvästi muuttunut vertailuajankohdan jälkeen. Maankäytön muutosta koskevaa kestävyyskriteeriä ei sen vuoksi esimerkiksi sovellet-taisi vertailuajankohtana pysyvästi metsän peittämään alueeseen, jos raaka-aineen tuo-

tannosta huolimatta alueen käyttötarkoitus ei muutu. Sen sijaan raaka-aine, joka on tuotettu vertailuajankohdan jälkeen metsästä raiva-tulla pellolta, ei ole maankäytön muutosta koskevan kestävyyskriteerin mukainen. Tältä osin sääntely perustuu RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan toiseen kappaleeseen.

Maankäytön muutosta koskevasta kestävyyskriteeristä säädettäisiin 11 §:n asetuk-senantovaltuuden nojalla tarkemmin valtio-neuvoston asetuksen nojalla, joka sisältäisi RES-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan kansal-lisen voimaansaattamisen edellyttämät täy-dentävät säännökset.

9 §. Turvemaiden kuivattaminen. Pykälässä säädettäisiin turvemaiden kuivattamista kos-kevasta kestävyyskriteeristä, ja sillä saatettaisiin voimaan lakitasolla RES-direktiivin 17 artiklan 5 kohta. Ratkaisevaa on, mikä tilan-nee alueella oli kuivatuksen osalta vertai-luajankohtana.

Pykälän nojalla raaka-aine ei saisi olla pe-räisin aiemmin kuivattamattomalta suolta, jonka kuivatus on tapahtunut vertailuajan-kohdan jälkeen.

Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan turvemaiden kuivattamista koskeva kestävyyskriteeri ei estäisi biopoltoaineen tai bionesteen raaka-aineen tuotantoa turvemaalla, joka oli täysin kuivatettu vertailuajankohtana, tai turvemaal-la, jota ei ole lainkaan kuivatettu vertai-luajankohdasta lukien. Tiedonannon mukaan raaka-aineen tuotanto ei sen sijaan ole tur-vemaiden kuivattamista koskevan kestävyyskriteerin mukaista, jos tuotantoalueena on vertailuajankohtana osittain kuivatettu tur-vemaa, joka sen jälkeen kuivatetaan koko-naan.

Turvemaiden kuivattamista koskevasta kes-tävyyskriteeristä säädettäisiin 11 §:n asetuk-senantovaltuuden nojalla tarkemmin valtio-neuvoston asetuksella, joka sisältäisi RES-direktiivin 17 artiklan 5 kohdan kansallisen voimaansaattamisen edellyttämät täy-dentävät säännökset.

10 §. Maatalouden raaka-aine. Pykälässä säädettäisiin biopoltoaineiden ja bionestei-den valmistuksessa käytetyistä maatalouden raaka-aineita koskevasta kestävyyskriteeristä, ja sillä saatettaisiin voimaan lakitasolla RES-

direktiivin 17 artiklan 6 kohta. Maatalouden raaka-ainetta koskevaa kestävyyskriteeriä sovellettaisiin Euroopan unionissa viljeltyihin maatalouden raaka-aineisiin, ja soveltamisalaa koskeva tarkennus olisi 5 §:ssä. EU:n tavoitteena on edistää vaatimusten noudattamista kolmansissa maissa monenvälisin ja kahdenvälisin sopimuksin sekä vapaaehtoisten kansainvälisin ja kansallisin järjestelmin.

RES-direktiivin 17 artiklan 6 kohdan mukaisesti kestävyyskriteerin täyttyminen edellyttää, että viljeltäessä biopolttoaineiden ja bionesteiden raaka-aineita unionin alueella, on noudatettava yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annettun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 (jäljempänä *EY-maataloustukiasetus*) liitteessä II olevassa A osassa otsikon ”Ympäristö” alla ja kyseisessä liitteessä olevassa 9 kohdassa luetelluissa säädöksissä vahvistettuja vaatimuksia ja normeja sekä mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdan nojalla määriteltyjä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksia. EY-maataloustukiasetuksen 2 artiklassa on määritelty suora tuki, jolla tarkoitetaan viljelijälle suoraan asetuksen liitteessä I luetellussa tukijärjestelmässä myönnettävää tukea, sekä maataloustoiminta, jolla tarkoitetaan muun muassa maataloustuotteiden tuotantoa, kasvatusta tai viljelyä taikka maan säilyttämistä viljelyn ja ympäristön kannalta hyvässä kunnossa, ja maatalousmaa, jolla tarkoitetaan pellon, pysyvien laidunten tai pysyvien viljelmien pinta-alaa.

EY-maataloustukiasetuksen liitteen II A osassa vahvistetuista vaatimuksista ja normeista tulevat siten sovellettavaksi:

1) luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivi 79/409/ETY 3 artiklan 1 kohta, 2 kohdan b alakohta, 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohta sekä 5 artiklan a, b ja d alakohta, jotka on kansallisesti saatettu voimaan luonnonsuojelulaille (1096/1996) ja metsästyslailla;

2) pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY 4 ja 5 artikla, jotka on kansalli-

sesti saatettu voimaan vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetulla valtioneuvoston asetuksella (1022/2006);

3) ympäristön, erityisesti maaperän, suojelusta käytettäessä puhdistamolietettä maanviljelyssä annetun neuvoston direktiivin 86/278/ETY 3 artikla, joka on kansallisesti saatettu voimaan lannoitevalmistelaille (539/2006), puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä annetulla valtioneuvoston asetuksella (282/1994) ja lannoitevalmistelaita annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (12/2007);

4) vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY 4 ja 5 artikla, jotka on kansallisesti saatettu voimaan maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (931/2000);

5) luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artikla ja 13 artiklan 1 kohdan a alakohta, jotka on kansallisesti saatettu voimaan luonnonsuojelulaille.

EY-maataloustukiasetuksen liitteen II 9 kohdan nojalla kasvinsuojelua koskevien vaatimusten osalta tulee sovellettavaksi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 55 artikla.

EY-maataloustukiasetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimukset on kansallisesti saatettu voimaan täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (189/2009).

EY-maataloustukiasetuksen 22 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltioiden on tehtävä tarkastuksia paikalla todetakseen, noudattavatko viljelijät asetuksen 1 luvussa tarkoitettuja velvoitteita. Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan jäsenvaltion on sisällytettävä valvontajärjestelmän piiriin sellaiset sen alueella toimivat

viljelijät, jotka toimittavat raaka-ainetta biopolttoaineiden tai bionesteiden tuotantoa varten mutta jotka eivät kuulu valvontajärjestelmän piiriin. Perusteena tähän on se, että maatalouden raaka-ainetta koskeva kestävyyskriteerin todentamisesta ei säädetä RES-direktiivissä. Jos valvontajärjestelmä osoittaa, että raaka-aine ei ole maatalouden raaka-ainetta koskevan kestävyyskriteerin mukainen, jäsenvaltion on kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan otettava tämä huomioon muun muassa sovellettaessa RES-direktiivin 17 artiklaa.

EY-maataloustukiasetuksen kumoaminen on vireillä, ja asetus on tarkoitus korvata uusilla asetuksilla.

Pykälässä viitattaisiin yleisellä tasolla Euroopan unionissa suoria tukia saavan viljelijän noudatettavaksi säädettyihin tiettyihin keskeisiin hoitovaatimuksiin sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksiin. Pykälässä tarkoitetuista vaatimuksista säädetäisiin 11 §:n asetuksenantovaltuuden nojalla tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, joka sisältäisi RES-direktiivin 17 artiklan 6 kohdan kansallisen voimaansattamisen edellyttämät täydentävät säännökset.

11 §. *Tarkemmat säännökset kestävyyskriteereistä.* Pykälän nojalla valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus antaa 5—10 §:ää tarkentavia säännöksiä sen mukaan kuin kyseisen pykälän perusteluissa on tarkemmin selostettu.

3 luku. **Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen**

12 §. *Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat vaatimukset.* RES-direktiivin 18 artiklan 3 kohta edellyttää, että jäsenvaltioilla on kansallinen järjestelmä, jonka mukaisesti toiminnanharjoittajat voivat osoittaa biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerien täyttymisen. Suomen kansallinen järjestelmä perustuisi toiminnanharjoittajan kestävyyskriteerien noudattamista koskevaan järjestelmään (*toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä*). Toiminnanharjoittajalla tulisi olla tällainen järjestelmä, jolle kestävyyskriteerien täyttymistä osoiteta

24 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen järjestelmän nojalla.

Toiminnanharjoittaja määriteltäisiin 4 §:n 9 kohdassa. Määritelmän mukaan toiminnanharjoittajina tulevat kysymykseen vain ne, joihin lakia sovelletaan 2 §:n nojalla. Toiminnanharjoittajia olisivat esimerkiksi liikennepolttoaineiden jakelijat, joilla on velvollisuus noudattaa kestävyyskriteerejä jakeluvelvoitelain tai polttoaineverolain nojalla, ja päästökauppalaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja, joka ilmoittaa päästöselvityksessään laitoksessaan energian tuotantoon käytettyjen bionesteiden päästökertoimeksi nol-lan.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat vaatimukset perustuvat RES-direktiivin 17 ja 18 artiklaan. Pykälän 2 momentin nojalla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tulisi sisältää 6—10 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien noudattamisen kannalta tarpeelliset tiedot. Pykälän 3 momentin nojalla vaatimuksena olisi aine-tase. Pykälän 4 momentissa säädetäisiin toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmäs-sä noudatettavia menettelyjä ja ainetasetta koskevista vaatimuksista.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään tulisi 2 momentin 1 kohdan nojalla sisällyttää biopolttoaine- tai bioneste-erän kasvihuonekaasupäästövähennyksen laskemista ja erän 6 §:ssä säädetyn kestävyyskriteerin täyttymisen selvittämistä koskevat tiedot tai raaka-aine-erän kasvihuonekaasupäästön laskemista koskevat tiedot. Kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevan kestävyyskriteer-in täyttymisen edellyttää, että biopolttoai-neen tai bionesteen elinkaaren aikaiset kasvi-huonekaasupäästöt verrattuina korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin ovat vähintään 35 prosenttia pie-nemmät ja 1 päivästä tammikuuta 2017 vä-hintään 50 prosenttia pienemmät. Toimin-nanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväk-symistä koskevaa päätöstä olisi tarvittaessa muutettava 17 §:n mukaisesti, jos biopoltto-aineen tai bionesteen tuotantolaitos aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2017 tai sen jälkeen. Tällöin toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään sisältyvien tietojen perusteella olisi pystyttävä osoittamaan bio-

polttoaine- tai bioneste-erän kasvihuonekaasupäästövähennyksen olevan vähintään 60 prosenttia.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään tulisi 2 momentin 2 kohdan nojalla sisällyttää myös tiedot biopolttoaineiden tai bionesteiden raaka-aineiden alkuperän selvittämiseksi 7—9 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien mukaisesti. Tietojen perusteella olisi pystyttävä osoittamaan, että raaka-aineiden tuotannossa on noudatettu 7 §:ssä säädettyä biologista monimuotoisuutta koskevaa kestävyyskriteeriä, 8 §:ssä säädettyä maankäytön muutosta koskevaa kestävyyskriteeriä ja 9 §:ssä säädettyä turvemaiden kuivattamista koskevaa kestävyyskriteeriä eikä raaka-aineita ole hankittu 7—9 §:n nojalla kielletyiltä alueilta.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään tulisi sisältää vaaditut tiedot ainoastaan siltä osin kuin kestävyyskriteeri on merkityksellinen toiminnanharjoittajan toiminnan kannalta. Tämän arvioinnissa toiminnanharjoittajan käyttämien raaka-aineiden hankintaketjut ovat keskeisiä. Jos raaka-aineet ovat jätteitä tai prosessitahteita, sovelletaan 5 §:n nojalla vain 6 §:ssä säädettyä kestävyyskriteeriä. Tällöin toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään ei vastaavasti ole tarpeen sisällyttää tietoja biopolttoaineiden tai bionesteiden raaka-aineiden alkuperän selvittämiseksi 7—9 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien mukaisesti.

Kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevan tiedonannon mukaan 7—9 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien täyttyminen voidaan esittää monilla tavoin. Tiedonannossa mainitaan erikseen ilmavalokuvat, satelliittikuvat, kartat, maarekisterimerkinnot ja -tietokannat (esimerkiksi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan alalla käytettävä yhdenmukainen hallinta- ja valvontajärjestelmä IACS) sekä paikkaa koskevat tutkimukset. Tiedonannon mukaan näyttö voi olla positiivista tai negatiivista. Esimerkiksi aarniometsää koskevan kriteerin täyttyminen voidaan osoittaa positiivisesti esittämällä maa-alueesta vertailuajankohtana otettu ilmavalokuva, josta näkyy, että sillä viljellään sokeriruokoa, tai negatiivisesti esittämällä alueen kaikista aarniometsistä kartta, josta näkyy, ettei maa-

alueella ole vertailuajankohtana aarniometsää. Biologista monimuotoisuutta, maankäytön muutosta ja turvemaiden kuivattamista koskevien kestävyyskriteerien soveltamisen kannalta keskeistä on maankäyttömuoto tai turvemaan osalta kuivatuksen tilanne vertailuajankohtana. Myös aiempaa näyttöä voi olla mahdollista käyttää. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään mukaan voidaan esittää esimerkiksi näyttöä, että raaka-aine on peräisin ennen vuotta 2008 maatalouskäytössä olevalta maa-alueelta. Tämä voi olla riittävä näyttö sen osoittamiseksi, että 7—9 §:ssä säädetty kestävyyskriteerit täyttyvät osittain tai kokonaan.

EU:n komission rahoituksella on kesäkuussa 2011 valmistunut toiminnanharjoittajille ja todentajille suunnattu ohjeistus maankäyttömuodon selvittämiseksi (ECOFYS). Ohjeistus sisältää yksityiskohtaista analyysia 7—9 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien soveltamisesta erilaisissa tilanteissa. Valmisteilla on myös eurooppalainen standardisarja (prEN 16214), johon kuuluva standardi EN 16214-3 on jo voimassa. Standardisarjaan sisältyy muun muassa 7—9 §:n säädettyjen kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa sovellettavia periaatteita ja menettelyjä.

Pykälän 2 momentin 3 kohta koskisi maatalouden raaka-ainetta koskevaa 10 §:ssä säädettyä kestävyyskriteeriä, jota sovelletaan vain Euroopan unionissa viljeltyihin maatalouden raaka-aineisiin. Toiminnanharjoittajan olisi selvitettävä, kuuluuko raaka-aineiden tuotanto kyseisen EU:n jäsenvaltion maatalousvalvonnan piiriin, ja varmistettava toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmässä, että raaka-aineen tuottajalta saadaan viipymättä tieto, jos toimivaltainen valvontaviranomainen toteaa 10 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten noudattamisessa puutteita. Jos valvonnassa ilmenee mainitussa pykälässä tarkoitettujen vaatimusten noudattamisen osalta puutteita, tulee toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmässä kuvata, miten tällöin toimitaan. Jos Euroopan unionin alueella viljelty maatalouden raaka-aine ei kuitenkaan kuuluisi EU:n jäsenvaltion maatalousvalvonnan piiriin, toiminnanharjoittajan olisi selvitettävä, miten varmistetaan biopolttoaine- tai

bioneste-erän raaka-aineiden 10 §:ssä säädetyn kestävyyskriteerin täyttyminen.

Biopolttoaineiden ja bionesteiden tuotantoketjussa on tyypillisesti useita vaiheita. Raaka-aine muutetaan usein ensin joksikin välituotteeksi ja sitten vasta lopputuotteeksi. Kestävyyskriteerien täyttyminen on osoitettava suhteessa lopputuotteeseen. Tämä puolestaan edellyttää, että väittämät on tehtävä suhteessa käytettyyn raaka-aineeseen tai käytettyihin välituotteisiin. Raaka-aineita tai välituotteita koskeva tieto tai niitä koskevat väittämät yhdistetään lopputuotteita koskeviin väittämiin niin sanotulla alkuperäketjumenetelmällä. Alkuperäketju sisältää yleensä kaikki vaiheet raaka-ainetuotannosta polttoaineen kulutukseen luovuttamiseen. RES-direktiivin 18 artiklan 1 kohdassa alkuperäketjumenetelmäksi on vahvistettu ainetase-menettelmä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ainetasetta koskevasta vaatimuksesta. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään tulisi sisältyä ainetase. Toiminnanharjoittajan tulisi ainetaseessa ottaa huomioon raaka-aineet, joita sen on tarkoitus käyttää, ja kyseisiä raaka-aineita koskevien erien tavanomaiset vaihtelut. Ainetaseeseen tulisi kirjata seoksesta poistettuja ja siihen lisättyjä kestävyyskriteerien soveltamiseen vaikuttavilta ominaisuuksiltaan (*kestävyysominaisuuksiltaan*) toisistaan poikkeavia biopolttoaine- tai bioneste-eriä taikka raaka-aine-eriä koskevat tiedot. Ainetaseessa tulisi seoksesta poistettujen ja siihen lisättyjen erien kestävyysominaisuuksien ja määrien vastata toisiaan. Vastaavasti 2 momentissa tarkoitettuun erään olisi mahdollista katsoa kuuluvan sellaiset raaka-aine-, biopolttoaine- tai bioneste-erät, jotka eivät poikkeais toisistaan kestävyyskriteerien soveltamiseen vaikuttavilta ominaisuuksiltaan. Samaan erään voivat esimerkiksi kuulua sellaiset metsätalouden tähteet, joiden kasvihuonekaasupäästöjä kuvaavat luvut ovat samoja ja alkuperä 7—10 §:n soveltamisen kannalta sama.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan yhdistettäessä kestävyysominaisuuksiltaan toisistaan poikkeavia eriä tai yhdistettäessä seokseen eriä, joilla tällaisia ominaisuuksia ei ole, kunkin

erän koko ja kestävyysominaisuudet tulee olla liitettävissä seokseen. Kun kestävyysominaisuuksiltaan samanlaisia eriä yhdistetään, vain erän kokoa on tarpeen mukauttaa vastaavasti. Jos erien kasvihuonekaasupäästöjä kuvaavat luvut ovat erilaisia, ne on pidettävä erillään eikä niistä voi laskea keskiarvoja kestävyysvaatimusten täyttymisen osoittamiseksi. Jos seos jaetaan, kuhunkin siitä erotettuun erään tulee voida liittää mikä tahansa kestävyysominaisuusyhdistelmä (koot ilmoitettava), kunhan seoksesta erotettujen erien joukon kestävyysominaisuusyhdistelmien koot ovat samat kuin seoksessa. Seos voi olla missä muodossa tahansa, jossa erät tavallisesti ovat kosketuksessa keskenään (esimerkiksi kontissa, prosessointiin tai logistiikkaan liittyvässä laitoksessa tai paikassa). Tiedonannon mukaan kestävyysominaisuuksiin voi sisältyä esimerkiksi todisteet kestävyyskriteerien noudattamisesta, kuvaus käytetyistä raaka-aineista, käytettyjen raaka-aineiden kestävyyskriteerien täyttymistä koskeva ilmoitus ja kasvihuonekaasupäästöjä kuvaava luku. Tiedonannossa ei ole otettu kantaa siihen, onko mahdollista yhdistää raaka-aine-eriä, jotka poikkeavat ainoastaan kasvihuonekaasupäästöjen osalta toisistaan, jos ainetaseessa päästökäsi merkitään huonoin arvo. Tällaisen tulkinnan ei voitaisi katsoa olevan ristiriidassa lain tavoitteiden kannalta, koska kasvihuonekaasupäästöjä koskevan kestävyyskriteerin täyttymisen kannalta on riittävää, että kasvihuonekaasupäästövähennys on vähintään 6 §:n mukainen.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan ainetase voi olla ajallisesti pysyväisluonteinen. Tällöin ei saa ilmetä vajetta eli millään hetkellä ei saa esiintyä tilannetta, jossa seoksesta on otettu enemmän kestävästä ainesta kuin sitä on lisätty. Vaihtoehtoisesti tase voidaan saavuttaa tarkoituksenmukaisen ajanjakson kuluessa, ja se todennetaan säännöllisesti. Komission esittämän suosituksen mukaan tämä ajanjakso voisi kuitenkin olla enintään yksi vuosi. Molemmissa tapauksissa on oltava asianmukaiset järjestelyt, joilla taseen ylläpito varmistetaan.

Pykälän 4 momentin nojalla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmältä vaadittaisiin

lisäksi, että 6—10 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien noudattamisessa sovelletut menettelyt ja ainetase ovat tarkkoja, luotettavia ja väärinkäytöksiltä suojattuja. Vaatimus edellyttäisi muun muassa, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän sisäinen valvonta ja 20 §:n mukainen kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen on järjestetty. Vaatimus perustuu RES-direktiivin 18 artiklan 3 kohtaan.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan toiminnanharjoittajan järjestelmän tulisi yleisesti ottaen olla laatujärjestelmä, joka perustuu tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yleisistä puitteista ja päätöksen 93/465/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II olevan moduulin D1:n (*tuotantoprosessin laadunvarmistus*) kohtiin 2 ja 5.2. Kohta 2 koskee teknisiä asiakirjoja ja kohta 5.2 laatujärjestelmää.

Moduulin kohtaa 2 vastaavalla tavalla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä edellyttäisi teknisiä asiakirjoja. Asiakirjojen perusteella olisi voitava arvioida, onko tuote asiaankuuluvien vaatimusten mukainen, ja niihin olisi sisällyttävä asianmukainen analyysi ja arviointi riskistä tai riskeistä. Asiakirjoissa olisi täsmennettävä sovellettavat vaatimukset ja niiden on katettava biopolttoaineisiin, bionesteisiin tai raaka-aineisiin liittyvä toiminta siinä määrin kuin se on olennaista arvioinnin kannalta.

Moduulin kohtaa 5.2 vastaavalla tavalla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tulisi olla laatujärjestelmä, jonka avulla varmistetaan, että biopolttoaineet, bionesteet tai raaka-aineet täyttävät sovellettavaksi tulevat kestävyyskriteerit. Toiminnanharjoittajan hyväksymät perusedellytykset, vaatimukset ja määräykset olisi kirjattava järjestelmällisesti ja täsmällisesti kirjallisiksi ohjelmiksi, menettelyiksi ja ohjeiksi. Laatujärjestelmää koskevien asiakirjojen avulla olisi voitava tulkita yhdenmukaisesti laatuohjelmia, suunnitelmia, käsikirjoja ja tallenteita. Näissä asiakirjoissa olisi erityisesti oltava riittävä kuvaus seuraavista: laatuavoitteet ja organisaation rakenne, johdon vastualueet ja toimivalta biopolttoaineiden, bionesteiden tai

raaka-aineiden laadun osalta; biopolttoaineisiin, bionesteisiin tai raaka-aineisiin liittyvä toiminta sekä laadunvalvontaa ja laadunvarmistusta koskevat menetelmät, prosessit ja järjestelmälliset toimet; sisäiset ja ulkopuolisten tekemät tarkastukset ja testit sekä niiden suoritusaste; laatupöytäkirjat; keinot, joilla valvotaan sovellettavaksi tulevien kestävyyskriteerien täyttymistä ja laatujärjestelmän toiminnan tehokkuutta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä erityisesti ainetaseesta.

13 §. *Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva hakemus.* Toiminnanharjoittajan olisi 1 momentin nojalla haettava toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä Energia-markkinavirastolta.

Pykälän 2 momentin nojalla hakemuksessa olisi esitettävä viranomaisharkinnan kannalta tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta ja toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmästä. Keskeisiä olisivat 6—10 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien täyttymisen arviointiin liittyvät seikat siltä osin kuin niillä on merkitystä toiminnanharjoittajan biopolttoaineisiin, bionesteisiin tai raaka-aineisiin liittyvän toiminnan kannalta. Keskeisiä olisivat myös 12 §:n 3 momentissa tarkoitettua ainetasetta koskevat tiedot sekä selvitys käytettyjen menettelyjen ja ainetaseen tarkkuudesta, luotettavuudesta ja suojaamisesta väärinkäytöksiltä 12 §:n 4 momentin mukaisesti. Tässä selvityksessä tulisi myös esittää, miten 20 §:ssä vaadittu tarkastus ja 25 §:ssä vaadittu tietojen säilyttäminen on tarkoitettu järjestää. Hakemukseen olisi liitettävä 27 §:n nojalla hyväksytyn todentajan lausunto toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta. Todentajan lausunnossa olisi arvioitava, täyttääkö toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä 12 §:ssä säädetty edellytykset, ja selostettava havaitut puutteet.

Pykälän 3 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Tarkempia säännöksiä olisi tarkoitus antaa lähinnä hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja todentajan lausunnossa käsiteltävistä asioista.

14 §. Hyväksymispäätös. Energiamarkkinavirasto päättäisi 1 momentin nojalla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä. Hyväksyminen edellyttäisi, että hakemuksessa on osoitettu, että 12 §:ssä ja muualla tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä hyväksymiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Toiminnanharjoittaja olisi hakemuksessaan velvollinen osoittamaan, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä täyttää 12 §:ssä säädetty edellytykset ja muualla tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät. Energiamarkkinaviraston päätösharkinnan kannalta keskeinen olisi todentajan lausunto. Jos todentajan lausunnossa on esitetty puutteita, tulisi toiminnanharjoittajan selvittää, miten puutteet on korjattu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyväksymispäätöksen sisällöstä. Hyväksymispäätöksessä tulisi olla toiminnanharjoittajan yksilöinti- ja yhteystiedot sekä muut tarvittavat tiedot. Hyväksymispäätöksessä olisi 1 kohdan mukaan määrättävä toimenpiteistä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkkuuden, luotettavuuden ja suojauksen varmistamiseksi, esimerkiksi tarkennettava kasvihuonekaasupäästöjen laskemisessa, 7—10 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien täytymisen osoittamisessa tai ainetaseen soveltamisessa noudatettavia menettelyjä. Jos toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän mukainen ainetase ei ole pysyväisluonteinen, Energiamarkkinaviraston olisi määrättävä enintään vuoden pituinen ajanjakso, jonka kuluessa tase saavutetaan.

Hyväksymispäätöksessä olisi 2 momentin 2 kohdan mukaan määrättävä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen varmistamisesta, esimerkiksi määrättävä todentajan tarkastuksen määräajoista. Todentajan olisi 20 §:n nojalla tarkastettava säännöllisesti ja sen mukaan kuin hyväksymispäätöksessä tarkemmin määrätään, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti. Energiamarkkinavirasto harkitsisi tarkastuksen määrävälejä muun muassa sen mukaan, kuinka laajan maantieteellisen alueen ja tuotantoketjun sekä millaisia kestävyyskriteerejä toiminnanharjoittajan hyväksymisjärjestelmä kattaa. Tarkastus olisi tarpeen tehdä useam-

min kuin kerran vuodessa, jos toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamiseen liittyy keskimääräistä enemmän riskejä. Jos ainetase ei ole pysyväisluonteinen, Energiamarkkinaviraston olisi määrättävä, miten taseen saavuttaminen 2 momentin 1 kohdan nojalla määrättyssä ajanjaksossa varmistetaan.

Hyväksymispäätöksessä olisi lisäksi 2 momentin 3 kohdan nojalla mahdollista antaa määräyksiä muista, yleisen tai yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja päätöksen edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista, esimerkiksi tietojen antamisesta Energiamarkkinavirastolle valvontaa varten ja tietojen säilyttämisestä sekä sidosryhmäyhteistyöstä. Energiamarkkinavirasto voi lisäksi sisällyttää hyväksymispäätökseen informatiivisia seikkoja, esimerkiksi kestävyyskriteerien soveltamisesta.

15 §. Hyväksymispäätöksen voimassaolo. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätös olisi voimassa viisi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Määräaika olisi sama kuin EU:n komission RES-direktiivin 18 artiklan nojalla hyväksymien vapaaehtoisten kansallisten ja kansainvälisten järjestelmien hyväksymistä koskevien päätösten voimassaoloaika. RES-direktiivin 18 artiklan 6 kohdan nojalla komission päätökset voidaan tehdä enintään viideksi vuodeksi.

Pykälän 2 momentin nojalla hyväksymispäätöksen voimassaoloa olisi mahdollista jatkaa viisi vuotta kerrallaan. Voimassaolon jatkamisen edellytyksenä olisi, että toiminnanharjoittaja on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia ja hyväksymispäätöksen määräyksiä. Keskeisiä velvollisuuksia ovat muun muassa 20 §:ssä säädetty toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastamista koskeva velvoite, 22 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus ja 25 §:ssä säädetty tietojen säilyttämisvelvollisuus. Toiminnanharjoittajan olisi haettava hyväksymispäätöksen voimassaolon jatkamista riittävän ajoissa ennen määräajan päättymistä, jotta Energiamarkkinavirasto ehtisi käsitellä asian.

16 §. Hyväksymispäätöksen voimassaolon päättyminen. Hyväksymispäätös raukeaa määräajan päättyessä. Jos hyväksymispäätös

töksen voimassaoloa on jatkettu 15 §:n 2 momentin nojalla ennen määräajan päättymistä, pysyisi toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva päätös voimassa.

Pykälän 1 momentin nojalla Energiamarkkinavirasto voisi päättää, että hyväksymispäätös lakkaa olemasta voimassa, jos biopolttoaineiden, bionesteiden, raaka-aineiden tai niitä sisältävien polttoaineiden tuotanto, valmistus, maahantuonti, kulutukseen luovuttaminen tai käyttäminen on ollut keskeytyneenä toiminnanharjoittajasta riippuvasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään vuoden, jollei toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ole edelleen tarpeen 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtionavustuspäätöksen kannalta. Kun toiminta on ollut keskeytyneenä vähintään vuoden, ei toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen 20 §:n mukaisesti käytännössä usein ole enää mahdollista. Energiamarkkinavirastolla olisi kuitenkin harkintavaltaa asiassa, jos keskeytyksestä huolimatta toiminnanharjoittaja osoittaa, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä täyttää tässä laissa säädetyt vaatimukset.

Pykälän 2 momentin nojalla Energiamarkkinaviraston olisi päätettävä, että hyväksymispäätös lakkaa olemasta voimassa, jos toiminnanharjoittaja sitä hakee. Jos toiminnanharjoittaja ei enää tarvitse toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää, voisi toiminnanharjoittaja vapautua kestävyysjärjestelmään liittyvistä velvoitteista hyväksymispäätöksen raukeamisen tultua lainvoimaiseksi.

17 §. Hyväksymispäätöksen muuttaminen. Pykälässä säädettäisiin Energiamarkkinaviraston toimivallasta päättää hyväksymispäätöksen ja sen määräyksen muuttamisesta.

Energiamarkkinavirasto voisi pykälän 1 momentin nojalla muuttaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä annettua määräystä, jos määräyksen perusteessa tapahtuu pysyväksi katsottava muutos. Määräystä voi esimerkiksi olla tarpeen muuttaa, kun kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa tai ainetaseen soveltamisessa noudatettavia menettelyjä on tarpeen tarkistaa EU:n komission tulkintojen perusteella.

Pykälän 2 momentin nojalla Energiamarkkinavirasto voisi toiminnanharjoittajan hakemuksesta muuttaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevaa päätöstä, jos kestävyysjärjestelmässä on tapahtunut pysyväksi katsottava muutos. Perusteena hyväksymispäätöksen muuttamiselle voi esimerkiksi olla kestävyysjärjestelmän laajeneminen alueellisesti tai uusiin raaka-aineisiin, kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatettavien menettelyjen muuttaminen tai ainetasetta koskeva muutos. Toiminnanharjoittajan olisi liitettävä hakemukseen todentajan lausunto kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta siltä osin kuin se on tehtyjen muutosten perusteella tarpeen.

Pykälän 2 momentissa olisi viittaussäännös, jonka nojalla hyväksymispäätöksen muuttamiseen sovellettaisiin, mitä 14 §:ssä säädetään toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

Pykälän 3 momentin nojalla 1 ja 2 momentin nojalla tehtävä päätös olisi voimassa 14 §:n nojalla tehdyn hyväksymispäätöksen mukaisesti. Hyväksymispäätös olisi siten voimassa viisi vuotta, eikä hyväksymispäätöksen muuttamista koskeva päätös pidentäisi hyväksymispäätöksen voimassaoloa.

18 §. Hyväksymispäätöksen peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin Energiamarkkinaviraston toimivallasta päättää hyväksymispäätöksen peruuttamisesta. Peruuttaminen edellyttäisi toiminnanharjoittajalta tahallista tai tuottamuksellista menettelyä.

Pykälän 1 kohdan nojalla Energiamarkkinaviraston olisi harkittava hyväksymispäätöksen peruuttamista, jos hakemuksessa tai sen liitteessä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan. Kyseeseen tulisivat lähinnä 12 §:ssä tarkoitettuja seikkoja koskevat virheelliset tai puutteelliset tiedot.

Pykälän 2 kohdan nojalla Energiamarkkinaviraston olisi harkittava hyväksymispäätöksen peruuttamista, jos toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ei enää täytä 12 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Kyseessä voi esimerkiksi olla tilanne, jossa ainetase ei

enää täytä 12 §:n 3 tai 4 momentin vaatimusta.

Pykälän 2 kohdan nojalla Energiamarkkinaviraston olisi myös harkittava hyväksymispäätöksen peruuttamista, jos toiminnanharjoittaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka hyväksymispäätöksessä annettua määräystä. Keskeisiä velvollisuuksia olisivat 20 §:ssä säädetty toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastamista koskeva velvollisuus, 22 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus, 25 §:ssä säädetty tietojen säilyttämistä koskeva velvollisuus, 32 §:ssä säädetty tiedonantovelvollisuus ja 34 §:ssä säädetty viranomaistarkastuksiin liittyvä velvollisuus. Jos toiminnanharjoittaja laiminlyö 23 §:ssä säädetty kestävyystodistusten antamista koskevat rajoitukset (esimerkiksi antaa kestävyystodistuksia, vaikka on olennaisella tavalla rikkonut tai laiminlyönyt hyväksymispäätöksessä annettua määräyksiä), voisi hyväksymispäätöksen peruuttaminen myös tulla vielle.

Energiamarkkinavirasto ei kuitenkaan voisi suoraan peruuttaa 2 kohdan tilanteissa hyväksymispäätöstä. Päätöksen peruuttaminen edellyttäisi, että Energiamarkkinaviraston toiminnanharjoittajalle antamat huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet korjauksiin toimenpiteisiin.

Pykälässä on otettu huomioon toiminnanharjoittajan oikeusturva. Sääntelyn oikeasuhteisuuden varmistamiseksi hyväksymispäätöksen peruuttamismahdollisuudet on sidottu vakaviin ja olennaisiin rikkomuksiin ja laiminlyönteihin sekä siihen, että toiminnanharjoittajalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien korjaamiseen.

19 §. Hyväksymispäätöksen siirto. Toiminnanharjoittaja voi siirtää biopoltoaineita, bionesteitä tai raaka-aineita koskevan 4 §:n 9 kohdassa tarkoitetun toiminnan (esimerkiksi valmistuksen, maahan tuonnin tai kulutukseen luovutuksen) toiselle toiminnanharjoittajalle. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevan hyväksymisjärjestelmän tulee tällöin olla siirrettävissä.

Pykälän 1 momentin nojalla Energiamarkkinaviraston olisi ilmoituksesta siirrettävä hyväksymispäätös toiselle toiminnanharjoittajalle. Siirtämisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä siirtyy kokonaisuudessaan toiselle toiminnanharjoittajalle. Siirtämistä varten toiminnanharjoittajan olisi kirjallisesti ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle kestävyysjärjestelmän siirtymisestä sekä toimitettava siirron saajaa koskevat yksilöinti- ja yhteystiedot ja muut tarpeelliset tiedot sekä siirron saajan suostumus siirtoon.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin velvollisuuksien ja oikeuksien siirtymisen ajankohdasta. Siirron saaja vastaisi toiminnanharjoittajalle tässä laissa säädettyistä velvollisuuksista saatuaan tiedon hyväksymispäätöksen siirtämisestä. Siirron saaja vastaisi esimerkiksi toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastamisesta 20 §:n mukaisesti, ilmoituksista Energiamarkkinavirastolle 22 §:n mukaisesti ja tietojen säilyttämisestä 25 §:n mukaisesti saatuaan tiedon hyväksymispäätöksen siirtämisestä. Vastavasti siirron saajalla olisi oikeus antaa 23 §:ssä tarkoitettuja kestävyystodistuksia saatuaan tiedon hyväksymispäätöksen siirtämisestä.

Pykälän 3 momentin nojalla Energiamarkkinaviraston olisi siirtämisestä päättäessään samalla tarkistettava hyväksymispäätöstä 14 §:n 2 momentissa mainittujen seikkojen osalta. Biopoltoaineiden tai bionesteiden taikka raaka-aineiden maahantuonnin, valmistuksen tai muuhun niihin liittyvän toiminnan sekä näitä koskevan toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän siirtyminen toiselle toiminnanharjoittajalle saattaa esimerkiksi edellyttää, että 20 §:n mukainen tarkastus tehdään ainakin aluksi useammin. Määräys saattaa olla tarpeen myös 25 §:ssä tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä siltä osin kuin kyse on ennen siirtoa kertyneen aineiston säilyttämisestä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Tarkempia säännöksiä olisi erityisesti tarkoitus antaa Energiamarkkinavirastolle siirtämistä varten ilmoitettavista tiedoista.

20 §. *Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen.* Pykälässä säädettäisiin RES-direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaisesta riippumattomasta tarkastuksesta.

Pykälän 1 momentin nojalla toiminnanharjoittajan olisi annettava 27 §:n nojalla hyväksytylle todentajalle toimeksianto tarkastaa, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti. Kyseessä voi olla sama todentaja, joka on antanut 13 §:ssä tarkoitetun lausunnon toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevaa hakemusta varten. Todentajan olisi tarkastettava toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä säännöllisesti. Hyväksymispäätöksessä määrättäisiin tarkemmin, kuinka usein tarkastus olisi tehtävä. Toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmät voivat huomattavasti poiketa toisistaan, joten tarkastusvälin pituutta olisi harkittava tapauskohtaisesti. Yleensä voidaan kuitenkin arvioida, että tarkastus olisi syytä tehdä vuosittain.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkastusta koskevista vaatimuksista. Tarkastuksen tulisi olla järjestelmällistä ja riittävän laajaa. Tarkastuksessa olisi selvitettävä, että kestävyysjärjestelmän noudattamisesta ei poiketa merkittävällä tavalla. Tarkastuksen perustella todentajan olisi saatava riittävä varmuus siitä, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti. Todentajan tarkastus ei koske vain yksittäisten poikkeamien selvittämistä, vaan kestävyysjärjestelmän noudattamista kokonaisuudessaan hyväksymispäätöksen mukaisesti.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan vapaaehtoisissa järjestelmissä olisi säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa tarkastettava takautuvasti otos järjestelmän mukaisesti tehtyjä väittämiä. Vastaava toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmää koskeva vaatimus sisältyisi 1 momenttiin. Tiedonannon mukaan todentajien vastuulla olisi määritellä, kuinka suuri otoksen olisi oltava, jotta saavutetaan todentamislausekkeen antamiseen tarvittava luotettavuustaso. Vastaava vaatimus tarkas-

tuksen laajuudesta sisältyisi 2 momenttiin. Tiedonannon mukaan vaatimuksena on, että tarkastukset suunnitellaan ja suoritetaan asianmukaisesti. Vastaavasti todentajan tulisi muun muassa laatia toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastamista varten suunnitelma, joka on oikeassa suhteessa riskianalyysiin ja toiminnanharjoittajan toimintojen laajuuteen ja monimutkaisuuteen ja jossa on määritelty sovellettavat näytteenotto-menettelyt. Todentajan tulisi tehdä tarkastus suunnitelman mukaisesti sekä tarvittaessa hankkia lisänäyttöä.

Pykälän 3 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä erityisesti tarkastusta koskevasta suunnitelmasta ja tarkastuksen suorittamisesta.

21 §. *Tarkastuskertomus.* Pykälässä säädettäisiin 20 §:n nojalla tehdystä tarkastuksesta laadittavasta kertomuksesta (*tarkastuskertomus*). Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan vaatimuksena on, että tarkastuksista raportoidaan asianmukaisesti. Pykälä sisältäisi vastaavan vaatimuksen toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmää koskeville tarkastuksille.

Pykälän 1 momentin nojalla todentajan olisi laadittava tarkastuskertomus sekä päivättävä ja allekirjoitettava se.

Pykälän 2 momentin nojalla tarkastuskertomuksessa olisi tarvittavalla tavalla yksilöitävä tarkastuksen kohteena ollut toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä. Tarkastuskertomuksessa olisi selostettava tarkastuksen kulku, jotta järjestelmällisyyttä ja laajuutta voidaan arvioida. Tarkastuskertomuksessa olisi myös selostettava tarkastuksessa tehdyt havainnot, jotka koskevat toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisesta poikkeamista, kestävyysjärjestelmään tai sen noudattamiseen liittyviä kehittämistarpeita sekä muita seikkoja, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamista hyväksymispäätöksen mukaisesti. Tarkastuskertomukseen tulisi sisältyä todentajan varmennus, joka koskee toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamista hyväksymispäätöksen mukaisesti. Todentajan havaitsemat

poikkeamat eivät olisi esteenä varmentaa, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti, jos poikkeamat eivät kokonaisuuden kannalta ole merkittäviä tai toiminnanharjoittaja on asianmukaisella tavalla korjannut havaitut puutteet. Tarkastuskertomukseen tulisi myös sisältyä todentajan lausunto tarvittavista korjaavista toimenpiteistä, joilla esimerkiksi biopolttoaine-, bioneste-, tai raaka-ainerien kestävyyskriteerien täyttymisen jäljitettävyyttä voidaan parantaa.

Pykälän 3 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä erityisesti tarkastuskertomukseen sisällytettävistä asioista ja todentajan varmennuksesta.

22 §. Toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus. Toiminnanharjoittaja olisi velvollinen viipymättä tekemään ilmoituksen Energiamarkkinavirastolle 1 momentin 1–4 kohdassa säädetyissä tilanteissa. Kyseiset tilanteet ovat keskeisiä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän valvonnan kannalta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla ilmoitusvelvollisuus olisi pysyvistä muutoksista, jotka koskevat toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisen edellytystä tai hyväksymispäätöksessä annetun määräyksen perustetta. Tällaiset pysyvät muutokset voivat liittyä esimerkiksi raaka-aineeseen tai sen alkuperään, raaka-aineiden tuottajiin, kasvihuonekaasupäästöjen tai kasvihuonekaasupäästövähenennyksen laskemiseen taikka ainetaseeseen. Muutokset saattavat edellyttää toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevan päätöksen muuttamista 17 §:n mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan nojalla toiminnanharjoittajan olisi ilmoitettava tarkastuskertomukseen sisältyvässä todentajan lausunnossa esitetyistä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä. Energiamarkkinaviraston olisi tarpeen arvioida, onko asiaan liittyen tarpeen pyytää 32 §:n nojalla tarkempia tietoja toiminnanharjoittajalta tai onko 34 §:n nojalla tarpeen kohdistaa toiminnanharjoittajaan Energiamarkkinaviraston valvontatarkastusta. Jos lausunnossa ei esitetä korjaavia toimenpiteitä, sen sisällöstä ei ole tarpeen ilmoittaa Energiamarkkinavirastolle. Myös-

kään yleistä velvollisuutta toimittaa tarkastuskertomuksia Energiamarkkinavirastolle ei ole. Kulutukseen luovutetuista biopolttoaine- ja bioneste-eristä olisi kuitenkin 31 §:n nojalla laadittava kestävyyskriteeriselvitys, johon on liitettävä jäljennös tarkastuskertomuksesta.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan nojalla ilmoitusvelvollisuus koskisi olennaisia toiminnanharjoittajaa tai toiminnanharjoittajan organisaatiota koskevia muutoksia. Tällainen muutos saattaa edellyttää toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevan hyväksymispäätöksen muuttamista 17 §:n mukaisesti, jos muutos on merkityksellinen esimerkiksi kestävyysjärjestelmän luotettavuuden kannalta.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan nojalla toiminnanharjoittajan olisi ilmoitettava yli vuoden kestävästä katkoksesta biopolttoaineiden, bionesteiden, raaka-aineiden tai niitä sisältävien polttoaineiden tuotannossa, valmistuksessa, maahantuonnissa, kulutukseen luovuttamisessa tai käyttämisessä. Kun toiminta on keskeytynyt yli vuodeksi, toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen 20 §:n mukaisesti ei käytännössä yleensä ole mahdollista. Energiamarkkinaviraston olisi selvitettävä, tulisiko 16 §:n nojalla harkita, että hyväksymispäätös lakkaa olemasta voimassa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Tarkempia säännöksiä olisi lähinnä tarkoitus antaa Energiamarkkinavirastolle ilmoitettavista seikoista ja ilmoitusmenettelystä.

23 §. Kestävyystodistukset. Kestävyystodistus olisi osoitus siitä, että biopolttoaine- tai bioneste-erä on kestävyyskriteerien mukainen taikka raaka-aine-erä raaka-aineen alkuperää koskevien kestävyyskriteerien mukainen. Raaka-aine-erää koskeva kestävyystodistus voisi myös sisältää tiedon erän kasvihuonekaasupäästöistä.

Kestävyystodistus olisi eräkohtainen. Samaan erään olisi mahdollista ainetaseen mukaisesti katsoa kuuluvan sellaiset biopolttoaine-, bioneste- tai raaka-aine-erät, jotka eivät poikkea toisistaan kestävyyskriteerien soveltamiseen vaikuttavien ominaisuuksiensa

osalta. Erää koskevaa tulkintaa on tarkemmin selostettu 12 §:n perusteluissa.

Oikeus kestävyystodistusten antamiseen olisi toiminnanharjoittajalla, jonka kestävyysjärjestelmä on hyväksytty ja joka noudattaa tässä luvussa säädettyjä vaatimuksia ja hyväksymispäätöksen määräyksiä. Keskeisiä tässä luvussa säädettyjä vaatimuksia olisivat 20 §:n mukainen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen, 22 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus ja 25 §:n mukainen tietojen säilyttämisvelvollisuus.

Toiminnanharjoittaja voisi ryhtyä antamaan kestävyystodistuksia, kun toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen. Kestävyystodistus voisi koskea myös biopolttoaine- tai bioneste-erää, jonka raaka-aineet on hankittu ennen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevan hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tuloa, taikka raaka-aine-erää, joka on hankittu ennen hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Edellytyksenä tälle on kuitenkin, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä sisältää luotettavat ja muutoin asianmukaiset menettelyt asianomaisen erän kestävyyskriteerien täyttymisen varmistamiseksi ja että erä on luotettavasti ja muutoin asianmukaisesti kirjattu ainetaseeseen.

Pykälän 2 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä erityisesti kestävyystodistuksen sisällöstä ja tarvittavilta osin muodosta. Todistuksessa olisi tarpeen olla yksilöinti- ja tunnistetiedot sekä kestävyyskriteerien täyttymisen kannalta olennaiset tiedot. Toiminnanharjoittajan tulisi esimerkiksi numeroida todistukset juoksevasti tai käyttää muuta tunnistetietoa. Todistuksessa tulisi yksilöidä kyseessä olevan toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ja sitä koskeva hyväksymispäätös. Todistuksessa tulisi tarvittavalla tarkkuudella yksilöidä biopolttoaine- tai bioneste-erä taikka raaka-aine-erä, jota todistus koskee. Todistuksessa olisi ilmoitettava kyseessä oleva raaka-aine ja sen määrä sekä tiedot sen alkuperän 7—10 §:ssä säädettyjen kestävyyskriteerien täyttymisestä. Todistuksessa olisi ilmoitettava biopolttoaine- tai bioneste-erän kasvihuonekaasupääs-

tövähennys tai raaka-aine-erän kasvihuonekaasupäästö. Lisäksi olisi ilmoitettava kasvihuonekaasupäästöjen tai päästövähennyksen laskemisen perusteita koskevat tiedot.

24 §. Vapaaehtoiset järjestelmät. Biopolttoaine- ja raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täytyminen voitaisiin 23 §:ssä tarkoitettujen kestävyystodistusten ohella osoittaa vapaaehtoisen kansallisen tai kansainvälisen järjestelmän mukaisesti annetuilla todistuksilla tai tiedoilla siltä osin kuin EU:n komissio on päätöksellään katsonut kyseisen järjestelmän sisältävän 6 §:n soveltamisen kannalta tarkkaa tietoa tai osoittavan biopolttoaine-erän täyttävän 7—9 §:ssä säädettyt kestävyyskriteerit. Muilta osin kestävyyskriteerien täytyminen voitaisiin osoittaa 23 §:n mukaisilla kestävyystodistuksilla. Kestävyystodistusten antaminen edellyttäisi 23 §:n nojalla, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä on hyväksytty. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen kestävyystodistuksilla tulisi kuitenkin käytännössä kysymyksen vain siltä osin kuin komission hyväksymä biopolttoaineita koskeva vapaaehtoinen järjestelmä ei kata 6—9 §:ssä säädettyjä kestävyyskriteerejä taikka toiminnanharjoittaja käyttää sellaisia raaka-aineita tai hankkii niitä sellaisilta alueilta, joihin hyväksyttyä järjestelmää ei sovelleta. Jos toiminnanharjoittajan käyttämä raaka-aine on Euroopan unionin alueella viljelty maatalouden raaka-aine, ei komission hyväksymää vapaaehtoista järjestelmää myöskään ole mahdollista soveltaa 10 §:ssä tarkoitettuna kestävyyskriteerin osalta.

Pykälä perustuu RES-direktiivin 18 artiklan 4—7 kohtaan.

EU:n komission toimivalta hyväksyä vapaaehtoisia järjestelmiä perustuu RES-direktiivin 18 artiklan 4 kohtaan. EU:n komissio voi katsoa, että biomassatuotteiden tuotantovaatimuksia koskevat vapaaehtoiset kansalliset tai kansainväliset järjestelmät sisältävät RES-direktiivin 17 artiklan 2 kohdan soveltamisen kannalta tarkkaa tietoa tai osoittavat biopolttoaine-erien täyttävän 17 artiklan 3—5 kohdassa asetetut kestävyyskriteerit. EU:n komissio voi myös päättää, että kasvihuonekaasupäästövähennyksen määrittämiseen tähtäävät vapaaehtoiset kansalliset tai kansainväliset järjestelmät sisältävät 17

artiklan 2 kohdan soveltamisen kannalta tarkkaa tietoa. RES-direktiivin 18 artiklan 5 kohdan nojalla komissio voi tehdä päätöksen vain, jos kyseinen järjestelmä täyttää asianmukaiset luotettavuudelle, läpinäkyvyydelle ja riippumattomille tarkastuksille asetetut vaatimukset. Kasvihuonekaasupäästövähennysten määrittämisyjärjestelmien on lisäksi täytettävä RES-direktiivin liitteessä V esitetyt menetelmiä koskevat vaatimukset.

RES-direktiivin 18 artiklan 6 kohdan nojalla komission vapaaehtoisia järjestelmiä koskevat hyväksymispäätökset tehdään neuvoaantavaa menettelyä noudattaen ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

RES-direktiivin 18 artiklan 7 kohdan nojalla jäsenvaltio ei saa vaatia lisänäyttöä 17 artiklan 2—5 kohdassa tarkoitettujen kestävyyskriteerien täyttymisestä sellaiselta toiminnanharjoittajalta, joka esittää kestävyyskriteerien täyttymisestä komission hyväksymän järjestelmän mukaisesti saadut todistukset tai tiedot. Lisänäyttöä voidaan kuitenkin vaatia siltä osin kuin komission hyväksymä järjestelmä ei kata mainittuja kestävyyskriteerejä.

EU:n komissio on päätöksellään hyväksynyt seuraavat vapaaehtoiset kansalliset tai kansainväliset järjestelmät: ISCC (International Sustainability and Carbon Certification), Bonsucro EU, RTRS EU RED (Round Table on Responsible Soy EU RED), RSB EU RED (Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED), 2BSvs (Biomass Biofuels voluntary scheme), RBSA (Abengoa RED Bioenergy Sustainability Assurance), Greenery (Greenery Brazilian Bioethanol verification programme), Ensus (Ensus voluntary scheme under RED for Ensus bioethanol production), Red Tractor (Red Tractor Farm Assurance Combinable Crops & Sugar Beet Scheme), SQC (Scottish Quality Farm Assured Combinable Crops (SQC) scheme), REDcert, NTA 8080 ja RSPO RED (Roundtable on Sustainable Palm Oil RED). Lisäksi useiden vapaaehtoisten järjestelmien hyväksyminen on vireillä EU:n komissiossa.

EU:n komission hyväksymien järjestelmien soveltamisalat poikkeavat toisistaan muun muassa maantieteellisesti sekä raaka-aineiden ja kestävyyskriteerien suhteen. So-

veltamisalaltaan laajimpia ovat ISCC, RSB EU RED, RBSA, REDcert ja NTA 8080. Bonsucro EU ja Greenery koskevat ainoastaan sokeriruokopohjaisia tuotteita ja RTRS EU RED ainoastaan soijapohjaisia tuotteita EU:n alueen ulkopuolella. RSPO RED kattaa ainoastaan palmuöljypohjaiset tuotteet. Lisäksi Greenenergy on maantieteellisesti rajattu Brasiliaan. Ensus koskee Britanniassa ja rajoituksin muualla EU:n alueella tuotettua rehuvehnää, Red Tractor ainoastaan Britanniassa tuotettua viljaa, rapsia ja sokerijuurikasta ja SQC ainoastaan Britannian pohjoisosissa tuotettua syysvehnää, maissia ja rapsia. Bonsucro EU, 2BSvs, Greenenergy ja NTA 8080 eivät kata biologista monimuotoisuutta koskevaa kestävyyskriteeriä siltä osin kuin kyse on erityisen monimuotoisista ruo-koalueista. Red Tractor ja SQC kattavat rajoitetusti kasvihuonekaasuvähennystä koskevan kestävyyskriteerin.

Päätöksissään EU:n komissio on todennut, että asianomaista järjestelmää voidaan käyttää RES-direktiivin 18 artiklan 1 kohdan noudattamisen osoittamiseksi. Päätöksissään EU:n komissio on myös velvoittanut viipymättä ilmoittamaan sellaisista muutoksista, jotka saattaisivat vaikuttaa päätökseen perustaan, ja varannut oikeuden päätöksen kumoamiseen. Päätöksen kumoaminen voi tulla kyseeseen, jos on selkeää näyttöä siitä, että järjestelmässä ei ole pantu täytäntöön päätöksen soveltamisen kannalta olennaisia osia tai tällaisten osien täytäntöönpano on vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla laiminlyöty.

Pykälää ei sovelleta EU:n komission hyväksymiin vapaaehtoisin järjestelmiin siltä osin kuin ne koskevat bionesteitä. EU:n komission päätösvalta ei RES-direktiivin 18 artiklan 4 kohdan sanamuodon perusteella koske bionesteitä. Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevassa tiedonannossa rohkaistaan jäsenvaltioita hyväksymään EU:n komission hyväksymät järjestelmät myös bionesteiden osalta, jos EU:n komissio on järjestelmää koskevassa päätöksessään todennut sen tarjoavan tarkkaa tietoa biopolttoaineista. Koska EU:n komissiolla ei ole toimivaltaa hyväksyä bionesteitä koskevia järjestelmiä, toiminnanharjoittajan olisi 13 §:n 1 momentin mukaisesti haettava toiminnanhar-

joittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä Energiamarkkinavirastolta, mutta 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu todentajan lausunto olisi mahdollista korvata EU:n komission hyväksymän järjestelmän mukaisella sertifikaatilla tai vastaavalla. Energiamarkkinavirasto päättäisi hakemuksen hyväksymisestä 14 §:n mukaisesti.

RES-direktiivin 17—19 artiklan perustana on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artikla. EU:n jäsenvaltioiden velvollisuudesta hyväksyä toisen jäsenvaltion kansallisen järjestelmän nojalla osoitettua biopolttoaine-, bioneste- tai raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymistä on kuitenkin erilaisia näkemyksiä, eikä vastavuoroisuus näyttäisi ainakaan aluksi toteutuvan. Toimivien sisämarkkinoiden kannalta vastavuoroista hyväksymistä olisi pidettävä tärkeänä. Asiaa arvioidaan olevan mahdollista edistää sekä jäsenvaltioiden välisellä yhteistyöllä että vaikuttamalla EU:n komissioon.

25 §. Tietojen säilyttäminen valvontaa varten. Pykälässä säädettäisiin toiminnanharjoittajan tietojen säilyttämistä koskevasta velvollisuudesta. Kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamisen valvonta edellyttää, että toiminnanharjoittajalta on saatavissa tarvittavat tiedot, joiden avulla Energiamarkkinaviraston olisi mahdollista varmistaa kestävyyskriteerien täyttymistä koskevien vaatimusten noudattaminen. 23 §:ssä tarkoitettujen kestävyystodistukset ja 24 §:ssä tarkoitettujen todistukset ja tiedot hyväksyttäisiin osoitukseksi kestävyyskriteerien täyttymisestä, jos toiminnanharjoittaja säilyttää tiedot ja aineiston mukaan kuin tässä pykälässä säädetään.

Valvonta liittyy jakeluelvoitelain, polttoaineverolain, päästökauppalaain ja lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain mukaiseen kestävyyskriteerien täyttymistä koskevaan vaatimukseen sekä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin valtionavustuspäätöksiin. Esitykseen sisältyy mainittuja lakeja koskevat muutosehdotukset, joiden mukaisesti kestävyyskriteereistä ja niiden täyttymisen osoittamisesta olisi voimassa, mitä biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa säädetään. Jos jakelija ei esimerkiksi täytä jakeluelvoitetta, tulliviranomaisen on jakeluelvoitelain 7 §:n nojalla määrättävä seuraamusmaksu, joka on

0,04 euroa megajoulelta. Polttoaineverolain nojalla verotaulukossa R- tai T-lyhenteellä merkittyjen tuoteryhmien mukaista veroa sovellettaisiin biopolttoaineisiin ja bionesteisiin, jos jakelija on biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisesti osoittanut kestävyyskriteerien täyttymisen.

Pykälän 1 momentti koskisi toiminnanharjoittajia, joiden kestävyysjärjestelmä on hyväksytty 14 §:n nojalla ja jotka osoittavat erien kestävyyskriteerien täyttymisen kestävyystodistuksilla, ja 2 momentti toiminnanharjoittajia, jotka osoittavat erien kestävyyskriteerien täyttymisen 24 §:ssä tarkoitetuilla todistuksilla tai tiedoilla.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla toiminnanharjoittajan olisi säilytettävä biopolttoaine- ja bioneste-eristä sekä raaka-aine-eristä aineisto, joka kuuluu toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään. Kyseessä olisi aineisto, jolla osoitetaan erän kestävyyskriteerien täyttymisen (esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjä koskeva laskelma ja raaka-aineen alkuperää koskeva todistus), ja aineisteseen sisällytetty tieto erästä sekä erän kestävyystodistusta koskevat tiedot.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan nojalla toiminnanharjoittajan olisi säilytettävä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastamiseen liittyvä aineisto. Kyseessä olisi 21 §:n nojalla laaditut todentajan tarkastuskertomukset, raportit sisäisistä auditoinneista sekä tiedot todentajan havaitsemien tai sisäisessä auditoinnissa todettujen poikkeamien perusteella tehdyistä korjaavista toimenpiteistä.

Pykälän 2 momentin nojalla toiminnanharjoittaja olisi velvollinen säilyttämään sertifiointia tai vastaavaa hyväksymistä ja siihen liittyvää kolmannen osapuolen tarkastusta koskevan aineiston sekä kestävyyskriteerien täyttymistä osoittavia todistuksia tai tietoja koskevan aineiston ja tiedot 1 momentissa säädetyn ajan.

Pykälässä tarkoitettujen aineiston säilytysaika olisi viisi vuotta. Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan toiminnanharjoittajan on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamiseen liittyvä aineisto.

Säilytystavasta ei säädettäisi pykälässä tarkemmin, mutta pykälässä tarkoitetun aineiston tulisi olla saatavilla pykälässä säädetyn ajan.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Tarkempia säännöksiä olisi tarvittaessa tarkoitus antaa säilytettävästä aineistosta ja säilytystavasta.

4 luku. **Todentajat**

26 §. Todentajaksi hyväksymisen edellytykset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin todentajaa koskevista vaatimuksista. Todentajaksi hyväksyttäisiin hakija, joka on toiminnanharjoittajiin nähden ulkopuolinen ja puolueeton. Riippumattomuutta arvioitaisiin erityisesti 13 ja 17 §:ssä tarkoitettujen todentajien lausunnonantotehtävien, 20 §:ssä tarkoitettujen tarkastustehtävien ja 21 §:ssä tarkoitetun tarkastuskertomuksen laadintatehtävän kanalta. Hakijan tulisi olla myös objektiivisesti katsoen puolueeton siten, ettei luottamus todentajan toimintaan yleisesti vaarannu. Tästä syystä pykälässä säädettäisiin, että hakijan tulisi olla tässä laissa tarkoitetuissa tehtävissä riippumaton. Lisäksi hakijalla tulisi olla käytössään lausunnonanto-, tarkastus- ja tarkastuskertomuksen laadintatehtäviä varten riittävästi ammattitaitoista ja riippumatonta henkilöstöä. Ammattitaitoa koskevalla vaatimuksella varmistetaan, että hakija on pätevä todentajan tehtäviin. Pätevyys varmistetaan myös vaatimalla, että hakijalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät.

Pykälän 1 momentin mukaan hakijalla tulisi lisäksi olla toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan vaaditaan, että todentaja on toiminnanharjoittajaan nähden ulkopuolinen ja tarkastettavaan toimintaan nähden riippumaton. Todentajalta vaaditaan myös tarkastustyössä tarvittavat perustaidot ja kestävyyskriteereihin liittyvän tarkastuksen suorittamiseen tarvittavat erityisaidot. Pykälässä säädetyt todentajaksi hyväksymisen edellytykset vastaisivat näitä vaatimuksia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta.

27 §. Todentajaksi hyväksyminen. Pykälän 1 momentin mukaan Energiamarkkinavirasto päättäisi suomalaisen yhteisön tai säätiön taikka tällaisen osan hyväksymisestä todentajaksi hakemuksesta. Todentajaksi hyväksymistä koskeva menettely olisi sama, jota Energiamarkkinavirasto noudattaa hyväksyessään päästökauppalaan tai tuotantotukilain mukaisia todentajia.

Todentajaksi hyväksyttäisiin, jos hakija osoittaa täyttävänsä 26 §:ssä säädetyt edellytykset. Edellytysten täytyminen olisi osoitettava Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön (FINAS) tekemän akkreditoinnin tai pätevyydestä antaman lausunnon perusteella sen mukaan kuin vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteutamisesta annetussa laissa (920/2005) säädetään. Akkreditointimenettelyyn sisältyy jatkuva valvonta, jolla FINAS varmistaa, että todentaja jatkuvasti täyttää säädetyt edellytykset. Jos edellytysten täytyminen perustuu FINASin antamaan lausuntoon, ei vastaavaa valvontaa ole.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyväksymispäätöksen sisällöstä. Hyväksymispäätöksessä määriteltäisiin todentajan pätevyysalue, esimerkiksi rajaamalla se osaan 2 luvussa tarkoitetuista kestävyyskriteereistä, tiettyihin raaka-aineisiin tai tietyn toimialan toiminnanharjoittajiin. Hyväksymispäätöksessä annettaisiin myös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset todentajan toimintaa koskevat määräykset. Määräyksillä varmistettaisiin, että todentajan tehtävät tulevat asianmukaisesti hoidetuksi. Päätöksessä voitaisiin esimerkiksi vahvistaa, millaisia menettelyjä todentaja saa soveltaa, sekä velvoittaa sidosryhmäyhteistyöhön. Todentajan on jatkuvasti täytettävä sille asetetut vaatimukset, joten päätöksessä voitaisiin muun muassa vahvistaa ajankohta, jolloin todentajan pätevyys on arvioitava uudelleen ja miten tämä arviointi järjestetään. Tämä on erityisesti tarpeen, kun todentajan pätevyys perustuu akkreditoinnin sijasta FINASin antamaan lausuntoon. Hyväksyminen voitaisiin antaa määräajaksi. Lähtökohtana on kuitenkin, että hyväksymispäätös olisi voimassa toistaiseksi,

jos todentajan pätevyys perustuu FINASin akkreditointiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä todentaja rinnastettaisiin 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 26 §:ssä säädetyt edellytykset. Lisäksi hyväksymisessä on tullut noudattaa vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään. Käytännössä tämä edellyttäisi kyseisen maan kansallisen akkreditointielimen toteamaa pätevyyttä.

Vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja koskevan tiedonannon mukaan on osoitettava, kuinka todentajaa koskevat vaatimukset taataan. Tiedonannon mukaan on suositeltavaa, että todentajilla on sellaisia tarkastuksia koskeva akkreditointi, joita näiden on määrä tehdä. Tiedonannossa on myös mainittu esimerkkejä tavoista osoittaa todentajien vaatimustenmukaisuus. Osoittamisessa voidaan esimerkiksi hyödyntää kansainvälisen standardoimisjärjestön standardeja ISO 19011, ISO 14065 ja ISO 14064-3, muita varmennustoimeksiantoja kuin tilintarkastuksia tai historiallisten taloudellisten tietojen tarkastelua koskevaa kansainvälistä varmennustoimeksiantostandardia ISAE 3000 sekä ISO-standardiohjetta 65 ja sitä vastaavaa eurooppalaista standardia EN 45011. Pykälässä säädettäisiin todentajaksi hyväksymisen edellytysten täyttymisen osoittamisesta vastaavalla tavalla. Suomessa todentajia koskevien vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa keskeisimpiä olisivat standardit ISO 14065 ja ISO 17065, joka korvaa ISO-standardiohjeen 65.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin asetuk-senantovaltuudesta.

28 §. Todentajien tehtävät. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin 13 ja 17 §:ään, joissa säädettäisiin tarkemmin todentajan lausunnonantotehtävistä, 20 §:ään, jossa säädettäisiin tarkemmin todentajan tekemästä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastuksesta, sekä 21 §:ään, jossa säädettäisiin tarkemmin tarkastuksen perusteella laadittavasta tarkastuskertomuksesta. Todentajan tehtävät liittyvät toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuuden arviointiin, biopolttoaine- ja bioneste-erien

sekä raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen arviointiin, toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastamiseen ja siihen liittyvään varmennukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan todentajan tulisi seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden todentajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen. Todentajilta vaadittava puolueettomuus ja luotettavuus edellyttävät myös, että todentajien toimintatavat sekä arviointiin ja varmennukseen liittyvät tulkinnat ovat yhtenevät. Tämän takia todentajien tulisi toimia yhteistyössä keskenään.

Pykälän 3 momentin mukaan todentajan olisi ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 26 §:ssä mainittujen edellytysten täyttymiseen. Todentajan on oltava pätevä ja täytettävä vaatimukset koko toimintansa ajan, ja Energiamarkkinaviraston tulisi voida varmistua tästä. Ilmoitusvelvollisuuden kannalta keskeisiä muutoksia ovat esimerkiksi organisatoriset muutokset, akkreditointipäätökseen liittyvät muutokset, muutokset alihankintaan liittyvässä toiminnassa, muutokset omistussuhteissa ja henkilöstössä silloin, kun ne voivat vaikuttaa riippumattomuuteen ja pätevyYTEEN, sekä oleelliset toimintatapamuutokset.

Pykälän 4 momentin nojalla todentajan olisi vuosittain toimitettava Energiamarkkinavirastolle selvitys tässä laissa tarkoitetusta toiminnastaan ja sen tuloksista. Selvityksen tulisi sisältää muun muassa yleiskuvaus toiminnasta, tiedot annetuista lausunnoista, tehdyistä tarkastuksista ja niistä laadituista tarkastuskertomuksista, tiedot todentajan toimintaan kohdistuneista reklamaatioista ja niiden takia toteutetuista korjaavista toimenpiteistä sekä selvitys alihankinnan käyttämisestä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin asetuk-senantovaltuudesta.

29 §. Todentajaan sovellettava muu lain-säädäntö. Pykälän 1 momentin mukaan todentajaan sovellettaisiin sen hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annet-

tua lakia (621/1999; jäljempänä *julkisuuslaki*), sähköisestä asioinnista viranomaistoinnissa annettua lakia (13/2003), hallintolakia (434/2003) ja kielilakia (423/2003). Todentajan antamat lausunnot, tekemät tarkastukset ja niistä laatimat tarkastuskertomukset sekä niihin sisältyvät varmennukset perustuvat lainsäädäntöön, ja ne vaikuttavat sellaisenaan tai tosiasiallisesti sen asiakkaana olevan toiminnanharjoittajan oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin. Sen vuoksi todentajan on noudatettava momentissa mainittuja säädöksiä, joiden avulla turvataan säännöspäätöksistä oikeusturvan ja hyvän hallinnon toteutuminen todentajan toiminnassa.

Pykälän 2 momentin nojalla tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitavat todentajan työntekijät olisivat rikoslain 40 luvun nojalla rikosoikeudellisen virkavastuun piirissä, sillä näitä henkilöitä olisi pidettävä rikoslain 40 luvun 11 §:ssä tarkoitettuina julkista valtaa käyttävinä henkilöinä. Kyseessä on informatiivinen viittaus.

Pykälän 3 momentissa on informatiivinen viittaus vahingonkorvauslain (412/1974) soveltamisesta.

30 §. *Todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen ja peruuttaminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen muuttamisesta. Muutokset voisivat koskea päätöksessä määritellyä pätevyysaluetta tai annettua määräystä. Asia voisi tulla vireille myös todentajan hakemuksesta, esimerkiksi pätevyysalueen laajentaminen tulisi käytännössä aina vireille todentajan hakemuksesta. Pätevyysalueen muuttaminen edellyttäisi, että todentajalla on toimintaan vaadittava pätevyys ja muut 26 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, ja tämä on osoitettu FINASin suorittamalla akkreditoinnilla tai muulla 27 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Määräyksen muuttamiseen olisi sovellettava, mitä 27 §:n 2 momentissa säädetään. Esimerkiksi todentajan 28 §:n 3 momentin nojalla ilmoittama muutos saattaa edellyttää määräyksen muuttamista. Jos todentajan toiminta siirtyy toiselle todentajalle, kyseessä ei olisi todentajaa koskevan hyväksymispäätöksen muutos, vaan uusi hyväksymispäätös. Todentajaksi hyväksymisen edellytysten täyttymistä ei

kuitenkaan olisi käytännössä tarpeen selvittää uudestaan, jos kyse on vain nimenmuutoksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin todentajaa koskevan hyväksymispäätöksen peruuttamisesta. Peruuttaminen edellyttäisi todentajalta tahallista tai tuottamuksellista menettelyä. Peruuttaminen voisi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos todentaja hoitaa tarkastukseen ja varmennukseen liittyviä tehtäviä olennaisesti virheellisellä tai puutteellisella tavalla.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan tilanteissa Energiamarkkinaviraston olisi annettava todentajalle ensin huomautus ja varoitus. Hyväksyminen olisi peruutettavissa vasta, jos todentaja ei ole korjannut mainittuja puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä huomautuksesta ja varoituksesta huolimatta. Hallinnon suhteellisuusperiaatteen mukaisesti todentajalle on annettava ensin mahdollisuus korjaaviin toimenpiteisiin. Asetettavan määräjän pituus on viranomaisen harkinnassa, mutta määräjän tulee olla sen pituinen, että puute, rikkomus tai laiminlyönti on käytännössä mahdollista korjata kyseisessä ajassa.

5 luku. Valvonta

31 §. *Kestävyyskriteeriselvitys.* Pykälässä säädettäisiin tietojen toimittamista koskevas- ta velvoitteesta RES-direktiivin 18 artiklan 3 kohdan nojalla. Jäsenvaltiot ovat velvollisia varmistamaan, että ne saavat käyttöönsä luotettavaa tietoa ja pyynnöstä tietojen pohjana käytetyt lähtötiedot. Jäsenvaltiot ovat myös velvollisia vaatimaan riittäviä todisteita toimitettuihin tietoihin liittyvästä riippumattomasta tarkastuksesta. Jäsenvaltioiden tulee toimittaa tiedot koottuina EU:n komissiolle. Lisäksi RES-direktiivin 22 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on viimeistään vuoden 2011 lopussa ja sen jälkeen kahden vuoden välein toimitettava kertomus. Siihen sisällytettävät tiedot edellyttävät osin tietojen keräämistä toiminnanharjoittajilta.

Pykälän 1 momentin nojalla toiminnanharjoittajan olisi kalenterivuositain laadittava kulutukseen luovutetuista biopoltoaine- ja bioneste-eristä selvitys kestävyyskriteerien noudattamiseen liittyvistä seikoista (*kestävyyskriteeriselvitys*). Kestävyyskriteeriselvi-

tys olisi toimitettava kalenterivuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä Energiamarkkinavirastolle, joka valvoo lain noudattamista. Määräaika on sovitettu yhteen jakeluvuorotilain 7 §:n ilmoittamisvelvollisuutta koskevan määräajan kanssa, joka on ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraava maaliskuu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin kestävyyskriteeriselvityksen sisällöstä. Kestävyyskriteeriselvityksessä tulisi ilmoittaa kulutukseen luovutettujen biopolttoaine- ja bioneste-erien raaka-aineita koskevat tiedot, lähinnä valmistuksessa käytetyt raaka-aineet ja niiden määrät, raaka-aineiden alkuperämaa ja muut alkuperää koskevat tiedot (esimerkiksi raaka-aineen toimittaja ja tuotantoalue). Raaka-aineiden osalta tulisi myös tarkentaa, miltä osin on kyse jätteiden, tähteiden, syötäväksi kelpaamattoman selluloosan tai lignoselluloosan hyödyntämisestä. Kestävyyskriteeriselvityksessä tulisi ilmoittaa kulutukseen luovutettujen erien sisältämät biopolttoaine- ja bionestemäärät sekä kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskevat tiedot. Kestävyyskriteeriselvityksessä tulisi siten olla eriteltyinä, miltä osin biopolttoaine- ja bioneste-erien kestävyyskriteerien täyttyminen osoitetaan 23 §:n mukaisilla kestävyystodistuksilla taikka 24 §:ssä tarkoitetuilla EU:n komission hyväksymän järjestelmän mukaisesti annetuilla todistuksilla tai tiedoilla. Jos jakelijan toiminta perustuu hyväksytyyn toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään, tulisi kestävyyskriteeriselvitykseen liittää jäljennös 21 §:ssä tarkoitettua todentajan tarkastuskertomuksesta. Siltä osin kuin kulutukseen luovutettujen biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttyminen osoitetaan 24 §:ssä tarkoitetuilla todistuksilla tai tiedoilla olisi kestävyyskriteeriselvitykseen liitettävä tiedot sertifioitua tai vastaavalla tavalla hyväksyttyä toiminnanharjoittajaa koskevasta tarkastuksesta. Tämän tarkastuksen tulisi olla riippumaton ja laajuudeltaan vastaava kuin 20 §:ssä säädetään, ja siitä tulisi toimittaa vastaavat tiedot kuin 21 §:ssä säädetään. Etenkin todentajan tai 27 §:n 3 momentin nojalla todentajaan rinnastettavan tarkastuslaitoksen tai vastaavan varmennus kestävyyskriteerien noudattamista koskevan jär-

jestelmän vaatimustenmukaisuudesta ja lausunto tarvittavista korjaavista toimenpiteistä olisivat tarpeellisia.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella olisi erityisesti tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä kestävyyskriteeriselvityksen toimitamisesta ja siinä esitettävistä tiedoista.

32 §. Tiedonsaantioikeus. Tehokas valvonta edellyttää laissa turvattua oikeutta saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja. Pykälän 1 momentin mukaan Energiamarkkinavirastolla olisi oikeus saada lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajilta, jotka eivät voisi liikesalaisuuteen tai yksityisyyden suojaan vedoten olla antamatta viranomaisen vaatimia tietoja. Valvontaa varten tarpeellisilla tiedoilla tarkoitettaisiin hyväksytyyn toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään ja toiminnanharjoittajan kulutukseen luovuttamien biopolttoaine- ja bioneste-erien kestävyyskriteerien täyttymiseen liittyviä sekä muita tämän lain säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, joiden perusteella on mahdollista saada oikea ja riittävä kuva lain säännösten ja Energiamarkkinaviraston päätöksissä annettujen määräysten noudattamisesta.

Energiamarkkinavirasto voi määräyksellä velvoittaa antamaan tarvittavat tiedot ja tarvittaessa tehostaa määräystä 35 §:n 2 momentin nojalla uhkasakolla. Hyväksymispäätöksen peruuttaminen voi 18 §:n nojalla tulla harkittavaksi, jos tietojen antamisvelvollisuutta voidaan katsoa rikotaan olennaisella tavalla.

Pykälän 2 momentin mukaan Energiamarkkinavirastolla olisi oikeus julkisuuslaisissa tai muualla laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada toisilta viranomaisilta ja muilta julkista hallintotehtävää hoitavilta (esimerkiksi Suomen metsäkeskukselta) tietoja, jos niillä on katsottava olevan olennainen merkitys tämän lain säännösten noudattamisen valvonnan kannalta. Kyseeseen tulisivat tiedot, jotka liittyvät toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisen edellytysten arviointiin ja hyväksymiseen sekä kestävyyskriteeriselvityksessä annettujen tietojen arviointiin. Kyseisiä tieto-

ja voi esimerkiksi olla ympäristöviranomaisilla, maa- ja metsätaloutta koskevien säännösten noudattamista valvovilla viranomaisilla sekä veroviranomaisilla ja tulliviranomaisilla.

Julkisuuslaissa ei ole säännöksiä siitä, että salassa pidettäviä tietoja voisi luovuttaa toiselle viranomaiselle tietyn tehtävän suorittamiseksi. Asiasta täytyy säätää erikseen, koska kyseeseen saattaa tulla viranomaisen tiedonsaantitarpeen kannalta keskeinen tieto, joka julkisuuslain nojalla olisi salassa pidettävä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin todentajien velvollisuudesta luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja toisilleen sekä Energiamarkkinavirastolle. Todentajien velvollisuutena on tehdä yhteistyötä toistensa kanssa. Tehokkaan ja toimivan yhteistyön edellytyksenä on, että todentajat luovuttavat toisilleen myös salassa pidettäviä tietoja silloin, kun tiedot ovat tarpeen todentajien yhteistoiminnan kannalta esimerkiksi sen vuoksi, että toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmiä koskevien tulkintakäytäntöjen yhtenevyys varmistettaisiin. Vastaavasti todentajan on luovutettava salassa pidettäviä tietoja Energiamarkkinavirastolle, kun tiedot ovat tarpeellisia valvonnan kannalta. Jos todentaja saisi toiselta todentajalta asiakirjan, joka julkisuuslain 24 §:n nojalla sisältää salassa pidettävää tietoa (esimerkiksi yrityksen liikesalaisuuksia), koskisi julkisuuslain mukainen salassapitovelvoite myös asiakirjan saanutta todentajaa.

33 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle. Pykälän mukaan julkisuuslain salassapitosäännökset eivät estäisi tietojen luovuttamista syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Salassapitosäännösten estämättä Energiamarkkinavirasto voisi myös luovuttaa tietoja tullille verotuksen toimittamista ja valvontaa ja jakeluvetoilain mukaisia tehtäviä varten sekä Liikenteen turvallisuusvirastolle lentoliikenteen päästökauppaan liittyviä valvontatehtäviä varten. Lisäksi salassapitosäännökset eivät estäisi tietojen luovuttamista valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtionavustuksen valvontaa varten taikka työ- ja elinkeinomi-

nisteriölle, joka luovuttaisi tiedot edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, kun Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa tällaista edellytetään. RES-direktiivin 18 ja 22 artiklan nojalla jäsenvaltioilla on biopolttoaineisiin ja bionesteisiin liittyviä tiedonantovelvollisuuksia.

34 §. Energiamarkkinaviraston tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa varmistettaisiin Energiamarkkinaviraston tarkastusoikeus tiloissa ja alueilla, joihin pääsy on laissa tarkoitettua valvonnan kannalta tarpeen. Tämä oikeus käsittää tilat ja alueet, joissa tarkastus on toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen taikka biopolttoaineiden, bionesteiden tai raaka-aineiden kestävyyskriteerien täyttymisen valvonnan kannalta tarpeen. Tällaisia olisivat tilat ja alueet, joita sellainen toiminnanharjoittaja hallitsee, jonka kestävyysjärjestelmä on hyväksytty, taikka joilla biopoltto-aineita, bionesteitä tai raaka-aineita tuotetaan tai valmistetaan kestävyyskriteerien mukaisesti, jos se on tässä laissa tarkoitettua valvonnan kannalta tarpeen. Energiamarkkinavirastolla olisi myös oikeus tehdä kyseisissä tiloissa ja alueilla tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin.

Pykälän 1 momentin nojalla tarkastuksessa olisi noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään. Hallintolain 39 §:n säännösten hallintoasian käsittelyyn liittyvässä tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä yhdes- sä hallintolain 6 §:n sisältämien hallinnon oikeusperiaatteiden kanssa voidaan katsoa täytävän tarkastusten toteuttamista koskevalle lainsäädännölle asetettavat vaatimukset. Koska hallintolain 39 §:n soveltuminen valvontatyyppeihin tarkastuksiin ei hallintolain esitöiden (HE 72/2002 vp) valossa ole täysin selvää, on pykälään tarpeen lisätä viittaus- säännös, jonka nojalla tarkastuksissa noudatetaan soveltuvin osin hallintolain 39 §:n säännöksiä.

Pykälän 1 momentin nojalla tarkastuksessa voisi olla läsnä myös muun viranomaisen edustaja. Kyseeseen tulisivat esimerkiksi ympäristöviranomaisten, maa- ja metsätaloutta koskevien säännösten noudattamista val-

vovien viranomaisten sekä veroviranomaisten ja tulliviranomaisten edustajat.

Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Kotirauhan piirissä ovat viranomaistarkastukset mahdollisia, kun on aihetta epäillä tapahtuneen rikos, josta voi seuraamuksena olla vankeusrangaistus. Tämän vuoksi Energiamarkkinaviraston tarkastuksia koskeva toimivalta olisi 2 momentin nojalla rajoitettu, kun kyse on pysyväisluonteeseen asumiseen tarkoitetuista tiloista. Tällaisissa tiloissa tarkastukset olisivat mahdollisia vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä tarkoitettu rikos (*väärän todistuksen antaminen viranomaiselle*), 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos (*markkinointirikos*) taikka 33 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos (*väärennys*), ja tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi.

Pykälän 3 momentin nojalla toiminnanharjoittajan ja muun tarkastuksen kohteena olevan olisi toimittava hyvässä yhteistyössä Energiamarkkinaviraston kanssa ja annettava kaikki tarkastuksen kannalta tarpeellinen aineisto sekä tarkastuksen suorittamisessa tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Todentajat olisivat 32 §:n 3 momentin nojalla velvollisia antamaan tietoja, jotka koskevat toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen valvontaa taikka biopoltoaine-, bioneste- tai raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen valvontaa.

Pykälän 4 momentin nojalla Energiamarkkinavirastolla olisi tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat asiakirjat, biopoltoaineiden, bionesteiden ja raaka-aineiden kestävyyskriteerien täyttymistä koskeva aineisto sekä muuta tarkastettavaa aineistoa haltuunsa. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että aineiston haltuunotto on tarkastuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Aineisto tulisi viipymättä palauttaa, kun tarkastus ei enää edellytä aineiston hallussapitoa. Vaihtoehtoisesti Energiamarkkinavirasto voisi myös ottaa jäljennöksen aineistosta haltuunsa, jos

aineiston jäljentämistä voidaan pitää mahdollisena tai tarkoituksenmukaisena.

35 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen. Pykälässä säädettäisiin Energiamarkkinaviraston käytettävissä olevista reaktiokeinoista, kun lain säännöksiä taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei noudateta. Energiamarkkinavirasto voisi 1 momentin 1 kohdan mukaan kieltää toiminnanharjoittajaa tai todentajaa jatkamasta tai toistamasta säännösten tai toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä tai todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen tai muun tämän lain nojalla annetun määräysten vastaista menettelyä sekä 2 kohdan mukaan määrätä säännöksen tai määräyksen rikkoja täyttämään velvollisuutensa. Pykälän 1 momentissa tarkoitettut kiellot ja määräykset voisivat esimerkiksi liittyä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastamiseen ja siitä laadittavaan tarkastuskertomukseen (20 ja 21 §), toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuuteen (22 §), kestävyystodistuksiin (23 §), tietojen säilyttämiseen (25 §) tai kestävyyskriteeriselvitykseen (31 §).

Energiamarkkinaviraston olisi ennen kielon tai määräyksen antamista kuultava asianosaista. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään. Kieltoa ja määräystä koskevan päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan samoin, mitä hallintolaissa säädetään. Kun päätös sisältää asianosaista velvoittavan ratkaisun, on päätös annettava tiedoksi hallintolain 60 §:n mukaisesti todisteellisena tiedoksiantona.

Energiamarkkinaviraston 1 momentin nojalla antamaa kieltoa tai määräystä olisi 40 §:n nojalla muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakutuomiois-
tuin toisin määrää.

Pykälän 2 momentin mukaan Energiamarkkinavirasto voisi tehostaa 1 momentin nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämisen tai keskeyttämisen uhalla siten kuin uhkasakkoilaisissa (1113/1990) säädetään. Pääsääntöisesti 1 momentin nojalla annettu päävelvoite ja uhkasakko määrättäisiin samalla päätöksellä.

36 §. Virka-apu. Pykälässä olisi viittaus poliisilakiin (43/1995), jossa säädetään poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua muulle vi-

ranomaiselle laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain 40 §:ssä ja 1 päivä tammikuuta 2014 alkaen poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n 1 momentissa. Lisäksi pykälässä annettaisiin tulliviranomaisille toimivaltuudet virka-avun antamiseen.

37 §. Kestävyyssääntöjen rikkominen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sakolla rangaistavista teoista. Mahdolliset rikkomustapaukset liittyvät lähinnä taloudellisen hyödyn tavoitteluun. Rangaistavaa olisi, jos toiminnanharjoittaja tahallaan rikkoisi 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyväksymispäätöksessä olevaa määrystä, 20 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta teettää toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastus taikka 22 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta. Rangaistavaa olisi myös, jos toiminnanharjoittaja antaisi kestävyystodistuksen vastoin 23 §:n 1 momentissa mainittuja edellytyksiä taikka osoittaisi kestävyyskriteerien täyttymisestä vastoin 24 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Jos toiminnanharjoittaja, joka luovuttaa biopoltoaineita tai bionesteitä kulutukseen (jakelija), tahallaan laiminlöisi 31 §:ssä tarkoitettua kestävyyskriteeriselvityksen antamista koskevaa velvollisuutta taikka sen sisältöä koskevia vaatimuksia, olisi kyseessä myös rangaistava teko.

Pykälän 1 momentissa on tarvittavalla täsmällisyydellä yksilöity kestävyyskriteerisääntöjen rikkomista tarkoittavat toiminnot ja laiminlyönnit siten, että rangaistavuus on sanamuodon perusteella ennakoitavissa. Syyksiluettavuusvaatimuksena olisi tahallisuus.

Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin vain, jos samasta teosta ei muualla lainsäädännössä säädettäisi ankarampaa rangaistusta. Rikoslain 16 luvun 8 §:ssä säädetään rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle, 30 luvun 1 §:ssä rangaistus markkinointirikoksesta ja 33 luvun 1 §:ssä rangaistus väärennyksestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu teko huomioidaan ottaen sen haitallisuus, vahingollisuus, teossa osoitettu vähäinen syyllisyys ja muut tekoon liittyvät seikat olisi kokonaisuutena

arvostellen vähäinen, ei rangaistusta kuitenkaan pykälän 2 momentin nojalla tuomittaisi. Tyypillisinä vähäisinä pidettäviä tekoja olisivat esimerkiksi tilanteet, joissa toiminnanharjoittaja laiminlyö velvollisuuden noudattamisen siihen liittyvän tulkinnanvaraisuuden vuoksi.

Pykälän 3 momentissa on säännös sanktiokumulaation estämiseksi.

Pykälässä säädetty rangaistusseuraamus ei olisi päällekkäinen jakeluvelvoitelain 11 §:ssä säädetyn seuraamusmaksun tai 12 §:ssä säädetyn virhemaksun kanssa eikä valmisteverotuslain 110 §:ssä säädetyn rangaistusseuraamuksen kanssa.

6 luku. Erinäiset säännökset

38 §. Ennakkotieto. Pykälän 1 momentin nojalla olisi mahdollista hakea Energiamarkkinavirastolta ennakkotieto siitä, onko kyseessä olevaa raaka-ainetta pidettävä jakeluvelvoitelain 5 §:n 2 momentissa ja polttoaineverolain 2 §:n 27 kohdassa tarkoitettuna raaka-aineena. Tällaisia raaka-aineita ovat RES-direktiivin 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti jätteet, tähteet, syötäväksi kelpaamattomaksi selluloosa ja lignoselluloosa. Hakemuksen voi tehdä sekä jakeluvelvoitelaisa tarkoitettu jakelija että muu toiminnanharjoittaja.

Pykälän 2 momentin nojalla hakemuksessa tulisi olla tiedot raaka-aineesta ja asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys, muun muassa perustelut, joiden nojalla raaka-ainetta voitaisiin pitää jätteenä, tähteenä, syötäväksi kelpaamattomana selluloosana tai lignoselluloosana.

Energiamarkkinavirasto ratkaisee osin raaka-aineen hyväksyttävyyden jätteeksi tai tähteenä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Asialla on merkitystä 6 §:ssä tarkoitettun kasvihuonekaasupäästövähennyksen laskeamisen ja 7—10 §:ssä tarkoitettujen kestävyyskriteerien soveltamisen kannalta. Sen vuoksi hakemuksessa ei 2 momentin nojalla olisi mahdollista pyytää ennakkotietoa raaka-aineen hyväksymisestä jätteeksi tai tähteenä, jos Energiamarkkinavirasto on jo ratkaissut asian toiminnanharjoittajan kestävyysjärjes-

telmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä.

Pykälän 3 momentin nojalla ennakkotieto olisi voimassa toistaiseksi. Raaka-aineen hyväksymisellä jätteeksi, tähteeksi, syötäväksi kelpaamattomaksi selluloosaksi tai lignoselluloosaksi voi olla keskeinen merkitys biopolttoaineen tai bionesteen tuotantoinvestoinnin kannalta. Päätös on sen vuoksi tarpeen olla voimassa toistaiseksi. Jos raaka-aineessa tapahtuu muutoksia, olisi haettava uutta ennakkotietoa koskeva päätös.

Pykälän 3 momentin nojalla Energiamarkkinavirasto voisi peruuttaa antamansa ennakkotiedon lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkinnan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä. Peruuttaminen tapahtuisi samoin perustein kuin tulliviranomaisen ennakkoratkaisun peruuttaminen valmisteverotuslain 104 §:n 3 momentin nojalla.

Pykälän 4 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Valtioneuvoston asetuksella olisi erityisesti tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja hakemukseen sisällytettävistä tiedoista.

39 §. Muutoksenhaku. Oikaisuvaatimusta koskevan päätöksentekomenettelyn uudistamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 226/2009 vp.) mukaan tavoitteena on lisätä oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalaa ja merkitystä hallinnollisten riittäisyyksien ratkaisussa. Tämä parantaisi edellytyksiä pitää hallinnollisen oikeusturvan painopiste mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, millä olisi laajempia koko jälkikäteisen oikeusturvajärjestelmän toimivuuteen ulottuvia vaikutuksia. Oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista tulisi arvioida hallinnonalakohtaisesti. Oikeusministeriössä on vireillä hanke oikaisuvaatimus- ja valituslupajärjestelmän laajentamiseksi.

Pykälän 1 momentin mukaan Energiamarkkinaviraston tämän lain nojalla tekemiin päätöksiin ei pääsääntöisesti saisi hakea muutosta valittamalla. Energiamarkkinaviraston 14 §:n nojalla tekemään toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevaan päätökseen, 16 §:n nojalla tekemään mainitun päätöksen voimassaolon päättymistä koskevaan päätökseen, 17 §:n nojalla

tekemään mainitun päätöksen muuttamista koskevaan päätökseen ja 19 §:n nojalla tekemään mainitun päätöksen siirtoa koskevaan päätökseen, 27 §:n nojalla todentajaksi hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 30 §:n 1 momentin nojalla tällaisen päätöksen muuttamista koskevaan päätökseen sekä 38 §:n mukaiseen ennakkotietoon ei saisi hakea muutosta valittamalla, vaan ensin olisi haettava oikaisua Energiamarkkinavirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelyyn sovellettaisiin hallintolain 7 a luvun säännöksiä. Oikaisuvaatimuksen käyttöä mainittujen päätösten osalta voidaan perustella asianosaisen oikeusturvan parantamisella sekä pyrkimyksellä sovittaa yhteen nopea ja tehokas viranomaistoiminta tehokkaaseen oikeusturvaan. Asianosainen voi esittää asiaan vaikuttavaa lisäselvitystä, ja asia käsiteltäisiin Energiamarkkinavirastossa valitusta kevyemmässä menettelyssä.

Pykälän 2 momentin nojalla päätökseen, jolla Energiamarkkinavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei saisi hakea muutosta. Muutoksenhakukielto olisi vastaava kuin verolainsäädännössä säädetään, esimerkiksi valmisteverotuslain 107 §:n 1 momentin nojalla päätökseen, jolla Tullihallitus on päättänyt olla antamatta ennakkoratkaisua, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälän 2 momentin nojalla oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja Energiamarkkinaviraston 18 §:n, 30 §:n 2 momentin ja 35 §:n nojalla tekemään päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusoikeus määräytyy hallintolainkäyttölain 6 §:n nojalla.

Pykälän 2 momentin nojalla hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua Energiamarkkinaviraston päätöstä, saisi hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Ylintä oikeusastetta edeltäviä oikeussuojakeinoja voidaan näissä asiaryhmissä asian laatu huomioon ottaen pitää riittävinä. Lisäksi on otettava huomioon, että kyseisiin asiaryhmiin sovellettaisiin 1 momentin nojalla oikaisuvaatimusjärjestelmää.

Energiamarkkinaviraston 18 §:n nojalla tekemään toiminnanharjoittajan kestävyysjär-

jestelmän hyväksymistä tai 30 §:n 2 momentin nojalla todentajan hyväksymistä koskevien päätösten peruuttamista koskeviin päätöksiin taikka 35 §:n nojalla rikkomuksen tai laiminlyönnin johdosta antamiin kielloja tai määräyksiä koskeviin päätöksiin oikaisuvaatimusta ei oikeusturvanäkökohtien takia voida pitää soveltuvana, koska se hidastaisi pääsyä tuomioistuimeen.

Todentajat antavat lausuntoja 13 ja 17 §:ssä tarkoitettuja hakemuksia varten, tekevät tarkastuksia 20 §:n nojalla ja laativat tarkastuskertomuksia 21 §:n mukaisesti. Todentajat eivät kuitenkaan tee varsinaisia valituskelpoisia päätöksiä. Sen vuoksi muutoksenhakuääntelykään ei ole tarpeen.

40 §. Päätöksen täytäntöönpano. Pykälän 1 momentin nojalla Energiamarkkinaviraston 18 §:n nojalla tekemä päätös toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevan päätöksen peruuttamisesta ja 30 §:n 2 momentin nojalla tekemää päätöstä todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen peruuttamisesta olisi pantavissa täytäntöön, vaikka asianosainen olisikin hakenut päätökseen muutosta valittamalla. Vastaavasti Energiamarkkinaviraston 35 §:n nojalla tekemää kielloa tai määräystä koskevaa päätöstä olisi muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Energiamarkkinaviraston 18 §:n ja 30 §:n 2 momentin nojalla tekemä päätös on sidottu vakaviin ja olennaisiin laiminlyönteihin sekä siihen, että mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet puutteiden, rikkomusten ja laiminlyöntien korjaamiseen. Energiamarkkinaviraston 35 §:n nojalla antamat kiellot ja määräykset koskevat tilanteita, joissa toiminnanharjoittaja tai todentaja ei noudata lain säännöksiä taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Kaikki 1 momentissa tarkoitettut päätökset koskevat käytännössä tilanteita, joissa kestävyyskriteerien täyttyminen voidaan katsoa olennaisella tavalla vaarantuvan. Tästä syystä päätöksiä olisi muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Muutoksenhaku-tuomioistuin voisi kuitenkin kieltää kyseisen Energiamarkkinaviraston päätöksen täytäntöönpanon taikka määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi tai antaa muun täytäntöönpanoa koskevan määräyksen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Energiamarkkinaviraston antaman ennakkotiedon noudattamisesta vastaavasti, mitä valmisteverotuslain 104 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään tulliviranomaisen ennakkoratkaisua koskevan päätöksen noudattamisesta.

Pykälän 2 momentin nojalla ennakkotietoa olisi hakijan vaatimuksesta noudatettava. Tästä poikettaisiin, jos ennakkotietoa annettaessa sovellettua säännöstä on sen voimassa ollessa muutettu tai ennakkotieto on 38 §:n 3 momentin nojalla peruutettu. Peruutettua ennakkotietoa olisi kuitenkin noudatettava hakijan vaatimuksesta kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi.

41 §. Maksut. Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen viittaus valtion maksuperustelakiin, jonka nojalla määräytyvät Energiamarkkinaviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleiset perusteet sekä maksujen muut perusteet.

Pykälän 2 momentin nojalla tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia, ja niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Siten esimerkiksi Energiamarkkinaviraston toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevista päätöksistä perittävät maksut olisivat suoraan ulosottokelpoisia.

7 luku. Voimaantulo

42 §. Voimaantulo. Pykälässä olisi tavamukainen voimaantulosäännös. Lain tultua voimaan Energiamarkkinavirasto voi ryhtyä hyväksymään todentajia, jotka siten saisivat valtuudet ryhtyä antamaan lausuntoja toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta. Tämä on tarpeen, jotta on mahdollista tehdä 13 §:n mukainen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva hakemus.

43 §. Kestävyyskriteeriselvityksen toimitaminen. Kestävyyskriteeriselvitys olisi ensimmäisen kerran toimitettava Energiamarkkinavirastolle vuoden 2014 aikana kulutuk-

seen luovutetuista biopolttoaine- ja bioneste-eristä.

1.2 Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä

Jakeluvuittelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen biopolttoainetta koskevaa määritelmää muutettaisiin niin, että viitattaisiin biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 5 kohtaan. Lain 2 §:n 1 momentin 5 kohdan kulutukseen toimittamista koskevaa määritelmää muutettaisiin niin, että viitattaisiin valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun kulutukseen luovuttamiseen. Kyseiset muutokset ovat teknisluonteisia, eikä niillä olisi vaikutusta jakeluvuittelain soveltamiseen.

Jakeluvuittelain 2 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi 5 a ja 5 b kohta. Jäte määriteltäisiin 5 a kohdassa viittaamalla biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 1 kohtaan. Tähte määriteltäisiin 5 b kohdassa viittaamalla mainitun lain 4 §:n 3 kohtaan. Jätteen ja tähteen määritelmät liittyvät jakeluvuittelain 5 §:n 2 momentin soveltamiseen.

Jakeluvuittelain 5 a §:ssä viitataan RES-direktiiviin. Pykälä kumottaisiin. Kestävyyskriteereistä ja niiden noudattamisesta säädetäisiin 5 §:n uudessa 3 momentissa.

Jakeluvuittelain 5 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa viitattaisiin biopolttoaineista ja bionesteistä annettuun lakiin. Biopolttoaineet laskettaisiin 1 momentin mukaiseen jakeluvuittelukseen vain, jos jakelija on mainitun lain mukaisesti osoittanut niiden täyttävän mainitussa laissa säädettyjä kestävyyskriteereitä. Mainitussa laissa säädetäisiin myös 2 momentissa tarkoitettuihin raaka-aineisiin liittyvästä Energiamarkkinaviraston ennakkotiedosta. Energiamarkkinavirasto ratkaisisi osin raaka-aineen hyväksyttävyyden jätteeksi tai tähteeksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 14 §:n nojalla tehtävässä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Energiamarkkinavirasto voisi myös mainitun lain 38 §:n nojalla antaa ennakkotiedon siitä, hyväksytäänkö biopolttoaineen tai bionesteen raaka-aine jätteeksi, tähteeksi, syötäväksi

kelpaamattomaksi selluloosaksi tai lignoselluloosaksi sovellettaessa jakeluvuittelain 5 §:n 2 momentissa säädettyä tuplalaskentaa sekä polttoaineverolain 2 §:n 27 kohdan b alakohtaa ja 4 §:ää.

Jakeluvuittelain 7 §:n lisättäisiin uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Jakelijan ilmoittamisvelvollisuutta täydennettäisiin. Jakelijan olisi 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksessa myös tarkennettava, miten biopolttoaine-erien kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu ja mikä on 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuus. Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatettavista menettelyistä säädetään biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 3 luvussa. Ilmoituksessa olisi pidettävä riittävänä tietoa sovelletusta menettelystä, esimerkiksi sitä, että erien kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän perusteella annetuilla kestävyystodistuksilla. Jos kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen perustuisi EU:n komission hyväksymän vapaaehtoisen järjestelmän mukaiseen sertifiointiin tai vastaavaan hyväksymiseen ja eristä annettuihin todistuksiin tai tietoihin, olisi yksilöitävä kyseinen järjestelmä.

Siirtymäsäännöksen nojalla jakelija voisi osoittaa ennen vuotta 2014 kulutukseen toimittettujen biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla, mitä tämän lain voimaan tullessa olleessa 5 a §:n 2 momentissa säädetään. Biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain tultua voimaan Energiamarkkinavirasto voi ryhtyä hyväksymään todentajia. Päätökset saataneen tehtyä noin kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Tämän jälkeen todentajat voisivat toiminnanharjoittajan toimeksiantosta ryhtyä arvioimaan toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää ja antaa siitä järjestelmän hyväksymistä koskevaa hakemusta varten tarvittavan biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua lausunnon. Toiminnanharjoittajien, joita koskee jakeluvuittelain mukainen jakeluvuittelute, tulisi toimittaa Energiamarkkinavirastolle riittävän ajoissa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva hakemus, jotta se olisi mahdollista käsitellä ja

siitä voidaan antaa päätös vuoden 2013 aikana niin, että se olisi lainvoimainen vuoden 2014 alussa. Tällöin toiminnanharjoittaja voisi osoittaa kulutukseen toimitettujen biopolttoaine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen kestävyystodistuksilla. Energiamarkkinavirastossa tarvittava hakemusten käsitteilyaika vaihtelee tapauskohtaisesti riippuen muun muassa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän laajuudesta ja todentajan lausunnossa havaitsemien puutteiden määrästä.

Siirtymäsäännöksen nojalla jakelijan olisi ensimmäisen kerran toimitettava 7 §:n 3 momentissa tarkoitetut tiedot vuonna 2013 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden osalta eli viimeistään maaliskuussa 2014.

1.3 Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

Polttoaineverolain 2 §:n 27 kohdassa olevat lyhenteiden R ja T määritelmät sekä 2 §:n 28 kohdassa oleva biomassan määritelmä sovitettaisiin yhteen biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain säännösten kanssa. Muutos olisi lähinnä teknisluonteinen ja vastaava kuin jakeluvuotoilakiin ehdotettu muutos.

Polttoaineverolain nykyinen 4 §:n 3 momentti olisi tarpeeton 2 §:n 27 kohtaan ehdotettujen muutosten johdosta. Sen sijaan 4 §:n 3 momentissa olisi tarpeen säätää jätteitä, tähteitä, syötäväksi kelpaamatonta selluloosa-ainetta tai lignoselluloosaa koskevista biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain säännösten sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamisesta vastaavalla tavalla kuin jakeluvuotoilakiin ehdotetussa 5 §:n uudessa 3 momentissa.

Arviolta viimeistään vuoden 2014 alussa kulutukseen luovutettavien biopolttoaine- ja biopolttoneste-erien kestävyyskriteerien täyttymisen perustuisi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain säännöksiin. Siirtymäaikana, joka koskisi ennen vuotta 2014 kulutukseen luovutettuja biopolttoaine- ja bioneste-eriä, verotukseen sovellettaisiin 2 §:n 27 kohdan a ja b alakohtaa sekä 4 §:n 3 momenttia sellaisena kuin ne olivat voimassa tämän lain tullessa voimaan. Tämä tarkoittaisi, että uudet kestävyyskriteerien täyttymisen

osoittamista koskevat menettelyt olisi mahdollista ottaa käyttöön myös verotuksessa mahdollisimman joustavasti ja yhdenmukaisesti muun lainsäädännön kanssa.

1.4 Päästökauppalaki

Komission päästöjen tarkkailuasetuksen mukaan päästökauppa on RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu tukijärjestelmä. Valmisteilla olevan komission päästöjen tarkkailuasetusta tulkintaohjeen mukaisesti päästökauppajärjestelmään kuuluvan laitoksen energian tuotantoon käytettyjen bionesteiden päästökerroin on nolla, jos bionesteet ovat RES-direktiivissä edellytetyllä tavalla osoitettu kestävyyskriteerien mukaisiksi.

Lakiin lisättäisiin uusi bionesteiden kestävyyttä koskeva 56 a §, jonka nojalla toiminnanharjoittajaa veloitettaisiin noudattamaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa säädettyjä kestävyyskriteerejä ja osoittamaan kestävyyskriteerien täyttymisen mainitun lain nojalla. Velvoite koski toiminnanharjoittajaa, joka ilmoittaa päästöselvityksessään laitoksessaan energian tuotantoon käytettyjen bionesteiden päästökertoimeksi nollan. Bionesteellä tarkoitettaisiin mainitussa laissa tarkoitettua bionestettä eli biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten tuotettuja nestemäisiä polttoaineita (esimerkiksi pyrolyysiöljy).

Arviolta viimeistään vuoden 2014 alusta energian tuotantoon käytettyjen bioneste-erien kestävyyskriteerien täyttymisen perustuisi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain säännöksiin. Siirtymäaika, joka koskisi ennen 1 päivää tammikuuta 2014 päästökauppalain soveltamisalaan kuuluvassa laitoksessa energian tuotantoon käytettyjä bionesteitä, toiminnanharjoittaja voisi osoittaa bionesteiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä vastaavia vaatimuksia.

1.5 Laki lentoliikenteen päästökaupasta

Komission päästöjen tarkkailuasetuksen mukaan myös lentoliikenteen päästökauppa

on RES-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu tukijärjestelmä. Valmisteilla olevan komission päästöjen tarkkailuasetusta koskevan tulkintaohjeen mukaan ilma-aluksessa käytettyjen biopolttoaineiden päästökerroin on nolla, jos biopolttoaineet ovat RES-direktiivissä edellytetyllä tavalla osoitettu kestävyyskriteerien mukaisiksi.

Lakiin lisättäisiin uusi biopolttoaineiden kestävyyttä koskeva 11 a §, jonka nojalla ilma-aluksen käyttäjää veloitettaisiin noudattamaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa säädettyjä kestävyyskriteerejä ja osoittamaan kestävyyskriteerien täyttyminen mainitun lain nojalla. Velvoite koski ilma-aluksen käyttäjää, joka ilmoittaa päästöselytyksessä ilma-aluksessa käytettyjen biopolttoaineiden päästökertoimeksi nollan. Biopolttoaineella tarkoitettaisiin mainitussa laissa tarkoitettua biopolttoainetta eli biomassasta tuotettuja nestemäisiä tai kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita (esimerkiksi HVO eli vetykäsitelty kasviöljy).

Arviolta viimeistään vuoden 2014 alusta ilma-aluksessa käytettyjen biopolttoaineerien kestävyyskriteerien täyttyminen perustuisi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain säännöksiin. Siirtymäaikana, joka koski ennen 1 päivää tammikuuta 2014 ilma-aluksessa käytettyjä biopolttoaineita, ilma-aluksen käyttäjä voisi osoittaa biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttyminen noudattamalla biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä vastaavia vaatimuksia.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävydestä annetun lain nojalla olisi tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus, joka sisältäisi lähinnä menettelyihin ja vaatimuksiin liittyviä tarkempia säännöksiä sekä tarkentavaa teknistä sääntelyä 11—13, 19—23, 25—28, 31 ja 38 §:n nojalla.

Energiamarkkinavirastolla olisi toimivalta ohjeiden antamiseen omalla toimialallaan ilman erityistä laissa olevaa valtuutusta (PeVL 6/2003 vp, 20/2004 vp ja 30/2005 vp). Tarkoitus on, että Energiamarkkinavirasto antai-

si muun muassa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään liittyvää ohjeistusta.

3 Voimaantulo

Laki biopolttoaineista ja bionesteistä ja muut esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

Ehdotetuissa siirtymäsäännöksissä otettaisiin huomioon, että siirtyminen biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaiseen kestävyyskriteerien täytymisen osoittamiseen ei ole käytännössä mahdollista välittömästi lain tultua voimaan. Siirtymäsäännöksillä turvattaisiin biopolttoaineiden jakelijoilta ja muille toiminnanharjoittajille riittävä aika toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän perustamisesta, kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevan todentajan lausunnon hankkimista ja kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelyä varten.

Biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain voimaantulo edellyttää lain soveltamisesta annettavan valtioneuvoston asetuksen valmistelua. Lakien täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, esimerkiksi ohjeistusta ja tiedotusta, olisi tarkoitus tehdä jo ennen lakien voimaantuloa. Energiamarkkinavirastossa on tarpeen valmistella todentajan hyväksymiseen ja toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymiseen liittyviä menettelyitä ja asiakirjahallintajärjestelmiä. Näihin lakien täytäntöönpanotoimiin on varattava riittävästi aikaa. Tämän vuoksi lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Biopolttoaineista ja bionesteistä ehdotetun lain säännöksistä muutamia on tarpeen tarkastella perustuslain kannalta.

Ehdotetun 14 §:n mukainen päätös, jolla toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksytään, voidaan ainakin jossain määrin katsoa perustavan toiminnanharjoittajalle perustuslain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua omaisuuden suojan piiriin kuuluvia varallisuusarvoisia oikeuksia. Toiminnanharjoittaja

voi saada perustuslainsuojaa oikeusasemalleen ja tekemilleen investoinneille lähinnä perustuslain 15 ja 18 §:n yhteisvaikutuksen nojalla. Luvan peruuttamista tai lupaehtojen merkittävää kiristämistä pidetään yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Hyväksymispäätöksen voimaolon päättymisestä säädettäisiin ehdotetussa 16 §:ssä ja peruuttamisesta 18 §:ssä. Sääntelyn taustalla voidaan katsoa olevan biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyden varmistamisen kannalta hyväksyttävä peruste sekä sääntelyä oikeasuhtaisena tavoitteisiin nähden. Peruuttamismahdollisuus on 18 §:ssä sidottu vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että toiminnanharjoittajalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 40/2002 vp, PeVL 14/2004 vp, PeVL 7/2005 vp, PeVL 20/2006 vp). Hyväksymispäätöksen muuttamisesta säädettäisiin ehdotetussa 17 §:ssä, jonka nojalla Energiamarkkinavirasto voi käsitellä asian, kun päätöksessä annetun määräyksen perusteissa tapahtuu pysyväksi katsottava muutos tai toiminnanharjoittaja tekee hakuksen asiassa. Ehdotetun 19 §:n nojalla hyväksymispäätös voidaan siirtää, jos toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä siirtyy kokonaisuudessaan toiselle toiminnanharjoittajalle.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevan päätöksen voimaolon päättymiseen, peruuttamiseen, muuttamiseen ja siirtoon liittyvää harkintaa on viranomaistoiminnan ennustettavuuden kannalta pidettävä riittävän täsmällisenä, yksiselitteisenä ja sidottuna. Toiminnanharjoittajalla olisi ehdotetun 39 §:n nojalla oikeus hakea Energiamarkkinaviraston päätökseen oikaisua ja saattaa oikaisuvaatimuksesta annettu Energiamarkkinaviraston päätös riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän peruuttamista koskevaan Energiamarkkinaviraston päätökseen haettaisiin kuitenkin suoraan muutosta riip-

pumattomalta lainkäyttöelimeltä, eikä muutoksenhakuoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen rajoitettaisi. Ehdotuksia on pidettävä oikeusturvan kannalta riittävinä. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan yleislausekkeen kannalta hyväksyttävänä.

Energiamarkkinaviraston ehdotetun 38 §:n nojalla antama raaka-ainetta koskeva ennakkotieto voidaan ainakin jossain määrin katsoa perustavan toiminnanharjoittajalle perustuslain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettun omaisuuden suojan piiriin kuuluvia varallisuusarvoisia oikeuksia. Toiminnanharjoittaja voi saada perustuslainsuojaa oikeusasemalleen ja tekemilleen investoinneille lähinnä perustuslain 15 ja 18 §:n yhteisvaikutuksen nojalla. Ennakkotieto olisi voimassa toistaiseksi, ja se olisi mahdollista peruuttaa lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkinnan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä. Ennakkotiedon noudattamisesta säädettäisiin ehdotetussa 40 §:n 2 momentissa. Sääntelyn taustalla voidaan katsoa olevan tuplalaskentaa ja polttoaineverotusta koskevan sääntelyn soveltamisen kannalta hyväksyttävä peruste. Sääntelyä voidaan pitää viranomaistoiminnan ennustettavuuden kannalta riittävänä ja oikeasuhtaisena tavoitteisiin nähden. Sääntelyn hyväksyttävyyden arvioinnin kannalta merkitystä on myös, että peruutettua ennakkotietoa olisi hakijan vaatimuksesta noudatettava määräajan ja päätökseen saa ehdotetun 39 §:n nojalla hakea muutosta. Ehdotettua sääntelyä voidaan oikeusturvan kannalta pitää riittävänä ja perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan yleislausekkeen kannalta riittävänä.

Todentajaksi hyväksymisestä säädetään ehdotetussa 27 §:ssä sekä todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen muuttamisesta ja peruuttamisesta ehdotetussa 30 §:ssä. Sääntelyyn liittyy toimilupasääntelylle ominaisia piirteitä. Peruuttamismahdollisuus on 30 §:ssä sidottu vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että todentajalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Päätöksiin saisi hakea muutosta ehdotetun 39 §:n mukaisesti. Ehdotettujen

säännösten voidaan katsoa antavan riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta.

Todentajien tehtäviä, joista säädetään tarkemmin ehdotetussa 13, 17, 20 ja 21 §:ssä, voidaan pitää perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuina julkisina hallintotehtävinä. Todentajiin sovelletaan ehdotetun 29 §:n nojalla julkisuuslakia, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia, hallintolakia ja kielilakia. Kestävyyskriteerien täytymisen arviointiin, toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastamiseen ja siitä laadittavaan tarkastuspöytäkirjaan sisältyvään varmennukseen liittyvien tehtävien antamista todentajille voidaan pitää tarpeellisenä tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Säännösehdoituksissa on otettu huomioon perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset.

Energiamarkkinaviraston ehdotetun 34 §:n nojalla tekemiä tarkastuksia on pidettävä valvontatarkastuksina. Hallintolakiesityksen perustelujen mukaan hallintolain 39 §:ää ei sovellettaisi valvontatarkastuksiin (HE 72/2002 vp). Hallintolain 39 §:n mukaisia menettelyä koskevia säännöksiä on kuitenkin tarpeen soveltaa myös Energiamarkkinaviraston valvontatarkastuksiin. Pykälässä viitattaisiin hallintolain 39 §:ään, jota Energiamarkkinaviraston olisi valvontatarkastuksissa noudatettava (PeVL 5/2010 vp ja PeVL 37/2010 vp).

Lailla voidaan perustuslain 10 §:n 3 momentin mukaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Energiamarkkinaviraston tarkastusoikeus pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin on ehdotetun 34 §:n 2 momentin nojalla rajoitettu tilanteisiin, joissa on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä, 30 luvun 1 §:ssä

tai 33 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos, ja tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Mainittujen lainkohtien nojalla enimmäisrangaistus on vankeutta. Ehdotettua 34 §:n 2 momenttia ei voida pitää perustuslain 10 §:n kannalta ongelmallisena (PeVL 46/2001 vp, PeVL 40/2002 vp ja PeVL 46/2001 vp).

Perustuslain 8 §:ssä vahvistettu rikosoikeudellinen laillisuusperiaate sisältää vaatimuksen sääntelyn täsmällisyydestä. Ehdotetussa 37 §:ssä yksilöityjen velvollisuuksien tahallisuudesta seuraisi sakkorangaistus, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta. Ehdotettua 37 §:ää ei ole pidettävä perustuslain 8 §:n kannalta ongelmallisena.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin lakiin ehdotetun 11—13, 19—23, 25—28, 31 ja 38 §:n nojalla antaa lähinnä menettelyihin ja vaatimuksiin liittyviä tarkempia säännöksiä sekä tarkentavaa teknistä sääntelyä. Ehdotettujen asetuksenantovaltuuksien voidaan katsoa perustuvan riittävän täsmällisiin ja tarkkarajaisiin säännöksiin yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Asetuksenantovaltuuksien voidaan katsoa täyttävän perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimukset.

Biopolttoaineita ja bionesteitä koskeva lakiehdotus ei sisältäisi perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia tai muita valtiosääntöoikeudellisia kysymyksiä. Sen vuoksi on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**biopolttoaineista ja bionesteistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään biopolttoaineille ja bionesteille asetettavista vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta.

2 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan biopolttoaineisiin ja bionesteisiin sen mukaan kuin biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetussa laissa (446/2007), nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994), päästökauppalaissa (311/2011) ja lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa (34/2010) säädetään.

Tätä lakia sovelletaan myös biopolttoaineisiin ja bionesteisiin, joiden käyttöä tai tuotantoa koskevaan investointihankkeeseen on valtionavustuslain (688/2001) tai muun lain nojalla myönnetty valtionavustusta. Valtionavustuspäätöksessä voidaan tarkemmin määrittää, miten tämän lain kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskevaa 12—25 §:ää sovelletaan tuettavaan investointihankkeeseen, ja tuen saajan velvollisuudesta selvittää tuen myöntäjälle, miten kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu.

3 §

Viranomaiset ja niiden tehtävät

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Energiamarkkinavirasto valvoo tämän lain noudattamista sekä hoitaa muut tässä laissa säädetty tehtävät.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *jätteellä* jätelain (646/2011) 5 §:ssä tarkoitettua jätettä lukuun ottamatta ainetta, jota on tarkoituksellisesti muunnettu, jotta se luetaisiin jätteeksi;

2) *prosessitähteellä* ainetta, joka syntyy sellaisessa tuotantoprosessissa tai on sellaisen tuotantoprosessin lopputuote, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole tämän aineen valmistaminen, ja jonka tuottamiseksi tuotantoprosessia ei ole tarkoituksellisesti muutettu;

3) *tähteellä* prosessitähdettä sekä maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden tähdettä;

4) *biomassalla* maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa;

5) *biopolttoaineella* biomassasta tuotettua nestemäistä tai kaasumaista liikenteessä käytettävää polttoainetta;

6) *bionesteellä* biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten tuotettua nestemäistä polttoainetta;

7) *raaka-aineella* biomassaa, joka käytetään biopolttoaineen tai bionesteen tuottamisessa tai valmistuksessa;

8) *kulutukseen luovuttamisella* valmisteverotuslain (182/2010) 8 §:ssä tarkoitettua kulutukseen luovuttamista;

9) *toiminnanharjoittajalla* oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka tuottaa, valmistaa, tuo maahan, luovuttaa kulutukseen tai käyttää raaka-ainetta, biopolttoainetta, bionestettä tai niitä sisältäviä polttoaineita tai tosiasiallisesti määrää toiminnasta ja johon lakia sovelletaan 2 §:n nojalla;

10) *kestävyyskriteereillä* 6—10 §:ssä säädettyjä biopolttoaineita ja bionesteitä koskevia vaatimuksia.

2 luku

Kestävyyskriteerit

5 §

Kestävyyskriteerien soveltaminen

Biopolttoaineiden ja bionesteiden on täytettävä 6 §:ssä säädetty kestävyyskriteeri riippumatta siitä, onko raaka-aine tuotettu Euroopan unionin alueella vai sen ulkopuolella. Muihin raaka-aineisiin kuin jätteisiin ja prosessitähteisiin sovelletaan myös 7—9 §:ssä säädettyjä kestävyyskriteerejä riippumatta siitä, onko raaka-aine tuotettu Euroopan unionin alueella vai sen ulkopuolella. Maatalouden raaka-aineisiin sovelletaan lisäksi 10 §:ssä säädettyä kestävyyskriteeriä, jos raaka-aine on viljelty Euroopan unionin alueella.

6 §

Kasvihuonekaasupäästövähennys

Biopolttoaineen tai bionesteen elinkaaren aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen verrat-

tuina korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin on oltava:

1) vähintään 35 prosenttia pienemmät ja 1 päivästä tammikuuta 2017 vähintään 50 prosenttia pienemmät;

2) 1 päivästä tammikuuta 2018 vähintään 60 prosenttia pienemmät, jos biopolttoaine tai bioneste-erä tuotetaan 1 päivänä tammikuuta 2017 tai sen jälkeen toimintansa aloittaneessa laitoksessa.

7 §

Biologinen monimuotoisuus

Raaka-aine ei saa olla peräisin alueelta, joka tammikuussa vuonna 2008 tai sen jälkeen oli:

1) aarniometsä tai muu puustoinen maa, jossa ei näy selviä merkkejä ihmisen toiminnasta ja jossa ekologiset prosessit eivät ole merkittävästi häiriintyneet;

2) luonnonsuojelualue, jolle esitetä näyttöä siitä, että raaka-aineen tuotanto ei haittaa alueen suojelutarkoitusta; tai

3) biologisesti erityisen monimuotoinen ruohoalue.

8 §

Maankäytön muutos

Raaka-aine ei saa olla peräisin alueelta, jonka maankäyttömuoto on muuttunut pysyvästi vuoden 2008 tammikuun jälkeen, jos alue oli:

1) kosteikko;

2) pysyvästi metsän peittämä alue; tai

3) metsä, jolla latvuspeittävyys on 10–30 prosenttia, jolle esitetä näyttöä siitä, että 6 §:ssä säädetty kasvihuonekaasupäästövähennys toteutuu maankäyttömuodon muutoksesta aiheutuvasta hiilivarannon muutoksesta huolimatta.

9 §

Turvemaiden kuivattaminen

Raaka-aine ei saa olla peräisin aiemmin kuivattamattomalta turvemaalta, jonka kuiva-

tus on tapahtunut vuoden 2008 tammikuun jälkeen.

10 §

Maatalouden raaka-aine

Raaka-aineiden tuotannossa on noudatettava Euroopan unionissa suoria tukia saavan viljelijän noudatettavaksi säädettyjä ympäristöä ja kasvinsuojelua koskevia hoitovaatimuksia sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia.

11 §

Tarkemmat säännökset kestävyyskriteereistä

Tarkempia säännöksiä kestävyyskriteereistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen

12 §

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat vaatimukset

Toiminnanharjoittajalla on oltava kestävyyskriteerien noudattamista koskeva järjestelmä (*toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä*), jollei kestävyyskriteerien täyttymistä osoiteta 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän perusteella:

1) lasketaan biopoltoaine- tai bioneste-erän kasvihuonekaasupäästövähennys ja selvitetään, että erä täyttää 6 §:ssä säädetyn kestävyyskriteerin, tai lasketaan raaka-aine-erän kasvihuonekaasupäästö;

2) selvitetään, että raaka-aineiden alkuperä täyttää 7—9 §:ssä säädetyn kestävyyskriteerit;

3) saadaan 10 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen tuottajalta viipymättä tieto, jos toimivaltainen valvontaviranomainen toteaa mainitussa pykälässä tarkoitettujen vaatimusten noudattamisessa puutteita, ja ryhdytään tar-

vittaviin toimenpiteisiin erän kestävyyskriteerien täyttymisen varmistamiseksi taikka, jos raaka-aine ei kuulu mainitussa pykälässä tarkoitettuja suoria tukia koskevan valvonnan piiriin, selvitetään, että raaka-aineiden alkuperä täyttää mainitussa pykälässä säädetyn kestävyyskriteerin.

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään sisältyy ainetase, johon kirjataan seoksesta poistettuja ja siihen lisättyjä kestävyyskriteerien soveltamiseen vaikuttavilta ominaisuuksiltaan (*kestävyysominaisuuksiltaan*) toisistaan poikkeavia biopoltoaine- tai bioneste-eriä taikka raaka-aine-eriä koskevat tiedot. Ainetaseessa seoksesta poistettujen ja siihen lisättyjen erien kestävyysominaisuuksien ja määrien on vastattava toisiaan.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen menettelyjen ja 3 momentissa tarkoitetun ainetaseen on oltava tarkkoja, luotettavia ja väärinkäytöksiltä suojattuja.

Tarkempia säännöksiä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmässä noudatettavista menettelyistä ja ainetaseesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskeva hakemus

Toiminnanharjoittajan on haettava kestävyysjärjestelmänsä hyväksymistä Energiamarkkinavirastolta.

Hakemuksessa on esitettävä tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta ja kestävyysjärjestelmästä. Hakemukseen on liitettävä 4 luvussa tarkoitetun todentajan lausunto kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta.

Tarkempia säännöksiä hakemuksesta ja sen liitteenä toimitettavasta todentajan lausunnosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Hyväksymispäätös

Energiamarkkinavirasto hyväksyy toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän, jos

hakemuksessa on osoitettu, että tässä laissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä hyväksymiselle ole tässä laissa säädettyä estettä.

Hyväksymispäätöksessä on oltava tiedot toiminnanharjoittajasta sekä määräykset:

1) toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkkuuden, luotettavuuden ja suojauksen varmistamiseksi;

2) toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen varmistamiseksi; sekä

3) muista, yleisen tai yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja päätöksen edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

15 §

Hyväksymispäätöksen voimassaolo

Hyväksymispäätös on voimassa viisi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Hyväksymispäätöksen voimassaoloa voidaan jatkaa viisi vuotta kerrallaan. Voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia ja hyväksymispäätöksen määräyksiä.

16 §

Hyväksymispäätöksen voimassaolon päättyminen

Energiamarkkinavirasto voi päättää, että hyväksyminen lakkaa olemasta voimassa, jos biopolttoaineiden, bionesteiden, raaka-aineiden tai niitä sisältävien polttoaineiden tuotanto, valmistus, maahantuonti, kulutukseen luovuttaminen tai käyttäminen on ollut keskeytyneenä toiminnanharjoittajasta riippuvasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään vuoden, jollei toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ole edelleen tarpeen 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtionavustuspäätöksen kannalta.

Energiamarkkinaviraston on päätettävä, että hyväksymispäätös lakkaa olemasta voimassa, jos toiminnanharjoittaja sitä hakee.

17 §

Hyväksymispäätöksen muuttaminen

Energiamarkkinavirasto voi muuttaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä annettua määräystä, jos määräyksen perusteessa on tapahtunut pysyväksi katsottava muutos.

Energiamarkkinavirasto voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta muuttaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevaa päätöstä, jos kestävyysjärjestelmässä on tapahtunut pysyväksi katsottava muutos. Hakemukseen on liitettävä todentajan lausunto kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta siltä osin kuin se on tehtyjen muutosten perusteella tarpeen. Hyväksymispäätöksen muuttamiseen sovelletaan, mitä 14 §:ssä säädetään toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

Hyväksymispäätöksen muuttamisesta tehty päätös on voimassa 14 §:n nojalla annetun hyväksymispäätöksen voimassaolon mukaisesti.

18

Hyväksymispäätöksen peruuttaminen

Energiamarkkinavirasto voi peruuttaa hyväksymispäätöksen, jos:

1) hakemuksessa tai sen liitteessä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan; taikka

2) toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä ei enää täytä 12 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai toiminnanharjoittaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka hyväksymispäätöksessä annettua määräystä eivätkä asianomaiselle toiminnanharjoittajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

19 §

Hyväksymispäätöksen siirto

Energiamarkkinaviraston on siirrettävä hyväksymispäätös toiselle toiminnanharjoittajalle, jos toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä siirtyy kokonaisuudessaan toiselle toiminnanharjoittajalle. Siirtämistä varten toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle kestävyysjärjestelmän siirtymisestä sekä toimitettava tarpeelliset tiedot siirron saajasta ja tämän suostumus siirtoon.

Siirron saaja vastaa toiminnanharjoittajalle tässä laissa säädetyistä velvollisuuksista ja on oikeutettu antamaan kestävyystodistuksia 23 §:n nojalla saatuaan tiedon hyväksymispäätöksen siirtämisestä.

Päätöksensä hyväksymispäätöksen siirtämisestä Energiamarkkinaviraston on samalla tarkistettava hyväksymispäätöstä 14 §:n 2 momentissa mainittujen seikkojen osalta.

Tarkempia säännöksiä siirtämistä koskevasta ilmoituksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen

Toiminnanharjoittajan on säännöllisesti ja sen mukaan kuin hyväksymispäätöksessä tarkemmin määrätään annettava todentajalle toimeksianto tarkastaa, että toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti.

Tarkastuksessa on arvioitava toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamista järjestelmällisesti ja riittävässä laajuudessa sekä selvitettävä, että kestävyysjärjestelmän noudattamisesta ei poiketa merkittävällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä tarkastuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Tarkastuskertomus

Todentajan on laadittava 20 §:n nojalla tehdystä tarkastuksesta päivätty ja allekirjoitettu kertomus (*tarkastuskertomus*).

Tarkastuskertomuksessa on yksilöitävä tarkastuksen kohteena ollut toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä, tarkastuksen kulku sekä siinä tehdyt havainnot poikkeamista, kehittämistarpeista ja muista seikoista. Tarkastuskertomukseen tulee sisältyä todentajan varmennus, joka koskee toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän noudattamista hyväksymispäätöksen mukaisesti, ja lausunto tarvittavista korjaavista toimenpiteistä.

Tarkempia säännöksiä tarkastuskertomuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle:

1) pysyvistä muutoksista, jotka koskevat toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisen edellytystä tai hyväksymispäätöksessä annetun määräyksen perustetta;

2) tarkastuskertomukseen sisältyvässä lausunnossa esitetystä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä;

3) toiminnanharjoittajaa tai toiminnanharjoittajan organisaatiota koskevista, toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän kannalta olennaisista muutoksista;

4) yli vuoden kestävästä katkoksesta toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmässä tarkoitettujen biopolttoaineiden, bionesteiden, raaka-aineiden tai niitä sisältävien polttoaineiden tuotannossa, valmistuksessa, maahantuonnissa, kulutukseen luovuttamisessa tai käyttämisessä.

Tarkempia säännöksiä ilmoitettavista seikoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Kestävyystodistukset

Toiminnanharjoittaja, jonka kestävyysjärjestelmä on hyväksytty tässä luvussa säädetyllä tavalla ja joka noudattaa tässä luvussa säädettyjä vaatimuksia ja hyväksymispäätöksen määräyksiä, voi antaa biopolttoaine-, bioneste- ja raaka-aine-erästä kestävyystodistuksen osoituksena kestävyyskriteerien täyttymisestä.

Tarkempia säännöksiä kestävyystodistuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Vapaaehtoiset järjestelmät

Toiminnanharjoittaja, joka on sertifioitu tai hyväksytty Euroopan komission hyväksymän vapaaehtoisen kansallisen tai kansainvälisen järjestelmän mukaisesti, voi osoittaa biopolttoaine- ja raaka-aine-erien kestävyyskriteerien täyttymisen järjestelmän mukaisesti annetuilla todistuksilla tai tiedoilla siltä osin kuin komissio on katsonut järjestelmän sisältävän 6 §:n soveltamisen kannalta tarkkaa tietoa tai osoittavan biopolttoaine-erän täyttävän 7—9 §:ssä säädettyt kestävyyskriteerit ja muilta osin sen mukaan kuin tässä luvussa säädetään.

25 §

Tietojen säilyttäminen valvontaa varten

Kestävyystodistus hyväksytään osoitukseksi kestävyyskriteerien täyttymisestä, jos toiminnanharjoittaja säilyttää:

1) toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään kuuluvan aineiston biopolttoaine-, bioneste- ja raaka-aine-eristä sekä annettuja kestävyystodistuksia koskevat tiedot kunnes viisi vuotta on kulunut siitä, kun kyseinen biopolttoaine- tai bioneste-erä on käytetty tai luovutettu kulutukseen tai raaka-aine-erä on luovutettu edelleen; sekä

2) toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän tarkastamiseen liittyvän aineiston kunnes viisi vuotta on kulunut hyväksymispäätöksen voimassaolon päättymisestä tai peruuttamisesta.

Edellä 24 §:ssä tarkoitetut todistukset tai tiedot hyväksytään osoitukseksi kestävyyskriteerien täyttymisestä, jos toiminnanharjoittaja säilyttää tiedot ja aineiston 1 momentissa säädetyn ajan.

Tarkempia säännöksiä tietojen säilyttämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

4 luku

Todentajat

26 §

Todentajaksi hyväksymisen edellytykset

Todentajaksi hyväksytään hakija:

1) joka on tässä laissa tarkoitetuissa todentajan tehtävissä riippumaton;

2) jolla on tässä laissa tarkoitettua tehtävää varten riittävästi ammattitaitoista, riippumattonta henkilöstöä;

3) jolla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

4) jolla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

Tarkempia säännöksiä todentajaksi hyväksymisen edellytyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Todentajaksi hyväksyminen

Energiamarkkinavirasto hyväksyy hakemuksesta suomalaisen yhteisön tai säätiön taikka tällaisen osan todentajaksi, jos 26 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue sekä annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset todentajan toimintaa koskevat määräykset. Päätös voidaan antaa määräajaksi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty todentaja rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 26 §:ssä säädetyt edellytykset sekä hyväksymisessä on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä.

Tarkempia säännöksiä menettelystä, jossa todentaja hyväksytään, ja hyväksymisen edellytysten arvioinnista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Todentajien tehtävät

Todentaja antaa 13 ja 17 §:ssä tarkoitetut lausunnot sekä tekee 20 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen ja laatii siitä tarkastuskertomuksen 21 §:n mukaisesti.

Todentajan tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden todentajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Todentajan on ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 26 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

Todentajan on vuosittain toimitettava Energiamarkkinavirastolle selvitys toiminnastaan ja sen tuloksista.

Tarkempia säännöksiä todentajan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä selvitysvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

29 §

Todentajaan sovellettava muu lainsäädäntö

Todentajaan sovelletaan sen hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), hallintolakia (434/2003) ja kieli lakia (423/2003).

Todentajan palveluksessa olevaan työntekijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

30 §

Todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen ja peruuttaminen

Energiamarkkinavirasto voi muuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevassa päätöksessä määriteltä pätevyysaluetta. Pätevyysalueen muuttamiseen sovelletaan, mitä 26 §:ssä ja 27 §:n 1 momentissa säädetään todentajaksi hyväksymisestä ja sen edellytyksistä. Energiamarkkinavirasto voi myös muuttaa päätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että todentajan tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Määräyksen muuttamiseen sovelletaan, mitä 27 §:n 2 momentissa säädetään. Pätevyysalueen ja määräyksen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille myös todentajan hakemuksesta.

Energiamarkkinavirasto voi peruuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen, jos:

1) hakemuksessa tai sen liitteessä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet päätökseen liittyvään harkintaan;

2) todentaja ei enää täytä todentajaksi hyväksymisen edellytyksiä taikka todentaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka päätöksessä annettua määräystä eivätkä todentajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

5 luku

Valvonta

31 §

Kestävyyskriteeriselvitys

Toiminnanharjoittajan tulee laatia selvitys kalenterivuoden aikana kulutukseen luovutamiensa biopolttoaine- ja bioneste-erien kestävyyskriteerien täyttymiseen liittyvistä seikoista (*kestävyyskriteeriselvitys*) ja toimittaa se Energiamarkkinavirastolle kalenterivuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Kestävyyskriteeriselvityksessä tulee ilmoittaa kulutukseen luovutettujen biopolttoaine- ja bioneste-erien raaka-aineita koskevat tiedot, kulutukseen luovutettujen erien sisältämät biopolttoaine- ja bionestemäärät sekä kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskeva tieto. Kestävyyskriteeriselvitykseen tulee liittää jäljennös tarkastuskertomuksesta tai vastaavat tarkastusta koskevat tiedot.

Tarkempia säännöksiä kestävyyskriteeriselvityksen toimittamisesta ja kestävyyskriteeriselvityksessä esitettävistä tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

32 §

Tiedonsaantioikeus

Energiamarkkinavirastolla on oikeus saada tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajalta.

Energiamarkkinavirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisilta viranomaisilta ja muilta julkista hallintotehtävää hoitavilta tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömiä tietoja toiminnanharjoittajaa koskevista seikoista, joilla on olennaista merkitystä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisen edellytysten arvioinnin ja hyväksymisen sekä kestävyyskriteeriselvityksessä annettujen tietojen arvioinnin kannalta.

Todentajat ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia antamaan todentajien yh-

teistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisilleen sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Energiamarkkinavirastolle.

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Energiamarkkinavirasto saa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

1) syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;

2) tulliviranomaiselle verotuksen toimittamista ja valvontaa sekä biopolttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

3) Liikenteen turvallisuusvirastolle lento- ja liikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädettyjä valvontatehtäviä varten;

4) valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtionavustuksen valvontaa varten;

5) työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

34 §

Energiamarkkinaviraston tarkastusoikeus

Energiamarkkinavirastolla on oikeus päästä tiloihin ja alueille, joita toiminnanharjoittaja hallitsee taikka joilla biopolttoaineita tai bionesteita tai raaka-aineita tuotetaan tai valmistetaan kestävyyskriteerien mukaisesti, jos se on tässä laissa tarkoitettua valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään. Tarkastuksessa voi olla läsnä myös muun viranomaisen edustajia.

Pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä, 30 luvun 1 §:ssä tai 33 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos, ja tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi.

Toiminnanharjoittajan ja muun tarkastuksen kohteena olevan tulee avustaa Energiamarkkinavirastoa tarkastuksen suorittamisessa.

Energiamarkkinavirastolla on tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmää koskevat asiakirjat tai niistä laadittu jäljennös, biopolttoaineiden ja bionesteiden sekä raaka-aineiden kestävyyskriteerien täyttymistä koskeva aineisto tai siitä laadittu jäljennös sekä muuta tarkastettavaa aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastus ei enää edellytä aineiston hallussapitoa.

35 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Energiamarkkinavirasto voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, täyttämään velvollisuutensa.

Energiamarkkinavirasto voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämisen- tai keskeyttämishallalla siten kuin uhkasakollaisissa (1113/1990) säädetään.

36 §

Virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilaisissa (493/1995). Tulliviranomaiset ovat toimialallaan tarvittaessa velvollisia antamaan virka-apua tämän lain

sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi.

37 §

Kestävyyskriteerisäännösten rikkominen

Joka tahallaan

1) rikkoo 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyväksymispäätöksessä olevaa määräystä, 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimeksiantovelvollisuutta, 22 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai 31 §:ssä tarkoitettua kestävyyskriteeriselvityksen antamista koskevaa velvollisuutta tai sen sisältöä koskevia vaatimuksia taikka

2) antaa 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua kestävyystodistuksen tai osoittaa 24 §:ssä tarkoitettua kestävyyskriteerien täyttymisen vastoin lainkohdissa mainittuja edellytyksiä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kestävyyskriteerisäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua teosta ei kuitenkaan tuomita rangaistusta, jos teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat on kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Se, joka rikkoo 35 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

6 luku

Erinäiset säännökset

38 §

Ennakkotieto

Energiamarkkinavirasto voi hakemuksesta antaa ennakkotiedon siitä, onko raaka-ainetta pidettävä jätteenä, tähteenä, syötäväksi kelpaamattomana selluloosana tai lignoselluloosana sovellettaessa biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

Hakemuksessa tulee olla tiedot raaka-aineesta sekä asian arvioimiseksi ja ratkai-

semiseksi tarvittava selvitys. Hakemusta ei saa tehdä siltä osin kuin Energiamarkkinavirasto on jo ratkaissut asian toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymistä koskevassa päätöksessä.

Ennakkotieto on voimassa toistaiseksi. Energiamarkkinavirasto voi peruuttaa antamansa ennakkotiedon lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkin muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista raaka-aineista ja ennakkotietoa koskevasta hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Muutoksenhaku

Energiamarkkinaviraston 14, 16, 17, 19 ja 27 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa ja 38 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Energiamarkkinavirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muuhun tämän lain nojalla annettuun Energiamarkkinaviraston päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla Energiamarkkinavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa hakea muutosta. Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua Energiamarkkinaviraston päätöstä, saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

40 §

Päätöksen täytäntöönpano

Energiamarkkinaviraston 18 §:n, 30 §:n 2 momentin tai 35 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Energiamarkkinaviraston 38 §:n nojalla tekemää päätöstä, joka on saanut lainvoiman, on hakijan vaatimuksesta noudatettava, jollei päätöstä annettaessa sovellettua säännöstä ole muutettu tai päätöstä peruutettu. Hakijan vaatimuksesta peruutettua päätöstä on kuitenkin noudatettava kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi.

41 §

Maksut

Tämän lain mukaisten Energiamarkkinaviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

7 luku

Voimaantulo

42 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivän kuuta 20 .

43 §

Kestävyyskriteeriselvityksen toimittaminen

Kestävyyskriteeriselvitys on ensimmäisen kerran toimitettava Energiamarkkinavirastolle vuoden 2014 aikana kulutukseen luovutetuista biopolttoaine- ja bioneste-eristä.

2.

Laki**biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 5 a §, sellaisena se on laissa 1420/2010,
muutetaan 2 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1420/2010, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1420/2010, uusi 5 a ja 5 b kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1420/2010, uusi 3 momentti ja 7 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *biopolttoaineella* biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (/2) 4 §:n 5 kohdassa tarkoitettua biopolttoainetta;

5) *kulutukseen toimittamisella* valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kulutukseen luovuttamista;

5 a) *jätteellä* biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettua jätettä;

5 b) *tähteellä* biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettua tähdettä;

5 §

Biopolttoaineiden kulutukseen toimittaminen

Jakelijan on osoitettava biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisesti, että 1 momentissa tarkoitettut biopolttoaineet täyttävät mainitussa laissa säädetyt kestävyyskri-

terit. Mitä mainitussa laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään 2 momentissa tarkoitetuista raaka-aineista, noudatetaan sovellettaessa 2 momenttia.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoaine-erien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jakelija voi osoittaa ennen vuotta 2014 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 5 a §:n 2 momentissa säädetään.

Jakelijan on ensimmäisen kerran toimitettava 7 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot vuonna 2013 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden osalta.

3.

Laki**nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 27 kohdan a ja b alakohta ja 28 kohta sekä 4 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1399/2010, seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

27) *lyhenteellä*:

a) *R* tuotetta, joka täyttää biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (/2) säädetyt kestävyyskriteerit ja jonka kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatetaan, mitä mainitussa laissa säädetään;

b) *T* tuotetta, joka sen lisäksi, mitä a kohdassa säädetään, on tuotettu jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta;

28) *biomassalla* maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa.

4 §

Mitä biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta, on noudatettava sovellettaessa verotaulukkoa T-lyhenteellä merkittyihin tuoteryhmiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen 1 päivää tammikuuta 2014 kulutukseen luovutettuihin tuotteisiin sovelletaan 2 §:n 27 kohdan a ja b alakohtaa sekä 4 §:n 3 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain tullessa voimaan.

4.

Laki**päästökauppalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään päästökauppalakiin (311/2011) uusi 56 a § seuraavasti:

56 a §

Bionesteiden kestävyys

Jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa päästöselvityksessä laitoksessaan energian tuo-

tantoon käytettyjen bionesteiden päästöker-toimeksi nollan, bionesteiden on täytettävä biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (/2) säädetyt kestävyyskriteerit ja toiminnanharjoittajan on osoitettava tämä mainitun lain mukaisesti. Bionesteellä tarkoi-

tetaan mainitussa laissa tarkoitettua bionestettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Toiminnanharjoittaja voi osoittaa ennen 1 päivää tammikuuta 2014 tämän lain sovelta-

misalään kuuluvassa laitoksessa energian tuotantoon käytettyjen bionesteiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä vastaavia vaatimuksia.

5.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään lentoliikenteen päästökaupasta annettuun lakiin (34/2010) uusi 11 a § seuraavasti:

11 a §

Biopolttoaineiden kestävyys

Jos ilma-aluksen käyttäjä ilmoittaa päästöselvityksessä ilma-aluksessa käytettyjen biopolttoaineiden päästökertoimeksi nollan, biopolttoaineiden on täytettävä biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (/2) säädetyt kestävyyskriteerit ja ilma-aluksen käyttäjän on osoitettava tämä mainitun lain mukaisesti. Biopolttoaineella tarkoitetaan mainitussa laissa tarkoitettua biopolttoainetta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ilma-aluksen käyttäjä voi osoittaa ennen 1 päivää tammikuuta 2014 ilma-aluksessa käytettyjen biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä vastaavia vaatimuksia.

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2013

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

2.

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 5 a §, sellaisena se on laissa 1420/2010,
muutetaan 2 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1420/2010, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1420/2010, uusi 5 a ja 5 b kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1420/2010, uusi 3 momentti ja 7 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *biopolttoaineilla* nestemäisiä ja kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita, jotka tuotetaan biomassasta. Biomassalla tarkoitetaan maataloudesta, kasvi- ja eläinainet mukaan lukien, metsätaloudesta ja niihin liittyvästä teollisuudesta peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja jätetuotteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa;

5) *kulutukseen toimittamisella* moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden toimitamista kulutukseen valmisteverotuslaissa tarkoitettusta väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä;

Lakiehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *biopolttoaineella biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (/2) 4 §:n 5 kohdassa tarkoitettua biopolttoainetta;*

5) *kulutukseen toimittamisella valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kulutukseen luovuttamista;*

5 a) *jätteellä biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettua jätettä;*

5 b) *tähteellä biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettua tähdettä;*

Voimassa oleva laki

Lakiehdotus

5 §

Biopolttoaineiden kulutukseen toimittaminen

Jakelijan on osoitettava biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaisesti, että 1 momentissa tarkoitetut biopolttoaineet täyttävät mainitussa laissa säädetyt kestävyyskriteerit. Mitä mainitussa laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään 2 momentissa tarkoitetuista raaka-aineista, noudatetaan sovellettaessa 2 momenttia.

5 a §

Biopolttoaineiden kestävyyskriteerien mukaisuus

(kumotaan)

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen biopolttoaineiden ja niiden raaka-aineiden tulee täyttää uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY säädetyt kestävyyskriteerit.

Jakelijan tulee käyttää kestävyyskriteerien valvonnassa 1 momentissa mainitun direktiivin mukaisia menetelmiä. Jakelijalla tulee myös olla järjestelmä, jolla ainetasemenetelmään perustuen varmistetaan raaka-ainetuotannon ja kasvihuonekaasupäästövähenemän vaatimustenmukaisuus.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoaine-erien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jakelija voi osoittaa ennen vuotta 2014 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttymisen noudattamalla, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 5 a §:n 2 momentissa säädetään.

Jakelijan on ensimmäisen kerran toimitettava 7 §:n 3 momentissa tarkoitetut tiedot vuonna 2013 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden osalta

3.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 27 kohdan a ja b alakohta ja 28 kohta sekä 4 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1399/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

27) lyhenteellä:

a) *R* tuotetta, joka täyttää uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY säädetyt kestävyyskriteerit;

b) *T* tuotetta, joka täyttää edellä a kohdassa tarkoitetut vaatimukset ja on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta;

28) *biomassalla* maataloudesta, kasvi- ja eläinaineet mukaan lukien, kalataloudesta, metsätaloudesta ja niihin liittyvästä teollisuudesta peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja jätetuotteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa.

Lakiehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

27) lyhenteellä:

a) *R* tuotetta, joka täyttää *biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (/2) säädetyt kestävyyskriteerit ja jonka kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatetaan, mitä mainitussa laissa säädetään;*

b) *T* tuotetta, joka *sen lisäksi, mitä a kohdassa säädetään*, on tuotettu jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta;

28) *biomassalla* maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa.

Voimassa oleva laki

Lakiehdotus

4 §

Mitä biopolttoaineista ja bionesteistä annettussa laissa taikka sen nojalla säädetään tai määrätään jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta, on noudatettava sovellettaessa verotaulukkoa T-lyhenteellä merkittyihin tuoteryhmiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen 1 päivää tammikuuta 2014 kulutukseen luovutettuihin tuotteisiin sovelletaan 2 §:n 27 kohdan a ja b alakohtaa sekä 4 §:n 3 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain tullessa voimaan.